

**Π.Μ.Σ.
«ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»**

**Α.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ Τ.Τ.
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ
& ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»**

N.4412/2016

**Νέος Νόμος Προμηθειών και Εφαρμογή του στον Τομέα της Υγείας
Μελέτη Περίπτωσης
2^η Υγειονομική Περιφέρεια Πειραιώς & Αιγαίου**

Δήμητρα Ταχμιτζόγλου

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
Του Α.Ε.Ι. Πειραιά Τ.Τ. για την απόκτηση
Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Δημόσια Οικονομική και Πολιτική

Πειραιάς, 2017

**Π.Μ.Σ.
«ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»**

**Α.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ Τ.Τ.
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ &
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»**

N.4412/2016

**Νέος Νόμος Προμηθειών και Εφαρμογή του στον Τομέα της Υγείας
Μελέτη Περίπτωσης
2^η Υγειονομική Περιφέρεια Πειραιώς & Αιγαίου**

[Δήμητρα Ταχμιτζόγλου Α.Μ. 02712]

Επιβλέπων: Δημήτριος Σταυρουλάκης,
Καθηγητής, Α.Ε.Ι. Πειραιά Τ.Τ. Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
Του Α.Ε.Ι. Πειραιά Τ.Τ. για την απόκτηση
Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Δημόσια Οικονομική και Πολιτική

Πειραιάς, Απρίλιος 2017

M.Sc. IN
«PUBLIC ECONOMICS AND
POLICY»

PIRAEUS UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES
DEPARTMENT OF
ACCOUNTING & FINANCE

M.Sc. in Public Economics and Policy

Law 4412/2016
New Public Procurement Law and Implementation in the Field of Health
Case Study
2nd Regional Health Authority of Piraeus & Aegean Islands

Dimitra Tachmitzoglou, R.N.: 02712

Supervisor: Dimitris Stavroulakis, Professor, Piraeus University of Applied
Sciences Department of Accounting & Finance

Master Thesis submitted to the Department of Accounting & Finance of the Piraeus
University of Applied Sciences (T.E.I. of Piraeus) in partial fulfillment of the
requirements for the degree of M.Sc. in Public Economics and Policy

Piraeus, Greece, 2017

Στην οικογένειά μου

N.4412/2016
Νέος Νόμος Προμηθειών και Εφαρμογή του στον Τομέα της Υγείας
Μελέτη Περίπτωσης
2^η Υγειονομική Περιφέρεια Πειραιώς & Αιγαίου

Περίληψη

Η αναθεώρηση του νομοθετικού πλαισίου που διέπει την ανάθεση και εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων προμηθειών αποτελούσε αναγκαιότητα αφενός για τη συμμόρφωση της χώρας μας στις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αφετέρου για τον εκσυγχρονισμό της εθνικής νομοθεσίας στις επιταγές της σημερινής εποχής.

Για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων ψηφίστηκε ο νόμος 4412/2016 (Φ.Ε.Κ. 147 Α' /8-8-2016) με τίτλο «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)», ο οποίος θεσμοθετεί ενιαίους κανόνες για την ανάθεση και εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων για το σύνολο του Δημόσιου Τομέα, συμπεριλαμβανομένων φυσικά και των Φορέων Υγείας.

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζεται το νομοθετικό πλαίσιο προμηθειών υγείας, όπως αυτό διαμορφώθηκε μετά την ψήφιση του ν. 4412/2016, οι στόχοι που καλείται να επιτύχει, η περιγραφή των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων προμηθειών και η πρακτική εφαρμογή του στους φορείς υγείας.

Οι προμήθειες των Φορέων Υγείας διαφέρουν ριζικά από τις προμήθειες οποιοδήποτε άλλου δημόσιου φορέα, καθώς διακρίνονται στις ιδιαίτερες για τον τομέα της υγείας προμήθειες (φάρμακα, υγειονομικό υλικό, ιατρικά μηχανήματα) και στις κοινές με τον υπόλοιπο δημόσιο τομέα προμήθειες, οι οποίες όμως έχουν πολύ μεγαλύτερο εύρος από άλλους φορείς (π.χ. υλικά γραφείου, κόστος τηλεφωνίας αλλά και ανάθεση εξειδικευμένων υπηρεσιών καθαριότητας ή συντήρησης υποδομών). Εξάλλου, οι προμήθειες των Φορέων Υγείας αποτελούν στοιχείο της ποιότητας της παρεχόμενης φροντίδας, της υγείας και ασφάλειας ασθενών και προσωπικού και κατ' επέκταση της Δημόσιας Υγείας.

Σκοπός της παρούσας είναι να καταδειχθεί μέσα από μία συστηματική παρουσίαση των διατάξεων του ν. 4412/2016, κυρίως αυτές που αφορούν τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών και όχι των δημοσίων έργων, η επίτευξη της αναμόρφωσης και της βελτίωσης του νομοθετικού πλαισίου που διέπει μέχρι τώρα τις συμβάσεις των φορέων υγείας.

Η εργασία δομείται σε δύο μέρη: το πρώτο αποτελούμενο από επτά κεφάλαια, αναφέρεται στο σύστημα προμηθειών υγείας όπως διαμορφώθηκε από τον ν. 4412/2016 και στο δεύτερο παρουσιάζονται τα συμπεράσματα από την μέχρι τώρα εφαρμογή του νέου νόμου και οι προτάσεις για ένα πιο αποτελεσματικό σύστημα προμηθειών υγείας στη χώρα μας. Στο μέρος αυτό, με μεθοδολογική προσέγγιση μεθόδου: content analysis, ερωτηματολογίου και προφορικών επαφών, θα παρουσιαστούν συμπεράσματα βασισμένα σε ανάλυση κατόπιν επεξεργασίας SPSS v.21.

Η εργασία κλείνει με μια γενική εκτίμηση-συμπέρασμα σχετικά με τις προοπτικές του συστήματος προμηθειών υγείας που συμπυκνώνεται στο εξής:

Η εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4412/2016 βελτιώνει ορισμένες πτυχές του συστήματος προμηθειών υγείας, ιδίως όσον αφορά την μείωση της γραφειοκρατίας και την ενίσχυση της συμμετοχής περισσότερων οικονομικών φορέων. Παρ' όλα αυτά οι γενικές και αόριστες διατάξεις του νόμου αναμένεται να προκαλέσουν υποκειμενικές ερμηνείες και αδυναμία ανταπόκρισης των Φορέων Υγείας, ανασφάλεια στους οικονομικούς φορείς και καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση των διαγωνιστικών διαδικασιών. Επιπλέον, η άμεση έναρξη ισχύος του καθώς και οι συνεχείς μέχρι σήμερα τροποποιήσεις του προφανώς δυσχεραίνει την ομαλή και ορθή εφαρμογή του.

Σημαντικοί Όροι

N. 4412/2016, Ευρωπαϊκή Οδηγία 2014/24/ΕΕ, Κεντρική Αρχή Αγορών, Δυναμικό Σύστημα Αγορών, Ανταγωνιστικός Διάλογος, Συμφωνία Πλαίσιο, Ηλεκτρονικός Πλειστηριασμός, Σύμπραξη Καινοτομίας

L.4412/2016
New Procurement Law and Implementation in the Field of Health
Case Study
2nd Regional Health Authority of Piraeus & Aegean Islands

Abstract

The revision of the legal framework that is governing the concession and execution of public procurement contracts has been a necessity in order to comply with EU Directives and also to bring up to date the national legislation.

For meeting the aforementioned targets, Law 4412/2016 (Bulletin of acts and decrees 147 A’/8-8-2016) titled ‘Contracts for Public Works, Procurements and Services (compliance with Directives 2014/24/EU και 2014/25/EU)», that is legislating united rules for the appointment and execution of public contracts for the whole Public Sector including of course the Health Carriers.

This study includes the presentation of the legal framework of health procurement, as it has been reformed after enactment of L.4412/2016, its targets, the description of the procedures to conclude procurement contracts and its practical implementation on health carriers.

The procurements of Health Carriers are radically different from the procurement of any other public carrier, as they are distinguished in specialized to the health sector items (medicines, sanitary materials, medical equipment) and in other, common to the rest of the public sector, procurements but which are required at a higher scope (e.g. office supplies, telecoms but also specialized cleaning and disposal services or maintenance of infrastructures). Moreover, procurement of Health Carriers is a factor of the quality of provided care and health and safety of both the patients and the staff and as such of Public Health.

The purpose of this study is to show through a systematic presentation of the provisions of L. 4412/2016, especially those referring to public procurement contracts for logistics and services and not so to public works, that the reform and improvement of the legal framework governing those contracts is actually attained.

The study is structured in two parts: Part One consisting of eight chapters is referring to the health procurement system and reformed by L. 4412/2016 and Part Two presenting the conclusions of its implementation until now and suggestions for a more effective health procurement system in our country. In that part, with a methodical

approach including content analysis, questionnaires and interviews, SPSS process based deductions shall be presented.

The study concludes with a general evaluation about the prospects of the healthcare supply system, which is concentrated in the following:

Implementation of provisions of L. 4412/2016 improves certain aspects of the health procurement system, especially towards reduction of bureaucracy and enhancement of the participation of more financial carriers. Nevertheless, the generic and ambiguous provisions of said law may lead to subjective interpretations, inability of the Health Carriers to respond, insecurity to the financial carriers and delays in the conclusion of bidding processes. Furthermore, the fact that it was effected immediately and it was amended many times since then, apparently hindered a smooth and proper implementation.

Keywords

L. 4412/2016, Directive 2014/24/EU, Central Purchasing Body, Dynamic Purchasing Systems, Competitive Procedure with Negotiation, Framework Agreement, Electronic Auction, Innovation Partnership

Περιεχόμενα

Περίληψη

Abstract

Κατάλογος Πινάκων

Κατάλογος Διαγραμμάτων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Η προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας προμηθειών υγείας στο Ευρωπαϊκό δίκαιο

1.1 Εισαγωγή	1
1.2 Το καθεστώς του ν. 4412/2016	2
1.3 Δομή και Περιεχόμενα το ν. 4412/2016	3
1.3.1 Βιβλίο I	3
1.3.2 Βιβλίο II	3
1.3.3 Βιβλίο III	5
1.3.4 Βιβλίο IV	5
1.3.5 Βιβλίο V	5
1.4 Η έναρξη ισχύος του ν. 4412/2016	6
1.4.1 Η μεταγενέστερη έναρξη ισχύος κάποιων διατάξεων του ν. 4412/2016	6
1.4.2 Η κατάργηση προγενέστερων διατάξεων	7
1.4.3 Οι αλλαγές που επιφέρει η κατάργηση του άρθρου 27 παρ. 11 ν.3867/2010 στους φορείς υγείας.	8

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Οι γενικές αρχές που διέπουν το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων, όπως αυτό ρυθμίζεται από το ν. 4412/2016

2.1 Εισαγωγή	11
2.2 Η αρχή της υποχρεωτικής δημοσιότητας και της διαφάνειας	11
2.3 Η αρχή της ίσης μεταχείρισης ή της απαγόρευσης των διακρίσεων	12
2.4 Η αρχή της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας	13
2.5 Η αρχή της υποχρεωτικής αιτιολογίας των αποφάσεων	14
2.6 Η αρχή της τυπικότητας στους δημόσιους διαγωνισμούς	15

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Το υποκείμενο και αντικείμενο των δημοσίων συμβάσεων σύμφωνα με το ν. 4412/2016

3.1 Εισαγωγή	19
3.2 Οι αναθέτουσες αρχές	19
3.3 Οι οικονομικοί φορείς	20
3.4 Ο προϋπολογισμός της δημόσιας σύμβασης σύμφωνα με το ν. 4412/2016	20
3.4.1 Κανόνες εκτίμησης της αξίας της σύμβασης	21
3.4.2 Η απαγόρευση κατάτμησης της αξίας της σύμβασης	22

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Η διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης σύμφωνα με το ν. 4412/2016

4.1 Εισαγωγή	25
4.2 Είδη διαγωνισμών	25
4.2.1 Ο ανοικτός διαγωνισμός	25
4.2.2 Ο κλειστός διαγωνισμός	26
4.2.3 Ο συνοπτικός διαγωνισμός	26
4.2.4 Η απευθείας ανάθεση	27
4.3 Οι ειδικές διαδικασίες του ενωσιακού δικαίου	28
4.3.1 Το δυναμικό σύστημα αγορών	28
4.3.2 Ο ανταγωνιστικός διάλογος	29
4.3.3 Οι συμφωνίες πλαίσιο	30
4.3.4 Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός	33
4.3.5 Οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι	34
4.3.6 Η σύμπραξη καινοτομίας	36
4.4 Η ιδιαίτερη περίπτωση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση και η εφαρμογή της στους φορείς υγείας	39
4.5 Υποχρεώσεις προετοιμασίας αναθετουσών αρχών πριν τη διεξαγωγή διαδικασίας ανάθεσης	40
4.5.1 Συγκρότηση και τήρηση φακέλου δημόσιας σύμβασης	41
4.5.2 Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς	42

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Η διεξαγωγή διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης προμήθειας ή υπηρεσιών

5.1 Εισαγωγή	43
5.2 Η διακήρυξη του διαγωνισμού	43
5.3 Υποδιαίρεση των συμβάσεων σε τμήματα	50
5.4 Τα κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων	51
5.5 Τα όργανα του διαγωνισμού	52
5.6 Κριτήρια επιλογής	53
5.7 Η υποβολή προσφορών των υποψηφίων αναδόχων	54
5.7.1 Χρόνος ισχύος των προσφορών	54
5.7.2 Λόγοι αποκλεισμού οικονομικού φορέα συμμετοχής του στο διαγωνισμό	55
5.7.3 Η προκαταρκτική απόδειξη των λόγων αποκλεισμού	55
5.7.3.1 Δημόσιες συμβάσεις άνω των ορίων	56
5.7.3.2 Δημόσιες συμβάσεις κάτω των ορίων	57
5.7.4 e-certis	58
5.7.5 Οι εγγυήσεις	58
5.7.6 Η τεχνική και οικονομική προσφορά	59
5.8 Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής	60
5.9 Διευκρινίσεις και συμπλήρωση προσφορών	61
5.10 Πρόσκληση για υποβολή δικαιολογητικών	62
5.11 Η κατακύρωση του διαγωνισμού	63
5.12 Η ματαίωση του διαγωνισμού	64

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: Η έννομη προστασία κατά την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων υπό το καθεστώς του ν. 4412/2016

6.1 Εισαγωγή	65
6.2 Έννομη προστασία για προμήθειες μέχρι 60.000 ευρώ	65
6.3 Έννομη προστασία για προμήθειες από 60.000 ευρώ και άνω	66
6.4 Μεταβατικές διατάξεις	68

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 Βασικές καινοτομίες το ν. 4412/2016

7.1 Εισαγωγή	69
7.2 Κεντρικές Αρχές Αγορών (Κ.Α.Α.)	69
7.3 Διευκόλυνση πρόσβασης των μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων	70
7.4 Ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις	70
7.5 Ανεξάρτητο όργανο προσφυγών	71
7.6 Απλοποίηση διαδικασιών ανάθεσης	71
7.7 Νέα εργαλεία αύξησης του ανταγωνισμού	71
7.8 Τροποποίηση σύμβασης	72
7.9 Πιστοποιήσεις στελεχών δημοσίων συμβάσεων	72
7.10 Ενίσχυση κοινωνικής πολιτικής	72

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: Έρευνα

8.1 Εισαγωγή	
8.2 Η 2^η ΥΠΕ Πειραιώς και Αιγαίου	75
8.3 Σκοπός	75
8.4 Υλικό και μέθοδος	77
8.4.1 Σχεδιασμός μελέτης	77
8.4.2 Πληθυσμός και δείγμα	77
8.4.3 Ερευνητικά εργαλεία και διαδικασία συλλογής δεδομένων	77
8.5 Αποτέλεσμα	78
8.6 Γενική εκτίμηση - Συμπέρασμα	108

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	109
------------------	------------

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	117
---------------------	------------

Κατάλογος Πινάκων

8.1 Χαρακτηριστικά 2 ^{ης} ΥΠΕ	76
8.2 Ποιο είναι το φύλο σας;	79
8.3 Ποια είναι η ηλικία σας;	80
8.4 Ποιο είναι το μορφωτικό σας επίπεδο	81
8.5 Πόσο καιρό εργάζεστε στο γραφείο προμηθειών	82
8.6 Κατά την έναρξη εφαρμογής του νέου νόμου προμηθειών στις 08/08/2016 είχατε εκπαιδευτεί επαρκώς για την εφαρμογή του	83
8.7 Ο ν. 4412/2016 εναρμονίζει πλήρως το εθνικό δίκαιο με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες	84
8.8 Μέχρι σήμερα, 8 μήνες μετά την έναρξη εφαρμογής του νόμου 4412/2016, έχουν απαντηθεί όλα τα ερωτήματα και οι απορίες που είχατε σχετικά με την ορθή εφαρμογή του	85
8.9 Για την κατανόηση και την εφαρμογή του ν.4412/2016 είναι απαραίτητη η μελέτη σχετικής νομολογίας	86
8.10 Ο τρόπος με τον οποίο έχει συνταχθεί ο ν. 4412/2016 είναι φιλικός και κατανοητός για τον αναγνώστη και εύκολα μπορεί να ανατρέξει κάποιος στο άρθρο που τον ενδιαφέρει	87
8.11 Έχετε χρησιμοποιήσει τουλάχιστον μία φορά μέχρι σήμερα τις νέες διαδικασίες διαγωνισμών και πιο συγκεκριμένα τη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου ή τα δυναμικά συστήματα αγορών	88
8.12 Η εφαρμογή του ν. 4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των προμηθειών με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης	89
8.13 Η εφαρμογή του ν. 4412 μείωσε το χρόνο διενέργειας των συνοπτικών διαγωνισμών	90
8.14 Η εφαρμογή του ν. 4412 μείωσε το χρόνο διενέργειας των ανοικτών διαγωνισμών	91
8.15 Ο ν.4412/2016 οδηγεί στη διαμόρφωση ενός ευέλικτου θεσμικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις.	92
8.16 Το νέο νομοθετικό πλαίσιο προωθεί τη χρήση των ηλεκτρονικών μέσων ως τρόπου επικοινωνίας στις δημόσιες συμβάσεις	93
8.17 Η χρήση του ΤΕΥΔ στους διαγωνισμούς κάτω των ορίων και του ΕΕΕΣ στους διαγωνισμούς άνω των ορίων οδήγησαν στη δραστική περικοπή το διοικητικού φόρτου λόγω της μείωσης των απαιτούμενων δικαιολογητικών συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς	94
8.18 Η αποδοχή του νέου νομοθετικού πλαισίου ν. 4412/2016 από τους οικονομικούς φορείς ήταν θετική	95
8.19 Η εφαρμογή του νέου νόμου 4412/16 είχε ως αποτέλεσμα τη διευκόλυνση μιας καλύτερης ποιοτικής και στρατηγικής χρήσης των δημοσίων συμβάσεων με τη βελτίωση της συνεκτίμησης κοινωνικών και περιβαλλοντικών κριτηρίων, είτε πρόκειται για το κόστος του κύκλου ζωής είτε για την ένταξη ευάλωτων και μειονεκτούντων ατόμων, και την ενίσχυση της καινοτομίας	96
8.20 Η κατάργηση του άρθρου 27 του ν. 3867/2010, με βάση την παράγραφο 11 του οποίου οι διοικήσεις των φορέων υγείας είχαν την αρμοδιότητα να αποφασίσουν χωρίς προηγούμενη έγκριση σκοπιμότητας από άλλα όργανα για προμήθεια ιατροτεχνολογικού , ξενοδοχειακού εξοπλισμού και ιατροτεχνολογικών προϊόντων και την ανάθεση υπηρεσιών μέχρι του ποσού των 45.000,00€, δεν δημιούργησε πρόβλημα στη λειτουργία των Νοσοκομείων και των φορέων υγείας	98
8.21 Πίνακας συσχέτισης των μεταβλητών	99

8.22 Συσχετίσεις – Correlations	102
8.23 Συσχετίσεις - Correlations	103
8.24 Ποιο είναι το μορφωτικό σας επίπεδο; Η εφαρμογή του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των προμηθειών με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης. Crosstabulation	104
8.25 Πόσο καιρό εργάζεστε στο γραφείο προμηθειών; Η εφαρμογή του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των προμηθειών με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης. Crosstabulation	106

Κατάλογος Γραφημάτων

8.1 Ποιο είναι το φύλο σας;	79
8.2 Ποια είναι η ηλικία σας;	80
8.3 Ποιο είναι το μορφωτικό σας επίπεδο	81
8.4 Πόσο καιρό εργάζεστε στο γραφείο προμηθειών	82
8.5 Κατά την έναρξη εφαρμογής του νέου νόμου προμηθειών στις 08/08/2016 είχατε εκπαιδευτεί επαρκώς για την εφαρμογή του	83
8.6 Ο ν. 4412/2016 εναρμονίζει πλήρως το εθνικό δίκαιο με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες	84
8.7 Μέχρι σήμερα, 8 μήνες μετά την έναρξη εφαρμογής του νόμου 4412/2016, έχουν απαντηθεί όλα τα ερωτήματα και οι απορίες που είχατε σχετικά με την ορθή εφαρμογή του	85
8.8 Για την κατανόηση και την εφαρμογή του ν.4412/2016 είναι απαραίτητη η μελέτη σχετικής νομολογίας	86
8.9 Ο τρόπος με τον οποίο έχει συνταχθεί ο ν. 4412/2016 είναι φιλικός και κατανοητός για τον αναγνώστη και εύκολα μπορεί να ανατρέξει κάποιος στο άρθρο που τον ενδιαφέρει	87
8.10 Έχετε χρησιμοποιήσει τουλάχιστον μία φορά μέχρι σήμερα τις νέες διαδικασίες διαγωνισμών και πιο συγκεκριμένα τη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου ή τα δυναμικά συστήματα αγορών	88
8.11 Η εφαρμογή του ν. 4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των προμηθειών με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης	89
8.12 Η εφαρμογή του ν. 4412 μείωσε το χρόνο διενέργειας των συνοπτικών διαγωνισμών	90
8.13 Η εφαρμογή του ν. 4412 μείωσε το χρόνο διενέργειας των ανοικτών διαγωνισμών	91
8.14 Ο ν.4412/2016 οδηγεί στη διαμόρφωση ενός ευέλικτου θεσμικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις.	92
8.15 Το νέο νομοθετικό πλαίσιο προωθεί τη χρήση των ηλεκτρονικών μέσων ως τρόπου επικοινωνίας στις δημόσιες συμβάσεις	93
8.16 Η χρήση του ΤΕΥΔ στους διαγωνισμούς κάτω των ορίων και του ΕΕΕΣ στους διαγωνισμούς άνω των ορίων οδήγησαν στη δραστική περικοπή το διοικητικού φόρτου λόγω της μείωσης των απαιτούμενων δικαιολογητικών συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς	94
8.17 Η αποδοχή του νέου νομοθετικού πλαισίου ν. 4412/2016 από τους οικονομικούς φορείς ήταν θετική	95
8.18 Η εφαρμογή του νέου νόμου 4412/16 είχε ως αποτέλεσμα τη διευκόλυνση μιας καλύτερης ποιοτικής και στρατηγικής χρήσης των δημοσίων συμβάσεων με τη βελτίωση της συνεκτίμησης κοινωνικών και περιβαλλοντικών κριτηρίων, είτε πρόκειται για το κόστος του κύκλου ζωής είτε για την ένταξη ευάλωτων και μειονεκτούντων ατόμων, και την ενίσχυση της καινοτομίας	96
8.19 Η κατάργηση του άρθρου 27 του ν. 3867/2010, με βάση την παράγραφο 11 του οποίου οι διοικήσεις των φορέων υγείας είχαν την αρμοδιότητα να αποφασίσουν χωρίς προηγούμενη έγκριση σκοπιμότητας από άλλα όργανα για προμήθεια ιατροτεχνολογικού , ξενοδοχειακού εξοπλισμού και ιατροτεχνολογικών προϊόντων και την ανάθεση υπηρεσιών μέχρι του ποσού των 45.000,00€, δεν δημιούργησε πρόβλημα στη λειτουργία των Νοσοκομείων και των φορέων υγείας	98
8.20 Ποιο είναι το μορφωτικό σας επίπεδο συσχετισμένο με την ερώτηση 11	105
8.21 Πόσο καιρό εργάζεστε στο γράφει προμηθειών συσχετισμένο με την ερ. 11	106

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΔΑΜ: Αριθμός Διαδικτυακής Ανάρτησης Μητρώου
ΑΕΠΠ: Αρχή Εκδίκασης Προδικαστικών Προσφυγών
ΔΕΕ: Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΔΕΚ: Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
Ε.Ε.: Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Π.Π.: Ενιαίο Πρόγραμμα Προμηθειών
ΕΑΑΔΗΣΥ: Ελληνική Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων
ΕΕΕΣ: Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έντυπο Σύμβασης
ΕΚΑΑ: Εθνική Κεντρική Αναθέτουσα Αρχή
ΕΚΑΠΤΥ: Εθνικό Κέντρο Αξιολόγησης της Ποιότητας & Τεχνολογίας στην Υγεία
ΕΟΧ: Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος
ΕΠΥ: Επιτροπή Προμηθειών Υγείας
ΕΣΗΔΗΣ: Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων
ΕΣΠΑ: Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης
ΙΝΕΠ: Ινστιτούτο Επιμόρφωσης
Κ.Υ.Α.: Κοινή Υπουργική Απόφαση
ΚΑΑ: Κεντρική Αναθέτουσα Αρχή
ΚΗΜΔΗΣ: Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων
ΚΥ: Κέντρο Υγείας
Μη.Π.Υ.Δη.Συ.: Μητρώο Πιστοποιημένων Υπαλλήλων Δημοσίων Συμβάσεων
ΣΛΕΕ: Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΤΕΥΔ: Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης
ΤΝΠ: Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών
Υ.Υ.: Υπουργείο Υγείας
ΥΑ: Υπουργική Απόφαση
ΥΠΕ: Υγειονομικές Περιφέρειες
ΦΕΚ : Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας προμηθειών υγείας στο Ευρωπαϊκό δίκαιο

1.1 Εισαγωγή

Η πολιτική στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και η αναθεώρηση των σχετικών οδηγιών εντάχθηκε σε συνολικό πρόγραμμα με σκοπό τον ριζικό εκσυγχρονισμό των δημοσίων συμβάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, συμβάλλοντας στην υλοποίηση των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Η μεταρρύθμιση της νομοθεσίας σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο αποτέλεσε μία από τις δώδεκα δράσεις προτεραιότητας της πράξης για την ενιαία αγορά που δημοσιεύθηκε τον Απρίλιο του 2011¹. Στο πλαίσιο αυτό, υιοθετήθηκαν, τον Ιανουάριο του 2014, και δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις 28/3/2014, οι τρεις νέες οδηγίες:

- 2014/23/ΕΕ (L94), για την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών (για πρώτη φορά χωριστή Οδηγία για τις παραχωρήσεις).
- 2014/24/ΕΕ (L94), για τις δημόσιες συμβάσεις (στον κλασσικό τομέα) προς αντικατάσταση της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ και
- 2014/25/ΕΕ (L94), για τις συμβάσεις που συνάπτονται από φορείς στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών (ΟΚΩ) προς αντικατάσταση της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ.

Οι οδηγίες τέθηκαν σε ισχύ στις 17 Απριλίου 2014.

Η προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας προμηθειών στις ως άνω οδηγίες έγινε με τους ν.4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» και 4413/2016 «Ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης (ΕΕ L 94/1/28.3.2014) και άλλες διατάξεις».

Στο κεφάλαιο αυτό θα εξετάσουμε τις διατάξεις του ν. 4412/16 που αφορούν τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών επικεντρώνοντας την προσοχή μας στην εφαρμογή τους στους φορείς υγείας.

¹ Βλ. και αιτιολογική έκθεση ν.4412/16

1.2 Το καθεστώς του ν.4412/2016

Όπως προαναφέρουμε εισαγωγικά, η μεταφορά των οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ στην εθνική έννομη τάξη έλαβε χώρα με τον ν.4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (Προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (ΦΕΚ Α'147/8-8-2016).

Ο ν. 4412/2016 αντικατοπτρίζει τις διατάξεις των ευρωπαϊκών οδηγιών που ενσωματώνει, αναφορικά με τους κανόνες που διέπουν τις διαδικασίες για την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων².

Ο ν. 4412/2016 θεσπίζει κανόνες δικαίου: α) για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης δημοσίων συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου Ι (άρθρα 2 έως 221), β) για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου ΙΙ (άρθρα 2 και 222 έως 338), γ) για τη διακυβέρνηση, οι οποίοι εφαρμόζονται, σύμφωνα με το Βιβλίο ΙΙΙ (άρθρα 339 έως 344), από τις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς και δ) για την έννομη προστασία κατά τη σύναψη συμβάσεων που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου ΙV (άρθρα 345 έως 374). Οι διατάξεις του ν. 4412/2016 εφαρμόζονται, με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 έως 7 του άρθρου 1, σε όλες τις συμβάσεις των περιπτώσεων α' και β', ανεξαρτήτως είδους και εκτιμώμενης αξίας αυτών, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις αυτού.

Όπως συμβαίνει με την οδηγία 2014/24/ΕΕ, έτσι και ο ν.4412/2016 εξαιρεί από το πεδίο εφαρμογής του μια σειρά από υπηρεσίες, όπως τις δημόσιες συμβάσεις με αντικείμενο τη διάθεση ή εκμετάλλευση δημοσίων δικτύων επικοινωνιών ή την παροχή στο κοινό μιας ή περισσότερων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, καθώς και υπηρεσίες προμηθειών που αφορούν την εθνική άμυνα, συμβάσεις εργασίας και συμβάσεις σε σχέση με έγγεια συμφέροντα. Οι εξαιρέσεις αυτές, που συνιστούν παρεκκλίσεις από την εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, θα πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικά.

Περαιτέρω, ο νόμος αυτός διακρίνει στο άρθρο 1 παρ. 1 μεταξύ δύο κατηγοριών δημοσίων συμβάσεων, δηλαδή ανάμεσα στις δημόσιες συμβάσεις άνω των ορίων και εκείνων κάτω των ορίων. Ως «δημόσιες συμβάσεις άνω των ορίων» και ως «συμβάσεις

²Δ.Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, 2017,σ. 99

άνω των ορίων» νοούνται οι δημόσιες συμβάσεις και οι συμβάσεις άνω των ορίων» νοούνται οι δημόσιες συμβάσεις και οι συμβάσεις που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 7 έως 17 και 237 έως 252, αντίστοιχα, των οποίων η εκτιμώμενη αξία είναι κατώτερη από τα όρια της διάταξης των άρθρων 5 και 235, όπως ισχύουν κάθε φορά (άρθρ. 1 παρ. 1 περ. 29 ν. 4412/2016).

1.3 Δομή και Περιεχόμενα του ν.4412/2016

Ειδικότερα ο ν.4412/2016 δομείται σε πέντε βιβλία (I, II, III, IV και V):

Το Μέρος Α του Βιβλίου I αποτελεί προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26^{ης} Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ (L94).

Το Βιβλίο II αποτελεί προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26^{ης} Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τις προμήθειες φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ.

1.3.1 Βιβλίο I

Με τα άρθρα 3-221 του Βιβλίου I θεσπίζονται κανόνες για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που πραγματοποιούνται από αναθέτουσες αρχές, ανεξαρτήτως εκτιμώμενης αξίας αυτών. Έτσι το περιεχόμενο του Βιβλίου I διαμορφώνεται ως εξής:

- Άρθρα 1 - 2: Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί.
- Άρθρα 3 – 106: Ρυθμίσεις περί ανάθεσης έργων – προμηθειών – υπηρεσιών – μελετών.
- Άρθρα 111 – 115: Διατάξεις Οδηγίας για διαγωνισμούς μελετών ήτοι τους Αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς κατά το ελληνικό δίκαιο.
- Άρθρα 116 – 128: Ανάθεση με προϋπολογισμούς κάτω των ορίων των Ευρωπαϊκών Οδηγιών:
 - ❖ Συμβάσεις < 20.000€ χωρίς Φ.Π.Α. (άρθρο 118)
 - ❖ Συμβάσεις 20.000 – 60.000€ χωρίς Φ.Π.Α. (άρθρο 117)
 - ❖ Συμβάσεις > 60.000€ χωρίς Φ.Π.Α. (άρθρα 120 – 128)
 - ❖ Συμβάσεις τεχνικής βοήθειας (άρθρο 129)

➤ Άρθρα 129 – 133: Εκτέλεση συμβάσεων έργων – προμηθειών – υπηρεσιών – μελετών.

➤ Άρθρα 134 – 177: Ειδικές διατάξεις περί εκτέλεσης έργων.

➤ Άρθρα 182 – 195: Ειδικές διατάξεις περί εκτέλεσης μελετών.

➤ Άρθρα 200 – 220: Ειδικές διατάξεις περί εκτέλεσης προμηθειών, γενικών υπηρεσιών.

Εξαιρέσεις συμβάσεων από το εφαρμοστικό πεδίο Βιβλίου Ι προβλέπονται στα άρθρα 7 – 12 ν.4412/2016. Συγκεκριμένα:

✓ Συμβάσεις στους τομείς του **ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.**

✓ Συμβάσεις μελετών που διοργανώνονται δυνάμει διεθνών κανόνων.

✓ Συμβάσεις υπηρεσιών και συγκεκριμένα οι εξής:

i. αγορά ή μίσθωση, με οποιουσδήποτε χρηματοδοτικούς όρους, γης ή υφισταμένων κτισμάτων ή άλλων ακινήτων ή αφορούν δικαιώματα επ' αυτών,

ii. αγορά, ανάπτυξη, παραγωγή ή συμπαραγωγή υλικού προγραμμάτων που προορίζεται για υπηρεσίες οπτικοακουστικών ή ραδιοφωνικών μέσων τις οποίες αναθέτουν πάροχοι υπηρεσιών οπτικοακουστικών ή ραδιοφωνικών μέσων ή στις συμβάσεις για το χρόνο μετάδοσης ή την παροχή προγραμμάτων που ανατίθενται σε παρόχους υπηρεσιών οπτικοακουστικών ή ραδιοφωνικών μέσων,

iii. υπηρεσίες διαιτησίας και συμβιβασμού,

iv. ορισμένα είδη νομικών υπηρεσιών, όπως νομική εκπροσώπηση πελάτη από δικηγόρο, νομικές συμβουλές κλπ,

v. χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες,

vi. δάνεια,

vii. συμβάσεις εργασίας,

viii. υπηρεσίες πολιτικής άμυνας, πολιτικής προστασίας και πρόληψης κινδύνων που παρέχονται από μη κερδοσκοπικές οργανώσεις ή ενώσεις πλην των υπηρεσιών ασθενοφόρων για τη διακομιδή ασθενών,

ix. δημόσιες επιβατικές μεταφορές με σιδηρόδρομο ή μετρό,

x. υπηρεσίες πολιτικών εκστρατειών όταν ανατίθενται από πολιτικό κόμμα στο πλαίσιο προεκλογικής εκστρατείας,

✓ Συμβάσεις υπηρεσιών που ανατίθενται βάσει αποκλειστικού δικαιώματος.

Πιο συγκεκριμένα αφορά σε δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών που ανατίθενται από μία αναθέτουσα αρχή σε άλλη αναθέτουσα αρχή ή σε ομάδα αναθετουσών αρχών βάσει

αποκλειστικού δικαιώματος που τους παρέχεται δυνάμει διατάξεων νόμου ή δημοσιευμένων διοικητικών πράξεων, εφόσον οι διατάξεις αυτές είναι σύμφωνες με τη ΣΛΕΕ³.

- ✓ Δημόσιες συμβάσεις μεταξύ των φορέων του δημόσιου τομέα.

1.3.2 Βιβλίο II

Οι διατάξεις του Βιβλίου II δεν αφορούν τους φορείς υγείας, καθώς περιγράφουν τη διαδικασία σύναψης σύμβασης για την απόκτηση έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών από οικονομικούς φορείς που επιλέγονται από έναν ή περισσότερους αναθέτοντες φορείς, εφόσον τα εν λόγω έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες προορίζονται για την εκτέλεση μιας εκ των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στα άρθρα 228 έως 234 δηλαδή:

- ηλεκτρισμού,
- ύδατος,
- μεταφορών, εκμετάλλευσης λιμένων και αερολιμένων,
- ταχυδρομικών υπηρεσιών,
- εξόρυξη πετρελαίου και φυσικού αερίου και αναζήτηση ή εξόρυξη άνθρακα και άλλων στερεών καυσίμων.

1.3.3 Βιβλίο III

Το Βιβλίο III (άρθρα 339 – 344) θεσπίζει κανόνες για τη διακυβέρνηση, οι οποίοι εφαρμόζονται από τις αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς (σύνταξη εκθέσεων, κατάρτιση και πιστοποίηση προσωπικού κ.λ.π.), με σκοπό την ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων του νόμου

1.3.4 Βιβλίο IV

Οι διατάξεις του Βιβλίου IV εφαρμόζονται στις διαφορές που προκύπτουν κατά τη διαδικασία ανάθεσης συμβάσεων του ν 4412/2016, καθώς και τροποποίησης αυτών, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ και ανεξάρτητα από τη φύση τους⁴.

1.3.5 Βιβλίο V

Το Βιβλίο V περιλαμβάνει τροποποιήσεις διατάξεων που είναι απαραίτητες για την ορθή εφαρμογή του νόμου, αναφορά σε μεταβατικές διατάξεις που ρυθμίζουν θέματα εκκρεμών συμβάσεων, αναφορά σε καταργούμενες διατάξεις καθώς και άρθρο που ρυθμίζει την έναρξη ισχύος επιμέρους διατάξεων του νόμου⁵.

³Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

⁴βλ. Άρθρα 345 – 374 ν. 4412/2016

⁵βλ. Άρθρα 375 – 379 ν. 4412/2016

Τέλος παραπέμπει σε Προσαρτήματα (Α, Β, Γ και Δ) που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του νόμου.

1.4. Η έναρξη ισχύος του ν. 4412/2016

Ο ν. 4412/2016 ισχύει από 08-08-2016 ημερομηνία δημοσίευσής του στο ΦΕΚ 147/τ. Α για όλα τα είδη των συμβάσεων (άρθρο 379).

Ωστόσο, όσον αφορά στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, οι οποίες έχουν ξεκινήσει πριν από την έναρξη ισχύος αυτού (08-08-2016), αυτές συνεχίζονται και ολοκληρώνονται, σύμφωνα με το καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο έναρξής τους.

1.4.1 Η Μεταγενέστερη έναρξη ισχύος κάποιων διατάξεων του ν. 4412/2016

Για κάποιες διατάξεις του ν. 4412/2016 ορίζεται ρητά η έναρξη ισχύος τους σε μεταγενέστερο χρονικό σημείο.

Συγκεκριμένα:

i. Για τη σύναψη συμβάσεων που αφορούν σε έργα, μελέτες και παροχή τεχνικών και λοιπών επιστημονικών υπηρεσιών, για τις οποίες δεν είναι μέχρι σήμερα υποχρεωτική η χρήση ηλεκτρονικών μέσων αρχίζει στις 18/04/2017 η ισχύς των διατάξεων που αφορούν την υποχρεωτική χρήση του ΕΣΗΔΗΣ, του ΕΕΕΣ για συμβάσεις άνω των ορίων και του ηλεκτρονικού ΤΕΥΔ για συμβάσεις κάτω των ορίων (άρθρο 379 παρ. 2 ν.4412/2016)

ii. Οι περιλήψεις διακηρύξεων των διαγωνισμών θα εξακολουθούν να δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως όπως ισχύει έως σήμερα μέχρι να εκδοθεί η Υπουργική Απόφαση του άρθρου 38 παρ. 6 που θα ρυθμίζει τα θέματα του ΚΗΜΔΗΣ

iii. Η 18-04-2017 ορίζεται η ημερομηνία έναρξης της παρ. 2 του άρθρου 81, η οποία ρυθμίζει θέματα που αφορούν τη διασυνοριακή υποβολή προσφορών (σύστημα e-Certis)

iv. Ως ημερομηνία έναρξης της παρ. 4 του άρθρου 344 «Κατάρτιση και Πιστοποίηση προσωπικού Αναθετουσών Αρχών» ορίζεται το εξάμηνο μετά την έκδοση του Προεδρικού Διατάγματος με το οποίο συστήνεται Μητρώο Πιστοποιημένων Υπαλλήλων Δημοσίων Συμβάσεων (Μη.Π.Υ.Δη.Συ.).

v. Με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 34 Ν.4456/17 τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν οι διατάξεις της παρ. 11 του άρθρου 379 Ν.4412/16 **,με συνέπεια την παράταση της ισχύος του Ν.3886/10⁶ μέχρι 31.3.2017.** Ήδη Με τροπολογία στο

⁶ εφαρμοστέο δίκαιο άσκησης προσφυγών για συμβάσεις εκτιμώμενης αξίας άνω των ορίων

σχέδιο νόμου με τίτλο : «Ενσωμάτωση στην Εθνική Νομοθεσία της Οδηγίας 2014/92/Ε.Ε του Ε.Κ και του Συμβουλίου της 23^{ης} Ιουλίου 2014 για την συγκρισιμότητα των τελών που συνδέονται με λογαριασμούς πληρωμών ,την αλλαγή λογαριασμού πληρωμών και τη πρόσβαση σε λογαριασμούς πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά και άλλες διατάξεις »**παρατείνεται η ισχύς των διατάξεων του Ν.3886/10 μέχρι 31.5.2017 και η ισχύς των διατάξεων του Βιβλίου IV (άρθρα 345-373) αρχίζει 1.6.2017**

vi. Η ημερομηνία έναρξης αλλαγής στη λειτουργία του προγράμματος «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» μετατίθεται σε χρόνο που συνδέεται με την έκδοση Υπουργικής Απόφασης της παρ. 6 του άρθρου 38 (μη καθορισμένος χρόνος).

1.4.2 Η κατάργηση προγενέστερων διατάξεων

Συνοπτικά θα παρουσιάσουμε τις σημαντικότερες διατάξεις που καταργεί ο ν. 4412/2016 διαμορφώνοντας έτσι νέο πλαίσιο προμηθειών υγείας.

Συγκεκριμένα **καταργείται:**

i. **το Π.Δ. 118/2007** Κανονισμός Προμηθειών Δημοσίου (Κ.Π.Δ.).

Ειδικά η υποχρέωση δημοσίευσης προκήρυξης σε δύο ημερήσιες οικονομικές εφημερίδες ευρείας κυκλοφορίας καταργείται την 1^η/1/2018⁷, ενώ η υποχρέωση δημοσίευσης προκήρυξης σε τοπική εφημερίδα, όταν ο διαγωνισμός προκηρύσσεται από περιφερειακή υπηρεσία, καταργείται την 1^η /1/2021⁸.

ii. **το Π.Δ. 60/2007** Προσαρμογή της Ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της οδηγίας 2004/18/εκ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2005/51/εκ της επιτροπής και την οδηγία 2005/75/εκ του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και του συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005.

iii. **ο ν.2286/1995** πλην των διατάξεων:

- του άρθρου 2 παρ. 1-11 για τις συμβάσεις που έχουν ενταχθεί στο Ε.Π.Π. έτους 2014 και προηγούμενων ετών,
- που απαιτούνται για την εκτέλεση του Ε.Π.Π. 2014 και προγενεστέρων,
- του άρθρου 3 για τις συμβάσεις προμηθειών που έχουν επιλεγεί ως σημαντικής οικονομικής και τεχνολογικής αξίας με Κ.Υ.Α.

⁷Βλ. άρθρο 4 ΠΔ118/07

⁸Βλ. άρθρο 4 ΠΔ118/07

iv. οι διατάξεις των ακόλουθων άρθρων του ν.4270/2014 "Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) & δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις.

- 132 παρ. 1 – 5: «Διαδικασίες σύναψης συμβάσεων»
- 133: «Διαγωνισμός – Εξαιρέσεις»
- 134: «Προκαταβολές του Δημοσίου»

v. οι διατάξεις των άρθρων 14 – 201 του ν.4281/2014 «Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, οργανωτικά θέματα Υπουργείου Οικονομικών και άλλες διατάξεις»

vi. ο ν.3669/2008 «Νόμος περί κατασκευής δημοσίων έργων»

✓ πλην των άρθρων 80 έως 110, τα οποία καταργούνται με την έκδοση του Π.Δ. του άρθρου 83 «Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων»

✓ πλην του άρθρου 5

❖ Που προβλέπει τη δημοσίευση της περίληψης της διακήρυξης σε δύο ημερήσιες εφημερίδες μέχρι την 31^η/12/2017⁹.

❖ Που προβλέπει τη δημοσίευση της περίληψης της διακήρυξης στον τοπικό και περιφερειακό τύπο μέχρι την 31^η/12/2020¹⁰.

vii. ο ν.3316/2005 «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις» πλην των άρθρων 2Α της παραγράφου 2 του άρθρου 11 και πλην των άρθρων 39 και 40 τα οποία παραμένουν σε ισχύ μέχρι την έκδοση του Π.Δ. του άρθρου 83. Ειδικά η υποχρέωση δημοσίευσης περίληψης της προκήρυξης σε μία ημερήσια εφημερίδα της πρωτεύουσας με πανελλήνια κυκλοφορία, που προβλέπεται στο άρθρο 12 του ως άνω νόμου, καταργείται την 1^η/01/2018¹¹. Επίσης, ειδικά η υποχρέωση δημοσίευσης περίληψης της προκήρυξης σε μία ημερήσια εφημερίδα της πρωτεύουσας του νομού, στον οποίο πρόκειται να κατασκευαστεί το έργο, το οποίο αφορά η μελέτη ή η υπηρεσία ή της έδρας της Περιφέρειας, αν στην έδρα του νομού δεν εκδίδεται ημερήσια εφημερίδα ή αν το έργο θα εκτελεστεί σε περισσότερους νομούς, που προβλέπεται στο ίδιο άρθρο, καταργείται την 1^η/1/2021¹².

⁹βλ. άρθρο 377 παρ.1 περ. 31 και 379 παρ. 10 ν.4412/2016

¹⁰βλ. άρθρο 377 παρ. 1 περ. 31 και άρθρο 379 παρ. 12 ν.4412/2016

¹¹βλ. άρθρο 377 παρ. 1 περ. 40 και άρθρο 379 παρ. 10 ν.4412/2016

¹²βλ. άρθρο 377 παρ. 1 περ. 40 και άρθρο 379 παρ. 12 ν.4412/2016

1.4.3 Οι αλλαγές που επιφέρει η κατάργηση του άρθρου 27 παρ. 11 ν. 3867/2010 στους φορείς υγείας.

Το άρθρο 27 παρ. 11 του ν. 3867/2010 ήταν μία σημαντική γενική διάταξη που αφορούσε την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων των φορέων υγείας και η οποία καταργήθηκε με το ν.4412/2016¹³.

Η καταργούμενη διάταξη έδινε τη δυνατότητα στις διοικήσεις των φορέων υγείας¹⁴ να αποφασίσουν, χωρίς προηγούμενη έγκριση σκοπιμότητας από άλλο υπερκείμενο όργανο, για την ανάθεση προμηθειών και υπηρεσιών (εκτέλεση έργων βελτίωσης της κτιριακής υποδομής και των χώρων τους, υλοποίηση μελετών, προμήθεια ιατροτεχνολογικού και ξενοδοχειακού εξοπλισμού, ιατροτεχνολογικών προϊόντων και εν την ανάθεση υπηρεσιών) μέχρι του ποσού των 45.000€.

Η ανωτέρω διαδικασία για την προμήθεια υλικών και υπηρεσιών είχε στην πράξη αποδειχθεί ότι χρονικά τουλάχιστον διευκόλυνε τις προμήθειες του φορέα υγείας, ιδίως στην περίπτωση κάλυψης επείγουσών αναγκών, οι οποίες λόγω της φύσης των φορέων υγείας δεν αποτελούν εξαίρεση.

Επισημαίνεται δε ότι η ως άνω καταργούμενη διάταξη δεν αντικαταστάθηκε από καμία άλλη διάταξη νόμου και ούτε εντάσσεται στον ν. 4412/2016

Το κυριότερο αποτέλεσμα της κατάργησης της εν λόγω διάταξης είναι το γεγονός ότι, πλέον για τη διενέργεια ενός συνοπτικού διαγωνισμού, απαιτείται η προηγούμενη ένταξή του στο εκάστοτε ισχύον ΠΠΥΦΥ. Επομένως, λόγω της εφαρμογής των διατάξεων του ν.4412/2016 απαιτείται τροποποίηση του τρέχοντος ΠΠΥΦΥ προκειμένου να ενταχθούν οι συνοπτικοί διαγωνισμοί που θα πρέπει να διενεργηθούν σύμφωνα με το άρθρο 117 ν. 4412/2016 αντί του προαναφερθέντος άρθρου 27 παρ. 11 ν. 3867/10. Ειδικότερα, για την τροποποίηση του προγράμματος απαιτείται η ταυτόχρονη ισόποση μείωση κάποιας άλλης καταχωρημένης προμήθειας, μετά από την έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου του Νοσοκομείου, της οικείας υγειονομικής

¹³ Το άρθρο 27 παρ. 11 του ν. 3867/2010 προέβλεπε ότι «Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου οι διοικήσεις των φορέων του άρθρου 9 του ν. 3580/2007 έχουν την αρμοδιότητα να αποφασίσουν χωρίς προηγούμενη έγκριση σκοπιμότητας από άλλο όργανο, για την εκτέλεση έργων βελτίωσης της κτιριακής υποδομής και των χώρων των ως άνω φορέων, καθώς και για την υλοποίηση μελετών, την προμήθεια ιατροτεχνολογικού και ξενοδοχειακού εξοπλισμού, καθώς και ιατροτεχνολογικών προϊόντων και την ανάθεση υπηρεσιών και μέχρι του ποσού των 45.000 ευρώ. Στις ανωτέρω προμήθειες θα γίνεται απολογιστικός έλεγχος από την Επιτροπή Προμηθειών Υγείας ή από τους εξουσιοδοτημένους προς τούτο φορείς»

¹⁴ Σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 3580/2007 στις διατάξεις του νόμου υπάγονται οι προμήθειες και οι υπηρεσίες για την κάλυψη των αναγκών όλων των δημοσίων νομικών προσώπων και υπηρεσιών, που λειτουργούν με τη μορφή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. και εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

περιφέρειας και της Επιτροπής Προμηθειών Υγείας. Η διαδικασία αυτή, χαρακτηρίζεται χρονοβόρα και έχει επίπτωση στις επείγουσες προμήθειες. Έτσι, ενώ ο ν. 4412/2016 έχει τεθεί με σκοπό τη βελτίωση, τον εξορθολογισμό, τη διαφάνεια και την τήρηση των σωστών διαδικασιών προμήθειας δημοσίου¹⁵, στην πράξη η κατάργηση του άρθρου 27 παρ. 11 ν. 3867/2010 αποτελεί μάλλον τροχοπέδη για τις επείγουσες προμήθειες των φορέων υγείας για ποσά άνω των 20.000€ χωρίς ΦΠΑ¹⁶. Ως παράδειγμα μπορούμε να αναφέρουμε κάποια υλικά αυτής της αξίας, όπως τα χειρουργικά υλικά επειγόντων περιστατικών, η λυχνία ενός θεραπευτικού ή διαγνωστικού ιατρικού μηχανήματος κ.α.

¹⁵ Βλ. αιτιολογική έκθεση ν.4412/2016

¹⁶ Για τις προμήθειες μέχρι 20.000 Ευρώ χωρίς ΦΠΑ υπάρχει η δυνατότητα απευθείας ανάθεσης σύμφωνα με το άρθρο 118 ν. 4412/2016.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Οι γενικές αρχές που διέπουν το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων, όπως αυτό ρυθμίζεται από το ν. 4412/2016

2.1 Εισαγωγή

Στο Κεφάλαιο αυτό θα αναπτύξουμε τις αρχές που διέπουν το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων συσχετίζοντάς τις αρχές αυτές με τις διατάξεις του ν. 4412/2016. Οι αρχές αυτές είναι η αρχή της δημοσιότητας, η αρχή της διαφάνειας, η αρχή της ίσης μεταχείρισης ή της απαγόρευσης των διακρίσεων, η αρχή της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας, η αρχής της υποχρεωτικής αιτιολογίας των αποφάσεων και η αρχή της τυπικότητας.

2.2 Η αρχή της δημοσιότητας

Η αρχή της δημοσιότητας και της διαφάνειας επιβάλλουν σαφή και ακριβή μνεία των ελάχιστων όρων συμμετοχής στη διαγωνιστική διαδικασία στην ίδια τη διακήρυξη, χωρίς να αρκεί η παραπομπή μέσω της διακήρυξης σε διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας¹⁷.

Η διαφάνεια διακρίνεται σε εκ των προτέρων (ex ante) και εκ των υστέρων (ex post) διαφάνεια. Η εκ των προτέρων διαφάνεια (ex ante) καλύπτει τη δημοσιοποίηση του διαγωνισμού και την εισαγωγική διαδικασία. Σε αυτήν υπάγεται και η ορθή χρήση των μέσων ενημέρωσης¹⁸. Έχει ως σκοπό να διευκολύνει τη συμμετοχή όσο το δυνατόν περισσότερων διαγωνιζομένων στη διαγωνιστική διαδικασία. Σε αντίθεση με αυτή, η εκ των υστέρων (ex post) διαφάνεια συνδέεται με την χωρίς κενά τεκμηρίωση της διαδικασίας. Από αυτήν απορρέει μεταξύ άλλων η δυνατότητα των διαγωνιζομένων να έχουν πρόσβαση σε έγγραφα, ώστε να ασκηθεί ο επιγενόμενος νομικός έλεγχος λόγω νομικών ελαττωμάτων στη διαδικασία¹⁹.

Τη διαφάνεια εξυπηρετεί στο χώρο του εθνικού δικαίου και η καταχώρηση των δημοσίων συμβάσεων στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.. Τα περί δημοσίευσης στο ΚΗΜΔΗΣ διέπονται από το άρθρο 38 του ν. 4412/2016. Σύμφωνα με τις διατάξεις του, το

¹⁷Ε.Σ. απόφαση 294/2010 Τμήμα VI ΤΝΠ Νομοτέλεια

¹⁸Δ.Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, 2017,σ.178

¹⁹Μ.Θ. Μαρίνο, Δίκαιο ανταγωνισμού, δίκαιο δημοσίων διαγωνισμών και προστασία επιχειρηματικών απορρήτων, ΘΠΔΔ 2011, σ. 1 επ. (9)

ΚΗΜΔΗΣ²⁰ έχει ως σκοπό τη συλλογή, την επεξεργασία και τη δημοσιοποίηση στοιχείων αναφορικά με τις δημόσιες συμβάσεις, οι οποίες συνάπτονται γραπτώς, προφορικώς ή με ηλεκτρονικά μέσα από αναθέτουσες αρχές και ΚΑΑ, εκτιμώμενης αξίας ίσης ή ανώτερης του ποσού των χιλίων (1.000) ευρώ άνευ ΦΠΑ και ανεξαρτήτως διαδικασίας ανάθεσης²¹.

Κατά τις διατάξεις της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου 38, στο ΚΗΜΔΗΣ καταχωρίζονται από τις αναθέτουσες αρχές και τις ΚΑΑ όλα τα ηλεκτρονικά στοιχεία των ακόλουθων σταδίων για τις δημόσιες συμβάσεις:

α) των πρωτογενών και των εγκεκριμένων αιτημάτων, δηλαδή των αποφάσεων ανάληψης υποχρέωσης ή /και των αποφάσεων αρμοδίου οργάνου για τη δέσμευση πίστωσης,

β) της προκήρυξης και της διακήρυξης,

γ) της απόφασης ανάθεσης ή της κατακύρωσης,

δ) του συμφωνητικού και

ε) κάθε εντολής πληρωμής²²

2.3 Η αρχή της ίσης μεταχείρισης ή της απαγόρευσης των διακρίσεων

Η αρχή της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της αποφυγής των διακρίσεων με βάση την εθνικότητα αποτυπώνεται κυρίως στο άρθρο 18 παρ. 1 του ν. 4412/2016²³.

Σύμφωνα με το άρθρο αυτό: «Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αιεφόρου ανάπτυξης. Ο σχεδιασμός των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων δεν γίνεται

²⁰ Το ΚΗΜΔΗΣ συστάθηκε με το άρθρο 11 του ν. 4013/2011 στο Υπουργείο Οικονομίας Ανάπτυξης και Τουρισμού (Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή),

²¹ Άρθρο 38 παρ. 1 εδ.α' Ν. 4412/16. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και του καθ' ύλην συναρμόδιου Υπουργού μπορούν να ορίζονται ειδικότερα οι συμβάσεις που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 38 του ν. 4412/2016.

²² Σημειωτέον ότι, η έκδοση ξεχωριστών Αριθμών Διαδικτυακής Ανάρτησης Μητρώου (ΑΔΑΜ) αφορά σε όλα τα έγγραφα που θα καταχωρίζονται στο ΚΗΜΔΗΣ και με βάση αυτούς θα συνδέονται οι σχετικές μεταξύ τους αντίστοιχες πράξεις. Η καταχώρηση δημοσίων συμβάσεων στο ΚΗΜΔΗΣ, καθώς και η αναφορά του ΑΔΑΜ, αποτελούν στοιχεία της κανονικότητας της δαπάνης, με την έννοια ότι η ύπαρξη αριθμού ΑΔΑΜ εξομοιώνεται με δικαιολογητικό που απαιτείται και την παρ. 2 του άρθρου 91 του ν. 4270/2014 (παράγραφος 8 άρθρου 38 ν. 4412/2016)

²³ Πρβλ. R. Nielsen, *op. cit.*, p.13.

με σκοπό την εξαίρεση τους από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221) ή τον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού. Ο ανταγωνισμός θεωρείται ότι περιορίζεται τεχνητά όταν οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων. Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων».

Η αρχή της ίσης μεταχείρισης συνδέεται στενά και με την αρχή της αμεροληψίας των διαδικασιών διαγωνισμού, κατά τις επιταγές της οποίας η διοίκηση πρέπει να είναι ανεπηρέαστη και απροκατάληπτη κατά την αντιμετώπιση θεμάτων της αρμοδιότητας της²⁴.

Η αρχή της ίσης μεταχείρισης επιβάλλει παρόμοιες καταστάσεις να μην αντιμετωπίζονται κατά τρόπο διαφορετικό και διαφορετικές καταστάσεις να μην αντιμετωπίζονται κατά τον ίδιο τρόπο, εκτός αν κάτι τέτοιο δικαιολογείται αντικειμενικά²⁵.

Πάντως η αρχή της ίσης μεταχείρισης δεν απαγορεύει τη συνεκτίμηση κριτηρίων που συνδέονται με την προστασία του περιβάλλοντος²⁶, ή άλλων κριτηρίων κοινωνικής πολιτικής.

2.4 Η αρχή της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας

Στενά συνδεδεμένη με τις δύο ως άνω αρχές είναι και η αρχή της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας της αναθέτουσας αρχής και εν γένει των οργάνων διεξαγωγής του διαγωνισμού της δημόσιας σύμβασης²⁷. Διαφάνεια – Ίση μεταχείριση και Αμεροληψία είναι το τρίπτυχο το οποίο πρέπει να καλύπτει κάθε δημόσια σύμβαση έργου, προμήθειας ή υπηρεσίας από το προσυμβατικό στάδιο μέχρι και την ολοκλήρωση της σύμβασης και την παράδοση του αγαθού η την παροχή της υπηρεσίας. Όλα τα στάδια της διαγωνιστικής διαδικασίας πρέπει να χαρακτηρίζονται από τη διασφάλιση του

²⁴Βλ. ΔΕΚ αποφάσεις της 7^{ης} Δεκεμβρίου 2000, C-324/98, Telaustria, σκέψεις 60 έως 62, της 21^{ης} Ιουλίου 2005, C-231/03, Coname, σκέψεις 17 έως 22, της 13^{ης} Οκτωβρίου 2005, C-458/03, ParkingBrixen, σκέψεις 46 έως 50, της 6^{ης} Απριλίου 2006, C-410/04, ANAV, σκέψη 21, και της 31^{ης} Σεπτεμβρίου 2007, C-260/04, Επιτροπή κατά της Ιταλίας, σκέψη 24, ΤΝΠ ΝΟΜΟΤΕΛΕΙΑ.

²⁵Δ. Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, 2017, σ.185

²⁶Α. Γέροντας, Δίκαιο Δημοσίων Έργων, Αθήνα – Θεσσαλονίκη 2009, σ.366

²⁷βλ. Ε. Τροβά, ΘΠΔΔ 2012, Σ.780, ΕΣ Πράξη 51, 219, 220/2008 VI Τμήμα.

αμερόληπτου αυτής²⁸. Σε κανένα στάδιο δεν πρέπει να δίνεται υποψία μεροληπτικής συμπεριφοράς²⁹.

Στην εθνική έννομη τάξη η αρχή της αμεροληψίας της διοίκησης έχει πλέον αποτυπωθεί στο άρθρο 7 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν.2690/1999), κατά τους ορισμούς του οποίου όλα τα διοικητικά όργανα, μονομελή ή συλλογικά, πρέπει να παρέχουν εγγυήσεις αμερόληπτης κρίσης κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του³⁰.

2.5 Η αρχή της υποχρεωτικής αιτιολογίας των αποφάσεων

Σύμφωνα με τη πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ), η οποία αντανακλά και τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών, κάθε απόφαση της αναθέτουσας αρχής (διοίκησης) που είναι αρνητική ή απορριπτική αιτήματος του οικονομικού φορέα πρέπει να μπορεί να προσβάλλεται με ένδικο βοήθημα που να παρέχει τη δυνατότητα ελέγχου της νομιμότητάς της σε σχέση με το δίκαιο της Ένωσης³¹. Υπό το πρίσμα αυτό, είναι σημαντικό να είναι σε θέση ο ενδιαφερόμενος να γνωρίζει το σκεπτικό της απόφασης που τον αφορά. Επομένως, η αρμόδια εθνική αρχή υποχρεούται, είτε με την ίδια την απόφαση είτε, κατόπιν αίτησης του ενδιαφερομένου, με μεταγενέστερη γνωστοποίηση, να καθιστά γνωστούς του λόγους της άρνησής της.

Την αρχή αυτή αντικατοπτρίζει κυρίως το άρθρο 105 ν. 4412/2016, σύμφωνα με το οποίο «1. Στην απόφαση κατακύρωσης αναφέρονται υποχρεωτικά **οι προθεσμίες για την αναστολή της σύναψης της σύμβασης**, σύμφωνα με τα άρθρα 360 επόμενα. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης προμηθειών ή γενικών υπηρεσιών, το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο, **με αιτιολογημένη εισήγησή του**, μπορεί να προτείνει την κατακύρωση της σύμβασης για ολόκληρη ή μεγαλύτερη ή μικρότερη ποσότητα κατά ποσοστό στα εκατό, που θα καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης,

2. Η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί αμέσως την απόφαση κατακύρωσης, μαζί με αντίγραφο όλων των πρακτικών της διαδικασίας ελέγχου και αξιολόγησης των προσφορών, **σε κάθε προσφέροντα** εκτός από τον προσωρινό ανάδοχο με κάθε

²⁸ Ε. Κουλουμπίνη, ΘΠΔΔ 2012, σ.780, ΕΣ Πράξη 51, 219, 220/2008 VIΤμήμα.

²⁹ πρβλ. ΔΕΚ απόφαση της 13-4-2010, WallAG, υπόθεση C-91/08, σκεψ. 35 επ. ΝΤΠ Νομοτέλεια.

³⁰ Δ. Ράικο, Δημόσια Διοίκηση και Διαφθορά, 2006, σ.475 επ, Ι. Παπαθεοδώρου, ΘΠΔΔ 2008, σ.1171 επ.

³¹ βλ. ΔΕΚ, απόφαση της 20-12-2010, συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-422/09, C-425/09 και C-426/09, σκέψη 33, απόφαση της 15^{ης} Οκτωβρίου 1987, 222/86, Heylens κ.λ.π., Συλλογή 1987, σ.4097, σκέψεις 15 και 17, ΔΕΚ της 7-5-1991, υπόθεση c-340/89, υπόθεση Βλασσοπούλου, σκέψη 22.

πρόσφορο τρόπο, όπως με τηλεομοιοτυπία, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο κ.λπ., επί αποδείξει.

3. Η απόφαση κατακύρωσης δεν παράγει τα έννομα αποτελέσματά της, **εφόσον η αναθέτουσα αρχή δεν την κοινοποίησε σε όλους τους προσφέροντες.**

2.6 Η αρχή της τυπικότητας στους δημόσιους διαγωνισμούς

Σύμφωνα με την πάγια νομολογία των διοικητικών δικαστηρίων³², η διαδικασία των διαγωνισμών δημοσίων συμβάσεων είναι αυστηρά τυπική, υπό την έννοια ότι οι αιτήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος των διαγωνιζομένων πρέπει να τηρούν απολύτως τους όρους της προκήρυξης υπό το πλήρες περιεχόμενό της. Τούτο συνεπάγεται ότι, εκτός εάν υπάρχει αντίθετη ρύθμιση, κάθε παράβαση σχετικών διατάξεων και της προκήρυξης του διαγωνισμού συνεπάγεται την ακυρότητα της παράτυπης αίτησης των διαγωνιζομένων. Η αρχή της τυπικότητας της διαδικασίας υπαγορεύει ότι όλες οι διατάξεις της προκήρυξης, οι οποίες αφορούν τους τύπους που πρέπει να τηρηθούν κατά τη διαδικασία του διαγωνισμού, καθιερώνουν ουσιώδεις τύπους, των οποίων η παράβαση οδηγεί σε ακυρότητα της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος του υποψηφίου που τις παραβίασε. Βάσει των ανωτέρω, η αναθέτουσα αρχή δεσμεύεται απολύτως από τους όρους της διακήρυξης βάσει των οποίων διεξάγεται η συγκεκριμένη διαδικασία ανάθεσης και υποχρεούται να εφαρμόσει αυτούς πιστά, μεριμνώντας για την ίση και άνευ διακρίσεων μεταχείριση όλων των υποψηφίων / διαγωνιζομένων. Στο πλαίσιο αυτό, υποχρεούται να ελέγξει με επιμέλεια το περιεχόμενο ενός εκάστου εκ των υποβληθέντων φακέλων εκδήλωσης ενδιαφέροντος, ώστε να διαπιστώσει ότι οι υποψήφιοι υπέβαλαν τα υπό της διακήρυξης του διαγωνισμού απαιτούμενα δικαιολογητικά και αποδεικτικά στοιχεία, με τη μορφή, τύπο και περιεχόμενο που υποχρεωτικά καθορίζονται στην προκήρυξη. Συνεπώς, η αναθέτουσα αρχή δεν διαθέτει την εξουσία ή διακριτική ευχέρεια να ζητήσει αναπλήρωση τυχόν μη υποβληθέντων δικαιολογητικών συμμετοχής, διότι τούτο θα ήταν αντίθετο προς τις αρχές της ίσης και μη διακριτικής μεταχείρισης, ειδικότερη έκφανση των οποίων αποτελεί η αρχή της αυστηρής τυπικότητας της διαδικασίας και απαγορεύουν ευθέως τη διαφορετική μεταχείριση ενός υποψηφίου έναντι των ετέρων στο πλαίσιο της διαδικασίας ανάθεσης μίας δημόσιας σύμβασης.

³²Βλ. ενδεικτικά ΔιοικΕφΠειρ 2171/2015, ΤΝΠ Νομοτέλεια, ΔιοικΕφΠειρ 71/2012, ΤΝΠ Νομοτέλεια, Ελεγκτικό Συνέδριο, Κλιμάκιο V, Πράξεις 202/10, 276/10, 526/07, Ελεγκτικό Συνέδριο, Τμήμα VI, Πράξεις 5052/10, 2733/10, 43/07, 54/07, 96/07

Την αρχή αυτή αντικατοπτρίζει το άρθρο 102 ν. 4412/2016, σύμφωνα με το οποίο «1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη.

2. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση **αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση**, ιδίως δε παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελής σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74), μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. **Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί.**

3. Η διευκρίνιση ή η συμπλήρωση δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα στη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης.

4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης, το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, αν περιέχει ασάφειες ή σσονος σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η

διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη συγκεκριμένη προσφορά σε σχέση με τις λοιπές.

5. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Το υποκείμενο και αντικείμενο των δημοσίων συμβάσεων σύμφωνα με το ν. 4412/2016

3.1 Εισαγωγή

Σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 2 ν. 4412/2016, δημόσιες συμβάσεις είναι συμβάσεις έργων, υπηρεσιών και προμηθειών εξ επαχθούς αιτίας, οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσοτέρων οικονομικών φορέων και μίας ή περισσοτέρων αναθετουσών αρχών / αναθετόντων φορέων.

Με τον ορισμό αυτό προσδιορίζεται το υποκείμενο (αναθέτουσα αρχή και οικονομικός φορέας) και το αντικείμενο (περιεχόμενο και προϋπολογισμός) της δημόσιας σύμβασης στο πλαίσιο του ν. 4412/2016, έννοιες τις οποίες θα εξετάσουμε στο παρόν κεφάλαιο

3.2 Αναθέτουσες Αρχές

Οι φορείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016 είναι:

- Αναθέτουσες Αρχές (άρθρο 2 και 223)
- Αναθέτοντες Φορείς (άρθρο 224)
- Κεντρικές Κυβερνητικές Αρχές (άρθρο 2 παρ.1 (2))
- Μη Κεντρικές Κυβερνητικές Αρχές (άρθρο 2 παρ.1 (3))

Ως «αναθέτουσες αρχές» ορίζονται, το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου ή οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου³³ (άρθρο 2 παρ. 1 περ. 1 ν. 4412/2016). Αντίστοιχα ορίζονται οι αναθέτοντες φορείς δημοσίων έργων του άρθρου 224 ν. 4412/2016.

Ειδικότερα, ως «οργανισμοί δημοσίου δικαίου» νοούνται οι οργανισμοί που έχουν όλα τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: α) έχουν συσταθεί για το συγκεκριμένο σκοπό της κάλυψης αναγκών γενικού συμφέροντος, που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα, β) έχουν νομική προσωπικότητα και γ) χρηματοδοτούνται, κατά το μεγαλύτερο μέρος, από τις κρατικές αρχές, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου ή η διαχείριση των οποίων υπόκειται σε έλεγχο

ασκούμενο από τους οργανισμούς αυτούς ή έχουν διοικητικό, διευθυντικό ή εποπτικό συμβούλιο, του οποίου περισσότερο από το ήμισυ των μελών διορίζεται από τις κρατικές αρχές, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου (άρθρο 2 παρ. 1 περ. 4 ν. 4412/2016).

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι φορείς υγείας του δημοσίου (ΥΠΕ, Νοσοκομεία κλπ) εμπίπτουν σαφώς στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016.

3.3 Οι οικονομικοί φορείς

Στο ν. 4412/2016 στον όρο «οικονομικός φορέας³⁴» περιλαμβάνεται ο:

- Προμηθευτής
- Πάροχος Υπηρεσιών
- Εργολάβος
- Μελετητής

Με τον όρο αυτό νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή αναθέτουσα αρχή / αναθέτων φορέας του δημοσίου, ή κοινοπραξία αυτών των προσώπων ή/και οργανισμών, που προσφέρει, αντίστοιχα, την εκτέλεση εργασιών ή την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών στην αγορά.

Αντίστοιχα, ως «Προσφέρων» αναφέρεται ο οικονομικός φορέας που έχει υποβάλει προσφορά.

3.4 Ο προϋπολογισμός της δημόσιας σύμβασης σύμφωνα με το ν.4412/2016

Σύμφωνα με το ν. 4412/2016 οι συμβάσεις διακρίνονται σε συνάρτηση με την εκτιμώμενη αξία τους σε:

- Συμβάσεις άνω των ορίων υποχρεωτικής δημοσίευσης στην Ε.Ε. και
- Συμβάσεις κάτω των ορίων μη υποχρεωτικής δημοσίευσης στην Ε.Ε.

Ως κατώτατα όρια του Βιβλίου Ι³⁵, σε συνάρτηση με την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, ορίζονται τα ακόλουθα σύμφωνα με το άρθρο 5 ν. 4412/2016³⁶:

³⁴Βλ. άρθρα 19 και 25 ν. 4412/2016

³⁵Ως κατώτατα όρια του Βιβλίου ΙΙ, σε συνάρτηση με την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης εκτός ΦΠΑ ορίζονται τα ακόλουθα:

α) 5.225.000,00 ευρώ για τις δημόσιες συμβάσεις έργων,
β) 418.000,00 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών και για διαγωνισμούς μελετών και

γ) 1.000.000,00 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών που αφορούν κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες, που περιέχονται στον κατάλογο του Παραρτήματος ΧVΙΙ του Προσαρτήματος Β΄

³⁶ Οδηγία (ΕΕ) αρ. 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26^{ης} Φεβρουαρίου του 2014 σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της οδηγίας

α) **5.225.000,00ευρώ** για τις συμβάσεις έργων,

β) **135.000,00ευρώ** για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από της εν λόγω αρχές (υπουργεία κ.λ.π.),

γ) **209.000,00ευρώ** για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές (ΥΠΕ, Νοσοκομεία κ.λ.π.) και

δ) **750.000,00 ευρώ** για δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών που αφορούν κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες.

3.4.1 Κανόνες εκτίμησης της αξίας της σύμβασης

Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ³⁷, συμπεριλαμβανομένου κάθε **τυχόν δικαιώματος προαίρεσεως ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης**, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης.

Η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του Νόμου.

2004/18/EK (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, L 94 της 28.03.2014). Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κανονισμός (ΕΕ) αρ. 2015/2170 της επιτροπής της 24^{ης} Νοεμβρίου 2015 για την τροποποίηση της οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής για τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, L 307 της 25.11.2015). Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κανονισμός (ΕΕ) αρ. 2015/2341 της επιτροπής της 15^{ης} Δεκεμβρίου 2015 για την τροποποίηση της οδηγίας 2004/17/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, L 330 της 16.12.2015). Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κανονισμός (ΕΕ) αρ. 2015/2342 της επιτροπής της 15^{ης} Δεκεμβρίου 2015 για την τροποποίηση της οδηγίας 2004/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, L 330 της 16.12.2015). Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

³⁷ Για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, κατά των υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας λαμβάνονται υπόψη:

- ✓ Το κόστος των έργων, καθώς και η συνολική εκτιμώμενη αξία των αγαθών και υπηρεσιών που τίθενται στη διάθεση του εργολάβου από τις αναθέτουσες αρχές, εφόσον είναι αναγκαία για την εκτέλεση των έργων.
- ✓ Τα γενικά έξοδα και όφελος 18% στην εκτιμώμενη αξία της σύμβασης
- ✓ η ρήτρα πρόσθετης καταβολής (πριμ) και
- ✓ το κονδύλιο των απρόβλεπτων δαπανών

Για τις δημόσιες συμβάσεις μελετών στην εκτιμώμενη αξία της σύμβασης συμπεριλαμβάνεται το ποσοστό 15% των απρόβλεπτων δαπανών με σύνταξη συγκριτικού πίνακα.

Η σύμβαση δεν κατατέμενεται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η εφαρμογή οιασδήποτε διάταξης του νόμου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους.

Η εκτιμώμενη αξία ισχύει τη στιγμή της αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού:

✓ Στην Επίσημη Εφημερίδα της Ένωσης στην περίπτωση των διεθνών διαγωνισμών

✓ Της δημοσίευσης στο ΚΗΜΔΗΣ της προκήρυξης για συμβάσεις κάτω των ορίων ή

✓ Τη στιγμή που η αναθέτουσα αρχή εκκινεί τη διαδικασία σύναψης σύμβασης στις περιπτώσεις όπου δεν προβλέπεται προκήρυξη διαγωνισμού, για παράδειγμα ερχόμενη σε επαφή με οικονομικούς φορείς για τους σκοπούς της σύναψης της σύμβασης

3.4.2 Η απαγόρευση κατάτμησης της αξίας της σύμβασης

Όταν προτεινόμενο έργο ή προτεινόμενη παροχή υπηρεσιών μπορεί να οδηγήσει σε ανάθεση συμβάσεων υπό τη μορφή χωριστών τμημάτων, λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων αυτών των τμημάτων. Όταν η συνολική αξία των τμημάτων ισούται ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 5, ήτοι 209.000€ για προμήθειες και υπηρεσίες³⁸, ο ν. 4412/2016 εφαρμόζεται στην ανάθεση κάθε τμήματος.

Όταν ένα σχέδιο αγοράς για την απόκτηση ομοιογενών αγαθών μπορεί να οδηγήσει σε ανάθεση συμβάσεων υπό τη μορφή χωριστών τμημάτων, λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων αυτών των τμημάτων. Όταν η συνολική αξία των τμημάτων ισούται ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 5 ήτοι 209.000€ για προμήθειες και υπηρεσίες³⁹, ο ν. 4412/2016 εφαρμόζεται στην ανάθεση κάθε τμήματος.

Κατά παρέκκλιση των ανωτέρω, μπορούν να ανατίθενται συμβάσεις **για μεμονωμένα τμήματα** κατά τις διατάξεις του Βιβλίου I, λαμβάνοντας υπόψη την εκτιμώμενη αξία μόνο του τμήματος, εφόσον αυτή, χωρίς ΦΠΑ, είναι μικρότερη των 80.000 ευρώ για προμήθειες ή υπηρεσίες⁴⁰.

³⁸ 5.225.000€ για συμβάσεις έργων

³⁹ 5.225.000€ για συμβάσεις έργων

⁴⁰ 1.000.000€ για έργα σύμφωνα με τις διατάξεις του Βιβλίου II

Η συνολική αξία των τμημάτων, **δεν δύναται** να υπερβαίνει το 20% της συνολικής αξίας όλων των τμημάτων στις οποίες έχει διαιρεθεί η προτεινόμενη απόκτηση ομοιογενών αγαθών ή η προτεινόμενη παροχή υπηρεσιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης σύμφωνα με το ν. 4412/2016

4.1 Εισαγωγή

Σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν.4412/2016, οι αναθέτουσες αρχές συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας στην ανοικτή διαδικασία ή στην κλειστή διαδικασία των άρθρων 27 και 28 αντίστοιχα ή στις συμπράξεις καινοτομίας του άρθρου 31. Στις ειδικές περιπτώσεις και περιστάσεις που προβλέπονται στη νομοθεσία⁴¹ μπορούν να προσφεύγουν στην ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση, στον ανταγωνιστικό διάλογο ή στη διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού⁴². **Δεν επιτρέπεται** η σύναψη δημοσίων συμβάσεων με άλλες διαδικασίες⁴³.

Στο παρόν κεφάλαιο θα παρουσιάσουμε συνοπτικά τα είδη των διαγωνισμών που ίσχυαν μέχρι σήμερα και τις αλλαγές που θεσμοθετήθηκαν με το νέο θεσμικό πλαίσιο. Επιπρόσθετα θα παρουσιάσουμε αναλυτικά τις νέες διαδικασίες που συμμορφώνονται με τις επιταγές του ενωσιακού δικαίου.

Το κεφάλαιο ολοκληρώνεται με την συνοπτική παρουσίαση των υποχρεώσεων προετοιμασίας των αναθετουσών αρχών πριν τη διεξαγωγή της διαδικασίας ανάθεσης.

4.2 Είδη διαγωνισμών

4.2.1. Ο ανοικτός διαγωνισμός

Ο ανοικτός διαγωνισμός ως διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, είναι μια συνήθης διαδικασία ανάθεσης⁴⁴ και προσφέρει από τη φύση του και τον τρόπο λειτουργίας του ένα πεδίο ανταγωνισμού πιο ευρύ από τον κλειστό διαγωνισμό ή τη δημοπρασία⁴⁵.

⁴¹ άρθρα 29, 30 και 32 του ν.4412/2016, άρθρ. 29, 30 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ

⁴² άρθρο 26 παρ. 2 και 6 του ν. 4412/2016

⁴³ Πρβλ. ΔΕΚ απόφαση της 10-12-2009, C-299/2008, υπόθεση Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά της Γαλλικής Δημοκρατίας, σκέψεις 28 – 29, ΘΠΔΔ 2010, σ. 835 επ.

⁴⁴ Κουλουμπίνη Ε., ΘΠΔΔ 2012, σ. 768,

⁴⁵ Ε. Σπηλιωτόπουλος, Εγχειρίδιο διοικητικού δικαίου, 1996, σ. 196

Συγκεκριμένα, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 27 παρ. 1 του ν. 4412/2016 (άρθρ. 27 παρ. 1 οδηγίας 2014/24/ΕΕ) «Ανοικτές διαδικασίες» είναι οι διαδικασίες, στο πλαίσιο των οποίων κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλλει προσφορά»

4.2.2 Ο κλειστός διαγωνισμός

Σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 1 και 2 του ν. 4412/2016, στον κλειστό διαγωνισμό ή δημοπρασία με προεπιλογή η διαγωνιστική διαδικασία εξελίσσεται σε δύο στάδια. Στο πρώτο στάδιο καλούνται όσοι έχουν τα νόμιμα προσόντα να υποβάλλουν δήλωση (αίτηση) συμμετοχής. Μετά τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή των δηλώσεων ενδιαφέροντος, το αρμόδιο όργανο του δημόσιου οργανισμού αποφασίζει, με βάση κριτήρια που προβλέπονται στη διακήρυξη και τις οικείες νομοθετικές διατάξεις, ποιοι από εκείνους που δήλωσαν ενδιαφέρον συμμετοχής θα κληθούν να υποβάλουν προσφορές⁴⁶. Δηλαδή προσφορά υποβάλλουν μόνο οι υποψήφιοι που προεπιλέγονται από την αναθέτουσα αρχή⁴⁷.

4.2.3 Ο συνοπτικός διαγωνισμός

Ως «συνοπτικός διαγωνισμός» νοείται η απλοποιημένη διαδικασία ανάθεσης στο πλαίσιο της οποίας κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλει προσφορά, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 117 και 327 του ν. 4412/2016 (άρθρο 2 παρ. 1 περ. 30 του ν. 4412/2016).

Ο συνοπτικός διαγωνισμός (πρώην πρόχειρος διαγωνισμός ή προφορική δημοπρασία) διενεργείται με απλούστερη διαδικασία, με τη λήψη ανοικτών προσφορών κατόπιν πρωτοβουλίας του αρμόδιου οργάνου του δημόσιου νομικού προσώπου. Μετά την υποβολή τους οι προσφορές ανοίγονται και γίνεται εκτίμηση του παραδεκτού τους, αξιολόγηση και σύγκριση μεταξύ τους, συντάσσεται δε συγκριτικός πίνακας, στον οποίο εμφανίζονται κατά σειρά οι καλύτερες προσφορές. Τη διαδικασία ανοίγματος των προσφορών και τα κριτήρια της αξιολόγησης και της σύγκρισης καθορίζουν οι σχετικές διατάξεις ή οι όροι της διακήρυξης⁴⁸.

Ειδικότερα, η προσφυγή στη διαδικασία του συνοπτικού διαγωνισμού επιτρέπεται όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι **ίση ή κατώτερη από το ποσό των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ**, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ. Για τη διενέργεια συνοπτικού διαγωνισμού, η αναθέτουσα αρχή δημοσιεύει απλοποιημένη προκήρυξη, σύμφωνα με το άρθρο 66 ν. 4412/2016. Επιπρόσθετα, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να

⁴⁶Ε. Σπηλιωτόπουλος, Εγχειρίδιο διοικητικού δικαίου, 1996, σ. 196 - 197

⁴⁷ άρθρο 28 παρ. 1 και 2 του ν. 4412/2016, άρθρο 28 παρ. 1 και 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ

⁴⁸Ε. Σπηλιωτόπουλος, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, 1996, σ. 197

προσκαλεί επιπλέον και τρεις (3) τουλάχιστον συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς, εφόσον δραστηριοποιούνται τόσο στη σχετική αγορά. Οι προσφορές των οικονομικών φορέων υποβάλλονται εγγράφως. Η υποβολή μόνο μίας προσφοράς **δεν αποτελεί κώλυμα** για τη συνέχιση της διαδικασίας του διαγωνισμού και την ανάθεση της σύμβασης. Τέλος, η αποσφράγιση του φακέλου δικαιολογητικών συμμετοχής, των τεχνικών προσφορών και των οικονομικών προσφορών μπορούν να γίνουν σε μία δημόσια συνεδρίαση, κατά την κρίση της επιτροπής (άρθρο 117 ν. 4412/2016).

Πρέπει να σημειωθεί ότι, **σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η τεχνητή κατάτμηση** σύμβασης για την αποφυγή της διαγωνιστικής διαδικασίας, όπως για παράδειγμα ο επιμερισμός επί σύμβασης προμήθειας της συνολικής ποσότητας των ζητούμενων όμοιων ή ομοειδών αγαθών σε περισσότερες μικρότερες ποσότητες ή μερικότερες κατηγορίες, και, στη συνέχεια, η χωριστή απευθείας ανάθεση των αντίστοιχων τμηματικών προμηθειών, καθόσον, με τον τρόπο αυτό της κατάτμησης της δαπάνης, επιχειρείται, κατά περιγραφή των οικείων διατάξεων, η μη τήρηση των διατυπώσεων του τακτικού ή του συνοπτικού, ανάλογα με την περίπτωση, διαγωνισμού⁴⁹.

4.2.4 Η απευθείας ανάθεση

Ως «απευθείας ανάθεση» νοείται η διαδικασία ανάθεσης χωρίς εκ των προτέρων δημοσιότητα, στο πλαίσιο της οποίας οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς αναθέτουν στον οικονομικό φορέα της επιλογής τους, κατόπιν έρευνας αγοράς και διαβούλευσης με έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 118 και 328 του ν. 4412/2016 (άρθρ. 2 παρ. 1 περ. 31 του ν. 4412/2016).

Κατά τις διατάξεις του άρθρου 118 του ν. 4412/2016, προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης επιτρέπεται όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, χωρίς ΦΠΑ, είναι ίση ή κατώτερη από το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ. Η απευθείας ανάθεση διενεργείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες της αναθέτουσας αρχής, χωρίς να απαιτείται η συγκρότηση συλλογικού οργάνου για το σκοπό αυτό. Μετά την έκδοση της απόφασης απευθείας ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή δημοσιεύει αυτή στο ΚΗΜΔΗΣ, σύμφωνα με το άρθρο 66 του ν. 4412/2016, **διαφορετικά η σύμβαση είναι αυτοδίκαια άκυρη**⁵⁰.

Η ιδιαιτερότητα του χώρου της υγείας επαυξάνει την πολυπλοκότητα του προγραμματισμού και της διενέργειας των προμηθειών με αποτέλεσμα οι φορείς της

⁴⁹ Πρακτ. Ολομ. ΕΣ 14^{ης} ΓενΣυν/20-6-2012 ΘΠΔΔ 2012, σ. 844 επ.

⁵⁰ Δ.Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, 2017, σ.275

υγείας να προσφεύγουν πολύ συχνά στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης και του συνοπτικού διαγωνισμού. Άλλωστε ο χαρακτήρας των υπηρεσιών υγείας περιορίζει σημαντικά τις δυνατότητες πρόβλεψης των μελλοντικών αναγκών.

Επιπρόσθετα, η υψηλή εξειδίκευση στο χώρο της υγείας σε συνδυασμό με την ανάγκη **άμεσης διαθεσιμότητας** οδηγεί αναπόφευκτα σε εξατομικευμένες αγορές για την κάλυψη εξειδικευμένων αγορών. Η κάλυψη της ανάγκης αυτής μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης ή, αν ο προϋπολογισμός δεν το επιτρέπει⁵¹, με τη διαδικασία του συνοπτικού διαγωνισμού.

4.3 Οι ειδικές διαδικασίες του ενωσιακού δικαίου

4.3.1 Το δυναμικό σύστημα αγορών

Το δυναμικό σύστημα αγορών (“Dynamic purchasing system”) που εισήχθη με τις προηγούμενες οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις (αρθρ. 33 παρ. 1 της οδηγίας 2004/18, αρθρ. 15 της οδηγίας 2004/17/EK), ρυθμίζεται πλέον από το άρθρο 33 και 270 του ν. 4412/2016⁵² και είναι μια διαδικασία ανάθεσης παρεμφερής με εκείνη της ανοικτής δημοπρασίας⁵³.

Το δυναμικό σύστημα αγορών τυγχάνει εφαρμογής μόνο στην περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή χρησιμοποιεί ηλεκτρονικά μέσα στη διαδικασία ανάθεσης. Την έννοια προσφέρει το άρθρο 33 παρ. 1. του ν. 4412/2016, κατά το οποίο οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν το δυναμικό σύστημα αγορών για αγορές τρέχουσας χρήσης, των οποίων τα γενικά διαθέσιμα στην αγορά χαρακτηριστικά ικανοποιούν τις απαιτήσεις τους. Το δυναμικό σύστημα αγορών λειτουργεί ως μια εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία και είναι ανοικτό καθ’ όλη την περίοδο ισχύος του συστήματος αγορών σε κάθε οικονομικό φορέα που πληροί τα κριτήρια επιλογής.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 33 του ν. 4412/2016 (βλ. άρθρ. 34 της οδηγίας 2014/24/EE), για τη σύναψη σύμβασης στο πλαίσιο δυναμικού συστήματος αγορών, οι αναθέτουσες αρχές ακολουθούν τους κανόνες της κλειστής διαδικασίας. Όλοι οι υποψήφιοι που ικανοποιούν τα κριτήρια επιλογής γίνονται δεκτοί στο σύστημα και ο αριθμός των υποψηφίων που γίνονται δεκτοί στο σύστημα δεν περιορίζεται. Όταν οι

⁵¹ Αν ο προϋπολογισμός είναι μεγαλύτερος των 20.000€ σύμφωνα με το άρθρο 118 ν. 4412/2016

⁵² άρθρο 34 της νέας γενικής οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις 2014/24/EE

⁵³ Περί αυτού βλ. και Γέροντας Α./Λύτρας Σ. / Παυλόπουλος Π. / Σιούτη Γ./ Φλογαΐτης Σ, Διοικητικό Δίκαιο, Αθήνα – Θεσσαλονίκη 2010, σ. 269 επ., S. Arrowsmith, Dynamic Purchasing Systems under the new ECPurchase Directives, PPLR. 2006, p. 18 ff.

αναθέτουσες αρχές χωρίζουν το σύστημα σε κατηγορίες αγαθών, έργων ή υπηρεσιών, καθορίζουν τα εφαρμοστέα κριτήρια επιλογής για κάθε κατηγορία⁵⁴.

4.3.2 Ο ανταγωνιστικός διάλογος

Ο ανταγωνιστικός διάλογος (“competitive dialogue”) είναι μια από τις μεγαλύτερες καινοτομίες που είχε φέρει το καθεστώς της προηγούμενης γενικής οδηγίας 2004/18 (άρθρ. 29 παρ. 1 ν.4412/2016), και αποτυπώνει ανάγλυφα την τάση του ενωσιακού νομοθέτη να προσαρμόζεται στις συνεχώς μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς των δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, οι οποίες απαιτούν στη σύγχρονη εποχή νέες, εύκαμπτες και ευχερώς προσαρμόσιμες στις εν λόγω συνθήκες διαδικασίες ανάθεσης⁵⁵.

Ήδη, ο ανταγωνιστικός διάλογος ρυθμίζεται, από τις διατάξεις της νέας γενικής οδηγίας (άρθρ. 26 και 30 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ), της τομεακής οδηγίας (άρθρο 48 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ), και τις διατάξεις του ν. 4412/2016 που τις μετέφερε στην ελληνική έννομη τάξη (άρθρ. 26, 30 και 267 του ν. 4412/2016).

Σύμφωνα με τις ως άνω διατάξεις, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν τον ανταγωνιστικό διάλογο μόνο:

α) όσον αφορά έργα, αγαθά ή υπηρεσίες, που πληρούν ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα κριτήρια:

➤ σε περίπτωση που οι ανάγκες της αναθέτουσας αρχής δεν είναι δυνατόν να ικανοποιηθούν χωρίς προσαρμογή των άμεσα διαθέσιμων λύσεων,

➤ περιλαμβάνουν σχεδιασμό ή καινοτόμες λύσεις,

➤ η σύμβαση δεν είναι δυνατόν να ανατεθεί χωρίς προηγούμενες διαπραγματεύσεις λόγω ειδικών περιστάσεων που σχετίζονται με τη φύση, την πολυπλοκότητα ή τη νομική ή χρηματοοικονομική οργάνωση ή λόγω των κινδύνων που συνδέονται με αυτά,

➤ οι τεχνικές προδιαγραφές δεν είναι δυνατόν να καθοριστούν με επαρκή ακρίβεια από την αναθέτουσα αρχή με αναφορά σε πρότυπο, ευρωπαϊκή τεχνική αξιολόγηση, κοινή τεχνική προδιαγραφή ή τεχνικό πλαίσιο αναφοράς κατά την έννοια των σημείων 2 έως 5 του παραρτήματος VII.

β) όσον αφορά έργα, αγαθά ή υπηρεσίες για τα οποία, έπειτα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, υποβάλλονται μόνο μη κανονικές ή अपαράδεκτες προσφορές.

⁵⁴ Δ.Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, 2017,σ.277

⁵⁵ Δ.Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, 2017,σ.280

4.3.3 Οι συμφωνίες – πλαίσιο

Σύμφωνα με το άρθρ. 2 παρ. 1 περ. 10 του ν. 4412/2016 «Συμφωνία Πλαίσιο» είναι μια συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ μιας ή περισσοτέρων αναθετουσών αρχών / αναθετόντων φορέων και ενός ή περισσοτέρων οικονομικών φορέων, η οποία αποσκοπεί στον καθορισμό των όρων που διέπουν τις συμβάσεις που πρόκειται να συναφθούν κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου, ιδίως όσον αφορά στις τιμές και, όπου ενδείκνυται, τις προβλεπόμενες ποσότητες⁵⁶.

Με τη συμφωνία – πλαίσιο (“Framework agreement”)⁵⁷ καθορίζονται οι βασικοί όροι μελλοντικών συμβάσεων, δίχως να υποχρεώνεται η αναθέτουσα αρχή να προβεί στη σύναψη αυτών των συμβάσεων, αλλά οφείλει με βάση τους διαδικαστικούς κανόνες και τα κριτήρια ανάθεσης να επιλέξει μια ομάδα ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων, οι οποίοι θα είναι διαθέσιμοι, σε περίπτωση κατά την οποία η αναθέτουσα αρχή κρίνει αναγκαία την υπογραφή συγκεκριμένης σύμβασης. Πρόκειται, δηλαδή, για μια «ελαστική συμφωνία» η οποία παρέχει στους δημόσιους φορείς τη δυνατότητα να προβαίνουν στη σύναψη της σύμβασης, εφόσον αυτή κριθεί αναγκαία για την κάλυψη των αναγκών τους⁵⁸.

Η βασική σκέψη, στην οποία στηρίζεται ο θεσμός αυτός, συνίσταται στο να καθιστά δυνατό στα συμβαλλόμενα μέρη να καθορίζουν τους όρους των μελλοντικών τους συμφωνιών, διευκολύνοντας τις σύντομες διαδικασίες ανάθεσης της σύμβασης με χαμηλό κόστος. Με τα χαρακτηριστικά αυτά, οι συμφωνίες πλαίσιο είναι ιδανικό εργαλείο στα χέρια των αναθετουσών αρχών προκειμένου για την ικανοποίηση των τρεχουσών αναγκών των υπηρεσιών, όπως λ.χ. ανάγκες σε φάρμακα ή αναλώσιμο εξειδικευμένο υγειονομικό υλικό (πχ εμφυτεύσιμοι Βηματοδότες και Απινιδωτές). Ιδίως δε στην περίπτωση των Νοσοκομείων που λόγω της φύσης της λειτουργίας τους δεν είναι εφικτό να γνωρίζουν εκ των προτέρων ούτε την ακριβή ποσότητα κάποιων εξειδικευμένων υλικών που χρειάζονται ούτε το χρόνο εμφάνισης της ανάγκης για την προμήθεια των υλικών αυτών⁵⁹.

⁵⁶ Από τη βιβλιογραφία βλ. ενδεικτικά: S. Arrowsmith, *The Law of Public and Utilities Procurement* (2nd ed.), 20015, London, ch. 11, C. Yukins, *Are IDIQS Inefficient? Sharing Lessons with the European Framework Contracting*, 2008, 37 *Public Contract Law Journal* 545, P. Trepte, *Public Procurement in the European Union: a practitioner’s Guide*, Oxford 2007, p. 436 ff.

⁵⁷ βλ. παράδειγμα τέτοιας συμφωνίας-πλαίσιο σε

⁵⁸ Γέροντας Α./Λύτρας Σ./Παυλόπουλος Π./Σιούτη Γ./Φλογαϊτης Σ., *Διοικητικό Δίκαιο*, Αθήνα Θεσσαλονίκη 2010, σ.275, με παραπομπή σε ΔΕΚ, απόφαση της 11-10-2007, C-237/05.

⁵⁹ S. Arrowsmith, *EU public procurement law: An introduction*, 2011, p. 214.

Έχει παρατηρηθεί μια αυξανόμενη⁶⁰ διεθνής τάση της χρήσης της συμφωνίας-πλαίσιο, η οποία θεωρείται ως μία από τις αποτελεσματικές τεχνικές προμηθειών σε ολόκληρη την Ευρώπη. Η συμφωνία-πλαίσιο μπορεί να εξασφαλίσει την απαιτούμενη ευελιξία και ταχύτητα στις διαδικασίες ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων, παρέχει δε τη δυνατότητα εξοικονόμησης χρόνου και κόστους και βελτίωσης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Το τελευταίο χρονικό διάστημα παρατηρήθηκε αυξημένο ενδιαφέρον για τη σύναψη συμβάσεων με τη χρήση συμφωνιών-πλαίσιο από τους ελληνικούς δημόσιους φορείς, είτε σε επίπεδο εθνικών Κεντρικών Αρχών Προμηθειών (Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Επιτροπή Προμηθειών Υγείας⁶¹), με απώτερο στόχο την περιστολή των δημοσίων δαπανών και την ενίσχυση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των προμηθειών.

Τα κυριότερα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της συμφωνίας – πλαίσιο είναι τα ακόλουθα:

Πλεονεκτήματα:

- ✓ Μείωση του διοικητικού κόστους
- ✓ Ευελιξία στην διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων
- ✓ Δυνατότητα επίτευξης οικονομίας κλίμακας προς όφελος της αναθέτουσας αρχής,
- ✓ Δυνατότητα ανάπτυξης πραγματικού ανταγωνισμού όσον αφορά την τιμή ή/και την ποιότητα
- ✓ Δυνατότητα εδραίωσης μιας αμοιβαίως ευνοϊκής και περισσότερο μακροπρόθεσμης σχέσης συνεργασίας μεταξύ των αναθετουσών αρχών και των οικονομικών φορέων.

Μειονεκτήματα:

- ✓ Ο κίνδυνος υπερβολικής συγκέντρωσης της αγοραστικής δύναμης και η δημιουργία μονοπωλιακών δομών, σε βάρος του πραγματικού ανταγωνισμού και της αρχής της διαφάνειας

⁶⁰ Η χρήση συμφωνιών-πλαίσιο έχει μακρά παράδοση σε μερικά κράτη-μέλη της ΕΕ, όπως οι σκανδιναβικές χώρες, η Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Τα τελευταία χρόνια όμως παρατηρήθηκε αύξηση της χρήσης των συμφωνιών-πλαίσιο σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Σύμφωνα με στοιχεία του ΟΟΣΑ, μεταξύ των ετών 2006-2009 ο αριθμός των συμφωνιών-πλαίσιο τετραπλασιάστηκε, ενώ το 2008 και 2009, οι συμφωνίες πλαίσιο στην ΕΕ αντιστοιχούσαν σε 27% σε αριθμό και 42% σε αξία όλων των κεντρικών συμβάσεων προμηθειών.

⁶¹Βλ. Διακήρυξη Ηλεκτρονικού Ανοικτού Διεθνή Διαγωνισμού για τη σύναψη Συμφωνίας – Πλαίσιο με τη χρήση ηλεκτρονικού πλειστηριασμού για την προμήθεια Βηματοδοτών – Απινιδωτών, προϋπολογισμού 38.900.908,00€ για δύο έτη, Δημοσιευμένη σε ΕΠΥ <http://www.moh.gov.gr/articles/epitroph-promhtheiwn-ygeias/diagwnismo/1285-diakhrykseis-diagwnismwn> ημερομηνία ανάκτησης 10/02/2017

✓ Η μειωμένη δυνατότητα πρόσβασης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στις συμφωνίες πλαίσιο. Εντούτοις, η πρόβλεψη διαίρεσης της συμφωνίας-πλαίσιο σε τμήματα⁶² (π.χ. κατά γένος ή γεωγραφική περιοχή), μπορεί να διευκολύνει σημαντικά τη δυνατότητα πρόσβασης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στις δημόσιες συμβάσεις.

✓ Η άσκηση τυχόν αθέμιτων πρακτικών, όπως π.χ. η συμπαιγνία μεταξύ των συμμετεχόντων στη συμφωνία-πλαίσιο για τη διαμόρφωση τιμών.

✓ Η αντιμετώπιση αναγκών κατά τρόπο ενιαίο χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τυχόν οι ιδιομορφίες για την κάλυψη συγκεκριμένης ανάγκης

✓ Η δυσκολία διαχείρισης των συμφωνιών-πλαίσιο καθ'όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους.

Γίνεται αντιληπτό ότι ενώ η συμφωνία-πλαίσιο μπορεί να εφαρμοστεί σε όλα τα είδη συμβάσεων (προμήθειες, υπηρεσίες, έργα), δε σημαίνει όμως ότι είναι και η πλέον ενδεδειγμένη μέθοδος για την ανάθεση όλων των δημοσίων συμβάσεων. Για το λόγο αυτό, οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να αξιολογούν την καταλληλότητα της συμφωνίας-πλαίσιο για την αγορά των συγκεκριμένων κάθε φορά προϊόντων, έργων ή υπηρεσιών, λαμβάνοντας υπόψη τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα αυτής σε σχέση με τις συνθήκες της συγκεκριμένης αγοράς στην οποία απευθύνονται. Η συμφωνία-πλαίσιο πρέπει να επιλέγεται όταν αυτή αποτελεί τον πλέον οικονομικό και αποτελεσματικό τρόπο αγοράς αγαθών, υπηρεσιών και έργων και όταν παρέχει περισσότερα πλεονεκτήματα και οφέλη στις αναθέτουσες αρχές σε σχέση με τις κλασικές διαδικασίες ανάθεσης χωριστών συμβάσεων.

Επισημαίνεται ότι η συμφωνία-πλαίσιο δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται από τις αναθέτουσες αρχές κατά τρόπο καταχρηστικό ή κατά τρόπο που να εμποδίζει, περιορίζει ή νοθεύει τον ανταγωνισμό. Επιπλέον, σημειώνεται ότι τα θετικά αποτελέσματα της χρήσης της συμφωνίας-πλαίσιο επέρχονται μόνον εάν η απόφαση της αναθέτουσας αρχής βασίζεται σε καλή γνώση της αγοράς, σωστό προγραμματισμό και σχεδιασμό για την υλοποίηση της συμφωνίας-πλαίσιο. Οι υποχρεώσεις της αναθέτουσας αρχής δεν αρχίζουν με την προκήρυξη της συμφωνίας πλαίσιο ούτε λήγουν με την ανάθεσή της. Αντιθέτως, η διαχείριση μιας συμφωνίας-πλαίσιο ξεκινά

⁶² Βλ. συγκεκριμένα στο άρθρο 46 της νέας Οδηγίας 2014/24/ΕΕ. Επί του θέματος, στην υπ'αριθ. 78 αιτιολογική σκέψη του Προοιμίου της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ αναφέρεται ότι "Η υποδιαίρεση θα μπορούσε να γίνεται είτε σε ποσοτική βάση, ώστε το μέγεθος των επιμέρους συμβάσεων να αντιστοιχεί καλύτερα στις δυνατότητες των ΜΜΕ, είτε σε ποιοτική βάση, αναλόγως του είδους και των διαθέσιμων εξειδικεύσεων, ώστε να προσαρμόζεται καλύτερα το περιεχόμενο των επιμέρους συμβάσεων στους εξειδικευμένους τομείς των ΜΜΕ ή σύμφωνα με τις διαδοχικές φάσεις των σχεδίων.

πολύ πριν από την ανάθεση, με το σωστό σχεδιασμό, τη χαρτογράφηση της αγοράς, την αναγνώριση των αναγκών και απαιτεί τη διαρκή εγρήγορση της αναθέτουσας αρχής ως προς την αποδοτική αντιμετώπιση των ζητημάτων που θα προκύψουν και τη διαχείρισή τους έως το χρόνο λήξης της. Τα δε αποτελέσματά της επέρχονται σε μεγαλύτερο βαθμό εάν συνδυαστούν και με τη λειτουργία Κεντρικών Αναθετουσών Αρχών⁶³. Ύστερα από τα ανωτέρω γίνεται αντιληπτό ότι, στο χώρο της υγείας, η ΕΠΥ ως Εθνική Κεντρική Αναθέτουσα Αρχή είναι η πλέον αρμόδια να προχωρά στη σύναψη τέτοιων συμβάσεων με αποδέκτες όλα τα Νοσοκομεία της Ελλάδας.

4.3.4. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός

Με τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό (“electronic reverse auction”) δίνεται η δυνατότητα στους προμηθευτές να προσαρμόσουν την προσφορά τους, ενόψει των προσφορών που έχουν δοθεί από άλλους προμηθευτές. Συνεπώς, μπορεί με την κατάλληλη χρήση του να επιτευχθεί σημαντική μείωση του κόστους της σύμβασης για τη δημόσια αρχή.

Στο άρθρο 34 του ν. 4412/2016 (βλ. άρθρο 35 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ) περιλαμβάνονται οι ειδικότεροι κανόνες δικαίου που πλαισιώνουν την τεχνική της διαγωνιστικής διαδικασίας του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης. Έτσι, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφεύγουν σε ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς, στις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, όταν οι όροι των εγγράφων της σύμβασης και εν γένει οι προδιαγραφές της σύμβασης μπορούν να καθορισθούν με ακρίβεια. Με τους ίδιους όρους, ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός μπορεί να χρησιμοποιείται κατά το νέο διαγωνισμό μεταξύ των μερών μιας συμφωνίας-πλαίσιου⁶⁴, καθώς και κατά το διαγωνισμό για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο του δυναμικού συστήματος αγορών. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός αφορά είτε μόνον τις τιμές, εφόσον η σύμβαση ανατίθεται στην κατώτερη τιμή, είτε τις τιμές ή/και τις αξίες των

⁶³ΕΑΑΔΗΣΥ, Κατευθυντήρια Οδηγία 3, Απόφαση 246 /2014 με Θέμα Η Συμφωνία –Πλαίσιο στις Δημόσιες Συμβάσεις, διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο http://www.eaadhsy.gr/images/docs/20140730-Kateythytiria_Odigia_3-2014.pdf ημερομηνία ανάκτησης 01/03/2017.

⁶⁴Βλ. σχετ. Διακήρυξη της ΕΠΥ για Διενέργεια ηλεκτρονικού διεθνούς ανοικτού διαγωνισμού με τη χρήση ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, για τη σύναψη συμφωνίας-πλαίσιο, με εκτελεστικές συμβάσεις χωρίς επαναδιαγωνισμό, για την προμήθεια είκοσι (20) δραστικών ουσιών με CPV 33690000-3 από το ΠΠΥΦΥ 2014, με προσυμφωνημένο ποσοστό επιμερισμού στη συμφωνία-πλαίσιο της συνολικής ποσότητας των εν λόγω δραστικών ουσιών για δύο (2) έτη, με δικαίωμα προαίρεσης για ένα (1) ακόμη έτος, προϋπολογισθείσας δαπάνης 40.310.194,50 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ για κάθε έτος της συμφωνίας- πλάισιο και συνολική προϋπολογισθείσα δαπάνη 80.620.389,00 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ για τα δύο (2) έτη της συμφωνίας- πλάισιο, διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο <http://www.moh.gov.gr/articles/epitroph-promhtheiwn-vgeias/diagwnismoi/1285-diakhrykseis-diagwnismwn> ημερομηνία ανάκτησης 01/03/2017

στοιχείων των προσφορών που επισημαίνονται στη συγγραφή υποχρεώσεων, εφόσον η σύμβαση ανατίθεται βάσει της βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής ή στην προσφορά με το χαμηλότερο κόστος, σύμφωνα με μια προσέγγιση βασιζόμενη στη σχέση αποδοτικότητας – κόστους⁶⁵.

Επομένως, ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός, όπως ήδη αναφέρθηκε, δεν είναι ιδιαίτερο είδος διαγωνιστικής διαδικασίας, αλλά αποτελεί έναν τρόπο διεξαγωγής μιας από τις προαναφερόμενες διαδικασίες που προβλέπει η ενωσιακή νομοθεσία⁶⁶.

4.3.5 Οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι

Στο άρθρο 35 του ν. 4412/2016 ορίζεται η διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης με ηλεκτρονικούς καταλόγους. Πιο συγκεκριμένα:

Όταν απαιτείται η χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν, υπό την επιφύλαξη της απόφασης της παρ. 2, να ορίζουν ότι οι προσφορές πρέπει να υποβάλλονται υπό τη μορφή ηλεκτρονικού καταλόγου ή να περιλαμβάνουν ηλεκτρονικό κατάλογο.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και του καθ' ύλη αρμόδιου Υπουργού μπορεί να καθίσταται υποχρεωτική η χρήση ηλεκτρονικών καταλόγων για συγκεκριμένα είδη συμβάσεων.

Οι προσφορές που υποβάλλονται υπό μορφή ηλεκτρονικού καταλόγου μπορούν να συνοδεύονται από άλλα έγγραφα, που συμπληρώνουν την προσφορά.

Οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι καταρτίζονται από τους υποψηφίους ή τους προσφέροντες, με σκοπό τη συμμετοχή τους σε μια συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης, σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές και το μορφότυπο που καθορίζεται από την αναθέτουσα αρχή. Επιπλέον, οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις για τα μέσα ηλεκτρονικής επικοινωνίας, όπως και με τυχόν επιπρόσθετες απαιτήσεις που καθορίζονται από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με τα άρθρα 22, 36 και 37 ν. 4412/2016

Όταν η υποβολή προσφορών υπό τη μορφή ηλεκτρονικών καταλόγων επιτρέπεται ή επιβάλλεται, οι αναθέτουσες αρχές:

α) το αναφέρουν στην προκήρυξη σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος, όταν ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού έχει χρησιμοποιηθεί η προκαταρκτική προκήρυξη,

⁶⁵ Δ. Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, 2017, σ. 291

⁶⁶ S. Arrowsmith, EU public procurement law: An Introduction, 2011, p.254.

β) επισημαίνουν στα έγγραφα της σύμβασης όλες τις αναγκαίες πληροφορίες, σύμφωνα με τα άρθρα 36 και 37 ν. 4412/2016, όσον αφορά το μορφότυπο, τον χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό εξοπλισμό και τις τεχνικές ρυθμίσεις και προδιαγραφές της σύνδεσης για τον κατάλογο.

Εάν έχει συναφθεί συμφωνία-πλαίσιο με περισσότερους του ενός οικονομικούς φορείς έπειτα από την υποβολή προσφορών υπό τη μορφή ηλεκτρονικών καταλόγων, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν ότι η προκήρυξη νέου διαγωνισμού για συγκεκριμένες συμβάσεις λαμβάνει χώρα βάσει επικαιροποιημένων καταλόγων. Στην περίπτωση αυτή, οι αναθέτουσες αρχές χρησιμοποιούν μία από τις ακόλουθες μεθόδους:

α) καλούν τους προσφέροντες να υποβάλουν εκ νέου τους ηλεκτρονικούς καταλόγους τους, προσαρμοσμένους στις απαιτήσεις της εν λόγω σύμβασης ή

β) ενημερώνουν τους προσφέροντες ότι σκοπεύουν να συλλέξουν από τους ηλεκτρονικούς καταλόγους που έχουν ήδη υποβληθεί τις πληροφορίες που απαιτούνται, ώστε να καταρτισθούν προσφορές προσαρμοσμένες στις απαιτήσεις της συγκεκριμένης σύμβασης, υπό την προϋπόθεση ότι η χρήση της εν λόγω μεθόδου έχει επισημανθεί στα έγγραφα της σύμβασης για τη συμφωνία - πλαίσιο.

Εάν οι αναθέτουσες αρχές προκηρύσσουν νέο διαγωνισμό για συγκεκριμένες συμβάσεις, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 6, ενημερώνουν τους προσφέροντες για την ημερομηνία και την ώρα κατά την οποία σκοπεύουν να συλλέξουν τις πληροφορίες που απαιτούνται, ούτως ώστε να καταρτισθούν προσφορές προσαρμοσμένες στις απαιτήσεις της συγκεκριμένης σύμβασης και παρέχουν στους προσφέροντες τη δυνατότητα να αρνηθούν την εν λόγω συλλογή πληροφοριών. Οι αναθέτουσες αρχές προβλέπουν επαρκές χρονικό διάστημα μεταξύ της ενημέρωσης και της συλλογής των πληροφοριών. Πριν από την ανάθεση της σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές παρουσιάζουν τις συλλεγείσες πληροφορίες στον ενδιαφερόμενο προσφέροντα, δίνοντάς του την ευκαιρία να αμφισβητήσει ή να επιβεβαιώσει ότι η προσφορά που προέκυψε με αυτόν τον τρόπο δεν περιέχει ουσιώδη σφάλματα.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν συμβάσεις βάσει δυναμικού συστήματος αγορών απαιτώντας οι προσφορές για μια συγκεκριμένη σύμβαση να υποβάλλονται υπό τη μορφή ηλεκτρονικού καταλόγου. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν επίσης να αναθέτουν συμβάσεις βάσει ενός δυναμικού συστήματος αγορών, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 6 και την παρ. 7, υπό την προϋπόθεση ότι η αίτηση συμμετοχής στο δυναμικό σύστημα αγορών συνοδεύεται από ηλεκτρονικό κατάλογο,

σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές και το μορφότυπο που καθορίζεται από την αναθέτουσα αρχή. Στη συνέχεια, ο εν λόγω κατάλογος συμπληρώνεται από τους υποψηφίους, αφού ενημερωθούν για την πρόθεση της αναθέτουσας αρχής να καταρτισθούν προσφορές μέσω της διαδικασίας της περίπτωσης β' της παραγράφου 6.

4.3.6. Η σύμπραξη καινοτομίας

Σύμφωνα με το άρθρο 268 ν. 4412/2016 στη σύμπραξη καινοτομίας, οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλει αίτηση συμμετοχής στο πλαίσιο προκήρυξης διαγωνισμού, σύμφωνα με τις περιπτώσεις β' και γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 263, παρέχοντας τις πληροφορίες για την ποιοτική επιλογή που τίθενται από τον αναθέτοντα φορέα.

Στα έγγραφα της σύμβασης ο αναθέτων φορέας προσδιορίζει την ανάγκη για καινοτόμο προϊόν, υπηρεσία ή έργο, στην οποία δεν ανταποκρίνεται η αγορά προϊόντων, υπηρεσιών ή έργων, που διατίθενται ήδη στην αγορά και αναγράφει τις ελάχιστες απαιτήσεις που πρέπει να πληρούν όλες οι προσφορές.

Οι παρεχόμενες πληροφορίες πρέπει να είναι επαρκώς προσδιορισμένες, ώστε οι οικονομικοί φορείς να είναι σε θέση να προσδιορίσουν τη φύση και το εύρος της απαιτούμενης λύσης και να αποφασίσουν αν θα υποβάλλουν αίτηση συμμετοχής στη διαδικασία.

Ο αναθέτων φορέας μπορεί να αποφασίσει να σχηματίσει τη σύμπραξη καινοτομίας με έναν εταίρο ή με περισσότερους, που εκτελούν χωριστές δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης.

Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ανέρχεται σε τριάντα (30) τουλάχιστον ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δεκαπέντε (15) ημέρες.

Στη διαδικασία μπορούν να συμμετάσχουν μόνο οι οικονομικοί φορείς που έχουν προσκληθεί από τον αναθέτοντα φορέα μετά την αξιολόγηση των πληροφοριών που έχουν παρασχεθεί. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να περιορίζουν τον αριθμό των κατάλληλων υποψηφίων οι οποίοι προσκαλούνται να συμμετάσχουν στη διαδικασία, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 304.

Οι συμβάσεις ανατίθενται αποκλειστικά βάσει του κριτηρίου ανάθεσης της πλέον συμφέρουσας, από οικονομική άποψη προσφοράς, από πλευράς σχέσης ποιότητας - τιμής, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 311.

Η σύμπραξη καινοτομίας στοχεύει στην ανάπτυξη ενός καινοτόμου προϊόντος, υπηρεσίας ή έργου και στην επακόλουθη αγορά των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων που προκύπτουν, υπό την προϋπόθεση ότι ανταποκρίνονται στα συμφωνημένα μεταξύ αναθετόνων φορέων και συμμετεχόντων επίπεδα επιδόσεων και μεγίστου κόστους.

Η σύμπραξη καινοτομίας διαρθρώνεται σε διαδοχικές φάσεις, σύμφωνα με την ακολουθία των βημάτων της διαδικασίας έρευνας και καινοτομίας, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει την κατασκευή των προϊόντων, την παροχή των υπηρεσιών ή την ολοκλήρωση των έργων. Η σύμπραξη καινοτομίας ορίζει ενδιάμεσους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν από τους εταίρους και προβλέπει την καταβολή της αμοιβής σε κατάλληλες δόσεις.

Με βάση τους ανωτέρω στόχους, ο αναθέτων φορέας μπορεί να αποφασίσει μετά από κάθε φάση να λύσει τη σύμπραξη καινοτομίας ή, σε περίπτωση σύμπραξης καινοτομίας με περισσότερους από έναν εταίρους, να περιορίσει τον αριθμό των εταίρων λύοντας επιμέρους συμβάσεις, υπό την προϋπόθεση ότι ο αναθέτων φορέας αναγράφει στα έγγραφα της σύμβασης τις εν λόγω δυνατότητες και τους όρους χρήσης τους.

Εκτός εάν το άρθρο 268 ν. 4412/2016 ορίζει άλλως, οι αναθέτοντες φορείς διαπραγματεύονται με τους προσφέροντες τις αρχικές και όλες τις επακόλουθες προσφορές που υποβάλλουν, εξαιρουμένης της τελικής προσφοράς, με σκοπό τη βελτίωση του περιεχόμενου τους.

Οι ελάχιστες απαιτήσεις και τα κριτήρια ανάθεσης δεν υπόκεινται σε διαπραγματεύσεις.

Κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων, οι αναθέτοντες φορείς εξασφαλίζουν την ίση μεταχείριση όλων των προσφερόντων. Προς τον σκοπό αυτόν, δεν παρέχουν κατά τρόπο που να δημιουργεί διακρίσεις πληροφορίες που ενδέχεται να ευνοούν ορισμένους προσφέροντες έναντι των υπολοίπων. Ενημερώνουν, σε χρόνο και εντός προθεσμίας που ορίζονται στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, όλους τους προσφέροντες των οποίων οι προσφορές δεν έχουν αποκλειστεί, σύμφωνα με την παρ. 5 γραπτώς για τυχόν αλλαγές των τεχνικών προδιαγραφών ή άλλων εγγράφων της σύμβασης, πέραν εκείνων που καθορίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις. Μετά τις αλλαγές αυτές, οι αναθέτοντες φορείς παρέχουν επαρκές χρονικό διάστημα στους προσφέροντες ώστε να τροποποιήσουν και να υποβάλουν εκ νέου τροποποιημένες προσφορές, κατά περίπτωση.

Σύμφωνα με το άρθρο 257, οι αναθέτοντες φορείς δεν αποκαλύπτουν στους λοιπούς συμμετέχοντες εμπιστευτικές πληροφορίες που έχουν διαβιβαστεί από υποψήφιο ή προσφέροντα που συμμετέχει στις διαπραγματεύσεις, χωρίς την έγγραφη συγκατάθεσή του. Η εν λόγω συναίνεση δεν λαμβάνει τη μορφή γενικής παραίτησης, αλλά παρέχεται σχετικά με την προτιθέμενη γνωστοποίηση των συγκεκριμένων πληροφοριών.

Οι διαπραγματεύσεις κατά τη διάρκεια των διαδικασιών σύμπραξης καινοτομίας μπορούν να διεξάγονται σε διαδοχικές φάσεις, ούτως ώστε να μειώνεται ο αριθμός των προς διαπραγμάτευση προσφορών με την εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης που ορίζονται στην προκήρυξη σύμβασης, στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος ή στα έγγραφα της σύμβασης. Ο αναθέτων φορέας διευκρινίζει εάν θα κάνει χρήση της δυνατότητας αυτής στην προκήρυξη της σύμβασης, στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος ή στα έγγραφα της σύμβασης.

Κατά την επιλογή των υποψηφίων, οι αναθέτοντες φορείς εφαρμόζουν ιδίως τα κριτήρια που σχετίζονται με την ικανότητα των υποψηφίων στο πεδίο της έρευνας και της ανάπτυξης, καθώς και την ικανότητά τους όσον αφορά την ανάπτυξη και την εφαρμογή καινοτόμων λύσεων.

Μόνο οι οικονομικοί φορείς που έχουν προσκληθεί από τον αναθέτοντα φορέα κατόπιν αξιολόγησης των ζητούμενων πληροφοριών μπορούν να υποβάλουν σχέδια έρευνας και καινοτομίας, για την κάλυψη αναγκών, οι οποίες έχουν προσδιοριστεί από τον αναθέτοντα φορέα ότι δεν μπορούν να καλυφθούν από τις υφιστάμενες λύσεις.

Στα έγγραφα της σύμβασης ο αναθέτων φορέας ορίζει τις συμφωνίες που διέπουν τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας.

Σε περίπτωση σύμπραξης καινοτομίας με περισσότερους του ενός εταίρους, ο αναθέτων φορέας, σύμφωνα με το άρθρο 257, δεν αποκαλύπτει στους λοιπούς εταίρους λύσεις που προτείνονται από άλλον εταίρο ή άλλες εμπιστευτικές πληροφορίες που διαβιβάζονται από αυτόν στο πλαίσιο της σύμπραξης χωρίς την έγγραφη συγκατάθεσή του. Η εν λόγω συναίνεση δεν λαμβάνει τη μορφή γενικής παραίτησης, αλλά παρέχεται σχετικά με την προτιθέμενη γνωστοποίηση των συγκεκριμένων πληροφοριών.

Ο αναθέτων φορέας εξασφαλίζει ότι η δομή της σύμπραξης και ιδίως η διάρκεια και η αξία των διαφορετικών φάσεων ανταποκρίνονται στον βαθμό καινοτομίας της προτεινόμενης λύσης και την ακολουθία των δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας που απαιτούνται για την ανάπτυξη μιας καινοτόμου λύσης, η οποία δεν διατίθεται ακόμη στην αγορά. Η εκτιμώμενη αξία των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων που αγοράζονται δεν είναι δυσανάλογη σε σχέση με την επένδυση για την ανάπτυξή τους.

4.4 Η ιδιαίτερη περίπτωση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση και η εφαρμογή της στους φορείς υγείας

Οι διαδικασίες με διαπραγμάτευση (“negotiated procedures”), ή δημοπρασίες απευθείας ανάθεσης, σύμφωνα με ορισμένους συγγραφείς και μέρος της νομολογίας⁶⁷, είναι εκείνες στο πλαίσιο των οποίων οι αναθέτουσες αρχές διαβουλεύονται με τους οικονομικούς φορείς της επιλογής τους και διαπραγματεύονται τους όρους της σύμβασης με έναν ή περισσότερους από αυτούς⁶⁸. Πρόκειται, συνεπώς, για διαδικασίες που δίνουν τη δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να ενεργούν ευέλικτα όχι μόνο ως προς την ανάθεση της σύμβασης, αλλά και κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ενός διαγωνισμού.

Οι διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης με διαπραγμάτευση έχουν μεν χρησιμότητα, αφού δίνουν τη δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να προσαρμόσουν επαρκέστερα και αποτελεσματικότερα την προσφορά στη ζήτηση, πλην όμως λόγω της εύκαμπτης συμπεριφοράς που τους επιτρέπουν είναι, καταρχήν, απειλητικές για τον ανταγωνισμό, αφού συνιστούν παρέκκλιση από τις αρχές της διαφάνειας, της ισότιμης συμμετοχής στις διαδικασίες κατάρτισης δημοσίων συμβάσεων και του ελεύθερου ανταγωνισμού⁶⁹. Για το λόγο αυτό, αποτελούν τόσο κατά το ενωσιακό όσο και το εθνικό δίκαιο εξαιρετικές διαδικασίες⁷⁰, προσφυγή στις οποίες επιτρέπεται μόνο σε ορισμένες περιοριστικά αναφερόμενες στο νόμο περιπτώσεις⁷¹, υπό τον όρο της συνδρομής των αυστηρών προϋποθέσεων που θέτουν οι αντίστοιχες κανονιστικές ρυθμίσεις, οι διατάξεις των οποίων πρέπει να ερμηνεύονται στενά⁷². Το βάρος της απόδειξης της συνδρομής αυτών των προϋποθέσεων φέρει όποιος της επικαλείται⁷³.

⁶⁷ Βλ. Πρακτικ. Ολομ. ΕΣ 14^{ης} ΓενΣυν/20-6-2012 ΘΠΔΔ2012, σ.844επ. Επισημαίνεται, πάντως, ότι ως απευθείας ανάθεση της δημόσιας σύμβασης αναφέρεται πλέον στον ν.4412/2016 μόνο η προβλεπόμενη για συμβάσεις κάτω του ορίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 118 αυτού

⁶⁸ βλ. άρθρ. 26, 29, 32, 266 και 269 του ν. 4412/2016, άρθρ. 26 παρ. 4, 29 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, και άρθρ. 47 και 50 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ

⁶⁹ Πρβλ. ΕΣ Απόφαση: 5/2012 Τμήμα μείζονος σύνθ., Έχει υποστηριχθεί και η αντίθετη άπψη, σύμφωνα με την οποία, η διαπραγμάτευση με δημοσίευση προκήρυξης δεν αποτελεί παρέκκλιση από τους κανόνες των κοινοτικών οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις, αλλά απλώς μια τροποποιημένη εφαρμογή αυτών, προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ορισμένων συμβατικών σχέσεων. Έτσι, S. Arrowsmith, EU public procurement law: An introduction, 2011, p. 193

⁷⁰ ΣτΕ 1747/2011, Πρακτικ. Ολομ. ΕΣ 14^{ης} ΓενΣυν/20-6-2012 ΘΠΔΔ 2012, σ. 844επ., απόφαση ΕΣ 29/2012 Τμήμα VI κ.α.

⁷¹ ΣτΕ 1747/2011, απόφαση ΕΣ 29/2012 Τμήμα VI. Βλ. και M. Steinicke, Public Procurement and the Negotiated Procedure-a Lesson to learn from US Law, 2001, 22 European Competition Law Review 331.

⁷² Βλ. ΔΕΚ απόφαση της 17.11.1993, υπόθ. C-71/92, Επιτροπή κατά Ισπανίας, ΔΕΚ απόφαση της 28.3.1995, υπόθ. C-324/93, Evans Medical and Macfarlan Smith, Πρ. ΕΣ 79/2009 VII Τμήμα.

⁷³ Βλ. Δ.Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, 2017, σ. 300-301

Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει, πράγματι, εξαιρετικό χαρακτήρα. Παρ' όλα ταύτα παρατηρείται ότι η διαδικασία αυτή τηρείται πολύ συχνά στους φορείς της υγείας. Όπως γίνεται δεκτό, για την ανάθεση των προμηθειών στους φορείς της υγείας ισχύει ένα σύστημα συγκεντρωτικών αγορών δυσλειτουργικό έως και ατελές (σχεδιαστικά διαχειριστικά, οργανωτικά), το οποίο κρίνεται αναποτελεσματικό. Την άποψη αυτή έχει, εξάλλου δεχθεί και η Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων σε διάφορες αποφάσεις της⁷⁴. Εξάλλου, παρά το ότι από τη φύση των προς ανάθεση υπηρεσιών προκύπτει ότι η ανάγκη σύναψης σχετικών συμβάσεων είναι πάγια, διαρκής και επαναλαμβανόμενη, οι φορείς υγείας δεσμεύονται ως προς τις ενέργειές τους από το πλαίσιο ανάθεσης του ν. 3580/2007 και συμπράττουν με άλλους φορείς (Υπουργείο Υγείας, Ε.Π.Υ., Υ.Πε.) με σκοπό την κάλυψη των αναγκών τους.

Στο πλαίσιο αυτό, η αρχή της ενότητας της Διοίκησης, σύμφωνα με την οποία η Διοίκηση πρέπει να αντιμετωπίζεται ενιαία, κατά τρόπο ώστε οι πράξεις κάθε διοικητικού οργάνου, ατομικού ή συλλογικού, να αποτελούν πράξεις μίας ενιαίας διοίκησης, δεν εξικνεύεται μέχρι του σημείου να αναιρεί την πιθανότητα ύπαρξης απρόβλεπτου κατά την έννοια του άρθρου 26 ν. 4412/2016 το οποίο ερείδεται στις πράξεις, παραλείψεις ή καθυστερήσεις των λοιπών συμπραττόντων φορέων, όπως συμβαίνει με την αδόκητη μη σύμπραξη του ιεραρχικά ανώτερου οργάνου στις προκαταρκτικές ενέργειες της διακήρυξης του διαγωνισμού, λ.χ. στην υπέρμετρη καθυστέρηση έγκρισης των τεχνικών προδιαγραφών από τις υπερκείμενες αρχές.

Το γεγονός ότι, κατά την κατάρτιση και υλοποίηση των προγραμμάτων προμήθειας υγείας οι φορείς υγείας είναι υποχρεωμένοι να λειτουργούν σύμφωνα με έναν συγκεκριμένο τρόπο, όπως τον υπαγορεύουν οι ισχύοντες κανόνες και περιορίζουν το εύρος δράσης τους είναι ο κυριότερος λόγος, που μέχρι σήμερα η διαδικασία διαπραγμάτευσης παίζει πρωτεύοντα ρόλο στις προμήθειες των φορέων υγείας.

4.5. Υποχρεώσεις προετοιμασίας αναθετουσών αρχών πριν τη διεξαγωγή της διαδικασίας ανάθεσης.

Ο ν. 4412/2016 αφιερώνει το Τμήμα ΙΙΙ (Ενότητες 1 έως 8) για τη διεξαγωγή της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, του οποίου η πρώτη Ενότητα (άρθρ. 44 έως

⁷⁴Βλ. ενδεικτικά αριθμ. 173/2015, διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο http://www.eaadhsy.gr/images/apofaseis/2015_173.pdf ημερομηνία ανάκτησης 10/02/2017

60) αφορά την Προετοιμασία αυτής, και η Δεύτερη Ενότητα (άρθρ. 61 έως 70) αφορά τη δημοσιότητα και διαφάνεια της διαδικασίας ανάθεσης⁷⁵.

Στις δύο Ενότητες περιλαμβάνονται διατάξεις κοινές για τις συμβάσεις προμηθειών αγαθών και υπηρεσιών και για τις συμβάσεις έργων και μελετών⁷⁶ αλλά και διατάξεις που αφορούν μόνο στα έργα και μελέτες, γεγονός που καθιστά το νόμο δυσνόητο στον χρήστη⁷⁷.

Από τις υποχρεώσεις αυτές θα αναλύσουμε στην παρούσα θέση ειδικότερα την υποχρέωση συγκρότησης και τήρηση φακέλου δημόσιας σύμβασης και τη δυνατότητα προκαταρκτικών διαβουλεύσεων της αγοράς.

4.5.1 Συγκρότηση και τήρηση φακέλου δημόσιας σύμβασης

Κατά τις διατάξεις του άρθρου 45 του ν. 4412/2016⁷⁸ οι αναθέτουσες αρχές καταγράφουν την πρόοδο της διεξαγωγής όλων των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων είτε πραγματοποιούνται με ηλεκτρονικά μέσα είτε όχι, συντάσσοντας και σε ηλεκτρονική μορφή ειδικό «Φάκελο Δημόσιας Σύμβασης», που περιέχει κατά περίπτωση και αντίστοιχους υποφακέλους. Τα έγγραφα και στοιχεία που περιέχονται στον εν λόγω φάκελο τηρούνται σε όλη τη διάρκεια της σύμβασης, και σε ορισμένες περιπτώσεις και πέραν αυτής.

Ο Φάκελος Δημόσιας Σύμβασης συμπληρώνεται και επικαιροποιείται σε όλα τα επιμέρους στάδια σύναψης της σύμβασης και περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον: α) την τεκμηρίωση της σκοπιμότητας της σύμβασης, β) τον προϋπολογισμό της σύμβασης και την τεκμηρίωσή του, γ) στοιχεία της ωριμότητας της σύμβασης κατά τα άρθρα 49 – 52 του ν. 4412/2016, δ) την περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης, ε) τα έγγραφα της σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 53, στ) όλα τα έγγραφα που είναι αναγκαία ώστε η αναθέτουσα αρχή να είναι σε θέση να αιτιολογεί τις αποφάσεις που λαμβάνονται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων, όπως, ενδεικτικά για

⁷⁵ βλ. και Κεφάλαιο III, Τμήμα 1 και 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ

⁷⁶ Συγκεκριμένα το άρθρο 44 περιλαμβάνει διατάξεις για την Τεχνική επάρκεια των αναθετουσών αρχών στις δημόσιες συμβάσεις έργων και μελετών, δηλαδή την ύπαρξη ορισμένων τεχνικών προδιαγραφών της τεχνικής υπηρεσίας τους για τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, την εποπτεία και την επίβλεψη δημόσιας σύμβασης έργου ή μελέτης. Πιο συγκεκριμένα, απαιτείται, αρμόδια τεχνική υπηρεσία κάθε αναθέτουσας αρχής να διαθέτει ελάχιστη στελέχωση που περιλαμβάνει, ιδίως, τον ελάχιστο αριθμό προσωπικού της και τα προσόντα αυτών (ειδικότητες, εμπειρία κ.λ.π), προκειμένου να μπορεί να ανταποκριθεί επαρκώς στα/στις προς ανάθεση έργα/μελέτες, ανάλογα με την εκτιμώμενη αξία, το είδος, την κατηγορία τους, το μέγεθος και την πολυπλοκότητα τους (άρθρο 44 ν. 4412/2016)

⁷⁷ βλ. σχετ. Ανακοίνωση του ΔΣ της ΚΕΔΕ με θέμα Αναστολή εφαρμογής του νόμου για τις δημόσιες συμβάσεις στους δήμους μέχρι 31/12/17 και σε κάθε περίπτωση μέχρι την έκδοση του συνόλου των υπουργικών αποφάσεων, εγκυκλίων και πρότυπων εγγράφων ζητά το ΔΣ της ΚΕΔΕ Σε θετική κατεύθυνση ο νόμος, όμως σε αρκετά σημεία είναι δυσνόητος και περιέχει ασάφειες για την εφαρμογή του. Διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο <http://www.kedke.gr/?p=15076> ημερομηνία ανάκτησης 10/03/2017

⁷⁸ άρθρα 83 παράγραφος 6 και 84 παρ. 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

την επικοινωνία με τους οικονομικούς φορείς, για την προετοιμασία των εγγράφων της σύμβασης, για την επιλογή του αναδόχου και την ανάθεση της σύμβασης.

4.5.2. Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς

Ιδιαίτερης σημασίας για την αρτιότητα της δημόσιας σύμβασης είναι και η δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής, πριν από την έναρξη μίας διαδικασίας σύναψης σύμβασης, προς διεξαγωγή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 46 του ν.4412/2016⁷⁹, διαβουλεύσεων με την αγορά, προκειμένου να προετοιμάσουν τη διαδικασία σύναψης σύμβασης και να ενημερώνουν τους οικονομικούς φορείς για τα σχέδια και τις απαιτήσεις τους όσον αφορά τις συμβάσεις.

Η διαδικασία διαβούλευσης διεξάγεται κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 22, 36 και 37 του ν. 4412/2016, διαρκεί τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες και δεν μπορεί να υπερβαίνει τις εξήντα (60) ημέρες από την ανάρτηση της σχετικής ανακοίνωσης.

⁷⁹ άρθρο 40 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Η διεξαγωγή διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης προμήθειας ή υπηρεσιών

5.1 Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό επιχειρούμε να παρουσιάσουμε με εύληπτο και πρακτικό τρόπο τους κανόνες διενέργειας ενός διαγωνισμού σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4412/2016, δίνοντας έμφαση σε ορισμένες πτυχές της διαδικασίας ανάθεσης, οι οποίες είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τους φορείς υγείας. Ειδικότερα αναλύονται οι διατάξεις του νόμου 4412/2016 που ορίζουν τους κανόνες για τη σύνταξη και δημοσίευση της διακήρυξης ενός διαγωνισμού και τη διενέργεια της διαγωνιστικής διαδικασίας μέχρι την κατακύρωση.

5.2. Η διακήρυξη του διαγωνισμού

Η διακήρυξη αποτελεί την αφετηρία της διαγωνιστικής διαδικασίας και τη βάση διενέργειας της δημοπρασίας για την ανάθεση της δημόσιας σύμβασης έργου, προμήθειας ή υπηρεσίας⁸⁰. Συγκεκριμένα, η διακήρυξη αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο που δεσμεύει τόσο την Αρχή που διενεργεί το διαγωνισμό όσο και τους διαγωνιζόμενους, και για το λόγο ακριβώς αυτό επιβάλλεται να προσδιορίζονται επακριβώς σ' αυτή τα προσόντα που απαιτούνται για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό και τα υποβλητέα, κατά την κατάθεση της αίτησης συμμετοχής, δικαιολογητικά και λοιπά στοιχεία⁸¹. Οι όροι της διακήρυξης, εφόσον δεν αμφισβητήθηκαν ευθέως, δεσμεύουν τόσο τους συμμετέχοντες στο διαγωνισμό, όσο και την αναθέτουσα αρχή⁸².

Οι αρχές της τυπικότητας, της διαφάνειας και της δημοσιότητας που διέπουν τους δημόσιους διαγωνισμούς επιτάσσουν να καθορίζονται σαφώς στη διακήρυξη οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής στο διαγωνισμό, καθώς και τα κριτήρια ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης⁸³.

⁸⁰Πρβλ. Α. Γέροντας, Δίκαιο Δημοσίων Έργων, 2009, σ. 314

⁸¹Βλ. Δ. Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, 2017, σ. 338

⁸²Βλ. Δ. Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, 2017, σ. 339

⁸³Ο μη καθορισμός προϋπολογιζόμενης δαπάνης ή η ασάφεια ως προς τη διακήρυξη συνιστά πλημμέλεια που επάγεται ακυρότητα της διακήρυξης και της βάσει αυτής διενεργηθείσας διαγωνιστικής διαδικασίας βλ. Πράξη VIΤμημ. ΕΣ 133/2008, 81, 24/2005 ΤΝΠ Νομοτέλεια, βλ. Ε. Κουλουμπίνη, ΘΠΔΔ 2012, σ. 765.

Κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 53 του ν.4412/2016, οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών.

Τα δε έγγραφα της σύμβασης, πλην της προκήρυξης σύμβασης του άρθρου 63 και της προκαταρκτικής προκήρυξης του άρθρου 62 σε περίπτωση που χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, υποχρεωτικά περιέχουν ιδίως τα εξής στοιχεία: α) την επωνυμία της αναθέτουσας αρχής, β) την προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών από την αρμόδια υπηρεσία, τη διεύθυνση και τον τρόπο υποβολής τους, γ) όνομα, τη διεύθυνση, τον αριθμό τηλεφώνου και φαξ, τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) της υπηρεσίας αυτής, δ) τα αρμόδια όργανα για την αποσφράγιση των προσφορών, την ημερομηνία την ώρα και λοιπές πληροφορίες που σχετίζονται με την αποσφράγιση (π.χ. τόπος αποσφράγισης), καθώς και τα πρόσωπα που δικαιούνται να συμμετέχουν στη διαδικασία, ε) ακριβή περιγραφή του φυσικού αντικείμενου της σύμβασης. Επίσης οποιαδήποτε δικαιώματα προαίρεσης για συμπληρωματικές ή νέες συμβάσεις και, εφόσον είναι γνωστό, το προσωρινό χρονοδιάγραμμα για την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών, καθώς και τον αριθμό των παρατάσεων για την άσκησή τους, στ) το είδος της διαδικασίας, ζ) την πηγή χρηματοδότησης και τον τρόπο πληρωμής, η) το νόμισμα της προσφερόμενης τιμής, θ) τις προϋποθέσεις αναπροσαρμογής του τιμήματος μετά την κατακύρωση, εφόσον κρίνεται ότι απαιτείται τέτοιος όρος, σύμφωνα και με την παρ. 10, ι) τις απαιτούμενες εγγυήσεις τον τύπο, τα ποσοστά, το νόμισμα, το χρόνο υποβολής εγγυήσεων, όλους τους σχετικούς όρους αυτών, καθώς και άλλες εξασφαλίσεις, εάν ζητούνται, ια) τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων, τον τρόπο της εκτέλεσης του ελέγχου και της διασφάλισης της ποιότητας, την προθεσμία για την εκτέλεση της σύμβασης, τον τόπο και χρόνο εκτέλεσης, καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης, ιβ) τους όρους και τα κριτήρια επιλογής, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα αυτών, σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και την τεχνική ή/και επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων ή προσφερόντων, ιγ) τη δυνατότητα υποβολής προσφορά για ένα ή περισσότερα τμήματα της σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 59 του ν. 4412/2016, ιδ) τη δυνατότητα υποβολής εναλλακτικών προσφορών, ιε) το κριτήριο ανάθεσης, τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στα άρθρα 86 και 87 ιστ) τη διάρκεια ισχύος των προσφορών, ιζ) τους απαράβατους όρους, απόκλιση από τους οποίους

συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς, ιη) όλους τους ειδικούς και γενικούς όρους για την εκτέλεση της σύμβασης, ιδίως δε την υποχρέωση της παρ. 2 του άρθρου 18 και τους όρους πληρωμής, ιθ) οποιοσδήποτε τροποποιήσεις με τη μορφή σαφών, ακριβών και κατηγορηματικών ρητρών αναθεώρησης.

Η ΕΑΑΔΗΣΥ, για τη διευκόλυνση των αναθετουσών αρχών, κατήρτισε πρότυπα τεύχη διακηρύξεων για συμβάσεις προμηθειών με ηλεκτρονικό τρόπο και για συμβάσεις γενικών υπηρεσιών με ηλεκτρονικό τρόπο. Η χρήση των προτύπων αυτών είναι σήμερα προαιρετική, αναμένεται δε η δημοσίευση τους στο ΦΕΚ, οπότε και θα οριστεί η ημερομηνία υποχρεωτικής χρήσης τους από όλες τις αναθέτουσες αρχές⁸⁴.

5.2.1 Ειδικότερα για τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης

Σημαντικό κομμάτι του περιεχομένου της διακήρυξης είναι οι τεχνικές προδιαγραφές των υπό προμήθεια ειδών ή υπηρεσιών. Οι τεχνικές προδιαγραφές μπορούν να αποτελέσουν σοβαρό εμπόδιο στην ελεύθερη αγορά και τον ανταγωνισμό. Για το λόγο αυτό αυτές θα πρέπει να συναρτώνται αποκλειστικά προς τα χαρακτηριστικά των ιδίων των προϊόντων, της παρασκευής τους, της συσκευασίας τους ή της χρήσης τους, και όχι προς τους όρους υπό τους οποίους ο προμηθευτής τα απέκτησε από τον παραγωγό. Όσον αφορά τις τεχνικές προδιαγραφές υπάρχει ο κίνδυνος δημιουργίας δυσμενών διακρίσεων εξαιτίας της επιλογής των τεχνικών προδιαγραφών ή λόγω του τρόπου με τον οποίο οι προδιαγραφές αυτές έχουν διατυπωθεί⁸⁵.

Ιδίως δε όσον αφορά τους φορείς υγείας, όπου τα υπό προμήθεια είδη και υπηρεσίες είναι επιστημονικά εξειδικευμένα, οι τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να καθιστούν δυνατή την ισότιμη πρόσβαση των διαγωνιζόμενων στις οικείες διαδικασίες και δεν πρέπει να έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία μη δικαιολογούμενων εμποδίων στο άνοιγμα των δημοσίων συμβάσεων στον ανταγωνισμό⁸⁶. Επιπρόσθετα οι προδιαγραφές αυτές πρέπει να είναι αρκούντως σαφείς προκειμένου οι μεν διαγωνιζόμενοι να

⁸⁴ Η ανάρτηση των προτύπων για προμήθειες και υπηρεσίες έγινε με σχετική καθυστέρηση τον Δεκέμβριο 2016. Αντίθετα, η ΕΑΑΔΗΣΥ, σχεδόν αμέσως μετά την έκδοση του ν. 4412/2016, το Σεπτέμβριο του 2016 ανάρτησε στην ιστοσελίδα της πρότυπα τεύχη διακηρύξεων για σύναψη δημοσίων συμβάσεων έργου άνω των ορίων και κάτω των ορίων του ν. 4412/2016 (Α'147), με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά με βάση την τιμή, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4412/2016. Στις 30/12/2016 αναρτήθηκε στο ΦΕΚ (Β' 4269) η με αρ. 182/2016 απόφαση με την οποία 1. εγκρίθηκαν τα τεύχη αυτά και 2. Ορίστηκε ότι τα πρότυπα αυτά τεύχη διακηρύξεων ισχύουν υποχρεωτικά για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων έργου του Βιβλίου Ι του ν. 4412/2016, η έναρξη της διαδικασίας σύναψης των οποίων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 61 (για συμβάσεις άνω των ορίων) και 120 (για συμβάσεις κάτω των ορίων), λαμβάνει χώρα είκοσι (20) ημέρες μετά τη θέση σε ισχύ της εν λόγω απόφασης.

⁸⁵ Βλ. σχετικά Δ.Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, 2017, σ. 356 - 360

⁸⁶ Πρβλ τις διατάξεις του άρθρου 53 παρ. 1 και 54 παρ. 2 του ν. 4412/2016.

μπορούν να οριοθετήσουν το αντικείμενο της σύμβασης, οι δε αναθέτουσες αρχές να μπορούν να προβούν στη σχετική ανάθεση. Τέλος οι προδιαγραφές αυτές πρέπει να μνημονεύονται με σαφήνεια ώστε όλοι οι διαγωνιζόμενοι να γνωρίζουν το περιεχόμενο των κριτηρίων που έχει καθορίσει η αναθέτουσα αρχή, ώστε να είναι δυνατή η υποβολή άρθρων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών⁸⁷.

Στους φορείς υγείας μέχρι την έναρξη εφαρμογής του ν.4412/2016 η εκπόνηση και έγκριση των τεχνικών προδιαγραφών ήταν μία πολύ χρονοβόρα και δύσκολη διαδικασία, ιδίως δε για τα επαρχιακά νοσοκομεία που δε διαθέτουν το αναγκαίο εξειδικευμένο προσωπικό. Επιγραμματικά αναφέρουμε τη διαδικασία σύμφωνα με την με αρ.11/5-1-16 εγκύκλιο της ΕΠΥ⁸⁸. Ο φορέας έπρεπε να αναρτήσει για 20 ημέρες στην ιστοσελίδα του ανακοίνωση στα ελληνικά και αγγλικά για την πρόθεσή του να διενεργήσει διαγωνισμό, καλώντας τους οικονομικούς φορείς να υποβάλλουν προτάσεις για την εκπόνηση τεχνικών προδιαγραφών. Στη συνέχεια, η ορισθείσα Επιτροπή Σύνταξης Προδιαγραφών συνέτασσε το οικείο πρακτικό, λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις που κατατέθηκαν και τα τυχόν ισχύοντα πρότυπα. Το πρακτικό τεχνικών προδιαγραφών ετίθετο προς διαβούλευση αρχικά για 7 ημέρες, σε περίπτωση δε τροποποίηση του από την Επιτροπή για ακόμη 4 ημέρες. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαβούλευσης η επιτροπή συνέτασσε το οριστικό πρακτικό τεχνικών προδιαγραφών, το οποίο πρώτα έπρεπε να εγκριθεί από το αρμόδιο αποφασιστικό όργανο του οικείου φορέα. Έπειτα, οι εγκεκριμένες από το φορέα προδιαγραφές αποστέλλονταν στην ΕΠΥ με κοινοποίηση στην οικεία ΔΥΠΕ για έγκριση. Η ΕΠΥ με τη σειρά της διαβίβαζε τις προδιαγραφές αυτές στο ΕΚΑΠΤΥ για γνωμοδότηση, το οποίο τις επέστρεφε με μια σχετική γνωμοδότηση-έγκριση στην ΕΠΥ. Η ΕΠΥ ελάμβανε απόφαση της ολομέλειας της σχετικά με την έγκριση λη μη των προδιαγραφών για την προμήθεια από το «φορέα υγείας» των «συγκεκριμένων υλικών»⁸⁹.

⁸⁷ Βλ. σχετικά Δ.Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, 2017,σ. 361 - 362

⁸⁸Βλ. σχετικά την με αρ. 11/15-1-16 εγκύκλιο της ΕΠΥ με Θέμα Εγκύκλιος για την ενσωμάτωση σε ενιαίο κείμενο της διαδικασίας έγκρισης τεχνικών προδιαγραφών και προτύπων - Ανάρτηση στον ιστότοπο της Επιτροπής Προμηθειών Υγείας (εγκύκλιοι) αποσπάσματος της απόφασης της Ολομέλειάς της που ελήφθη κατά την υπ' αριθμ. 68/14.12.2015 συνεδρίασή της (θέμα 6ο) και δημοσιεύθηκε στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ στις 15.12.2015 (ΑΔΑ Ω9ΗΘ465ΦΥΟ- 411), με την οποία εγκρίθηκε εγκύκλιος με το ως άνω περιεχόμενο, διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο <http://www.moh.gov.gr/articles/epitroph-promhtheiwn-yeias/egkyklioiodhgies-kai-ypodeikseis/4440-egkyklioifdl=10913> ημερομηνία ανάκτησης 15/3/17

⁸⁹Βλ. την με αρ. 83/Θ. 5^ο /26-5-16 σχετική Απόφαση της Ολομέλειας της ΕΠΥ διαθέσιμο στο διαδικτυακό <https://diavgeia.gov.gr/search?advanced&query=ada:%22%CE%A9%CE%977%CE%95465%CE%A6%CE%A5%CE%9F-%CE%9F0%CE%A8%22&page=0> ημερομηνία ανάκτησης 15/03/2017

Στις 7/9/2016 η Επιτροπή Προμηθειών Υγείας με απόφασή της που ελήφθη στη με αριθμό 88 συνεδρίασή της έκρινε, καλούμενη να ασκήσει την αρμοδιότητα που της απονέμεται από τη διάταξη του άρθρου 3 περίπτωση (δ) του ν.3580/2007 περί της έγκρισης τεχνικών προδιαγραφών, ότι η διάταξη αυτή είναι, από τη θέση σε ισχύ του νέου ν.4412/2016, καταργημένη⁹⁰. Κατά συνέπεια, από 8-8-2016, οι τεχνικές προδιαγραφές που εκπονούνται ή καθορίζονται από τους φορείς της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του ν.3580/2007, είτε ως αναθέτουσες αρχές είτε ως κεντρικές αρχές αγορών (ΚΑΑ), για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης οποιουδήποτε ποσού ιατροτεχνολογικών, υγειονομικών, φαρμακευτικών αγαθών και συναφών υπηρεσιών δεν εγκρίνονται από την Επιτροπή Προμηθειών Υγείας⁹¹.

Σύμφωνα με το νέο ν.4412/2016, η Επιτροπή Προμηθειών Υγείας έχει την αρμοδιότητα, ως εθνική κεντρική αρχή αγορών (ΕΚΑΑ), της εκπόνησης ενιαίων τεχνικών προδιαγραφών, τις οποίες αναρτά στο ΕΣΗΔΗΣ. Οι ενιαίες τεχνικές προδιαγραφές της Επιτροπής Προμηθειών Υγείας λαμβάνονται υποχρεωτικώς υπόψη κατά την κατάρτιση από τις αναθέτουσες αρχές τεχνικών προδιαγραφών⁹².

5.2.2 Η δημοσίευση της διακήρυξης

Όπως προκύπτει από τις διατάξεις του άρθρου 60 του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή έχει ευρύτατη διακριτική ευχέρεια να καθορίσει το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της αποστολής προς δημοσίευση της διακήρυξης στην Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της διενέργειας του διαγωνισμού ή της καταληκτικής ημερομηνίας παραλαβής των προσφορών.

Κατά την άσκηση της διακριτικής αυτής ευχέρειας, η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει υπόψη της το πολύπλοκο της μέλλουσας να συναφθεί σύμβασης και συναφώς τον

⁹⁰Βλ. σχετικά την με αρ. 4665/15-9-16 Ανακοίνωση της ΕΠΥ διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο

⁹¹Βλ. σχετ. την με αρ. 4661/14-9-16 88^η /Θ. 3,4,5/14-9-16 Απόφαση της Ολομέλειας της ΕΠΥ με Θέμα «Αναφορικά με την αρμοδιότητα της Επιτροπής Προμηθειών Υγείας να εγκρίνει τεχνικές προδιαγραφές μετά τη θέση σε ισχύ του ν.4412/2016» Αναρτημένο στο Διαδικτυακό τόπο <http://www.moh.gov.gr/articles/epitroph-promhtheiwn-ygeias/egkyklioi-odhgies-kai-ypodeikseis/4440-egkyklioi?fdl=10898> ημερομηνία ανάκτησης 15/3/17

⁹²Βλ. το με αρ. 1263/24-3-17 Απόσπασμα πρακτικού της με αριθμό 110 και από 8.3.2017 συνεδρίασης της ΕΠΥ με Θέμα Ενιαίες τεχνικές προδιαγραφές ειδικών θρεπτικών υλικών για τη διεντερική διατροφική υποστήριξη ασθενών, ενηλίκων και παιδών - Ενιαίες τεχνικές προδιαγραφές γαλάτων και κρεμών. Διαθέσιμο στο Διαδικτυακό τόπο <http://www.moh.gov.gr/articles/epitroph-promhtheiwn-ygeias/diaboyleyseis-texnikwn-prodiagrafwn/eniaies-texnikes-prodiagrafes/4544-trofima-ii-eidika-threptika-ylika-gia-th-dienterikh-diatrofikh-yposthriksh-asthenwn-enhlikwn-kai-paidwn-ndash-galata-kai-kremes> ημερομηνία ανάκτησης 3/4/17

απαιτούμενο για τους υποψηφίους αναδόχους χρόνο για την προετοιμασία των προσφορών τους⁹³.

Ωστόσο, ορίζονται ελάχιστες προθεσμίες, κατά τις διατάξεις των άρθρων 27 έως 31 του ν. 4412/2016 και συγκεκριμένα:

i. Στις ανοικτές διαδικασίες, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών ανέρχεται σε 35 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού (άρθρο 27 παρ. 1 ν. 4412/2016), και στις κλειστές διαδικασίες η μεν προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ανέρχεται σε 30 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης της προκήρυξης της σύμβασης ή, εάν ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού χρησιμοποιείται η προκαταρκτική προκήρυξη από την ημερομηνία αποστολής στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος, η δε ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών ανέρχεται σε 30 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών (άρθρο 28 παρ. 1 και 2 του ν. 4412/2016)

ii. Στις ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ανέρχεται σε 30 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης της σύμβασης ή, εάν ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού χρησιμοποιείται η προκαταρκτική προκήρυξη, από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος, ενώ η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αρχικών προσφορών ανέρχεται σε 30 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης (άρθρο 29 παρ. 1 του ν. 4412/2016),

iii. Στον ανταγωνιστικό διάλογο και την σύμπραξη καινοτομίας, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ανέρχεται σε 30 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης της σύμβασης (άρθρο 30 παρ. 1 και 31 παρ. 1 του ν.4412/2016).

Στις περιπτώσεις όπου οι αναθέτουσες αρχές έχουν δημοσιεύσει προκαταρκτική προκήρυξη⁹⁴, που δεν χρησιμοποιήθηκε η ίδια ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών μπορεί, κατά γενικό κανόνα, να περιορίζεται σε 15 ημέρες για τις ανοικτές διαδικασίες, και σε 10 ημέρες για τις κλειστές διαδικασίες και τις ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση (άρθρ. 28

⁹³Βλ. σχετικά Δ.Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, 2017,σ. 368

⁹⁴ Σύμφωνα με το άρθρο 62 ν. 4412/2016, όσον αφορά τις συμβάσεις άνω των ορίων οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να γνωστοποιούν τις προθέσεις τους για τις σχεδιαζόμενες διαδικασίες σύναψης συμβάσεων δημοσιεύοντας προκαταρκτική προκήρυξη. Οι εν λόγω προκηρύξεις περιέχουν τις πληροφορίες που προβλέπονται στο [Μέρος Β΄ Τμήμα Ι του Παραρτήματος V του Προσαρτήματος Α΄](#).

παρ. 3 και 29 παρ. 1 ν. 4412/2016). Οι ως άνω βραχύτερες προθεσμίες μπορεί να τάσσονται, υπό την προϋπόθεση ότι η προκαταρκτική προκήρυξη διαγωνισμού που περιλαμβάνεται στα σχετικά Παραρτήματα, εφόσον οι πληροφορίες αυτές είναι διαθέσιμες κατά τη δημοσίευση της προκήρυξης, και η προκαταρκτική προκήρυξη έχει αποσταλεί προς δημοσίευση μεταξύ ενός ελάχιστου διαστήματος 35 ημερών έως 12 μηνών πριν από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης της σύμβασης⁹⁵.

Επιπρόσθετα, σε περίπτωση που επείγουσα κατάσταση δεόντως τεκμηριωμένη από την αναθέτουσα αρχή καθιστά αδύνατη την τήρηση της ελάχιστης προθεσμίας που προβλέπεται, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν ελάχιστη προθεσμία που δεν είναι μικρότερη των 15 ημερών κ.λ.π. από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης. Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να προβαίνει έτι περαιτέρω σε σύντμηση των σχετικών προθεσμιών και συγκεκριμένα κατά πέντε ημέρες την προθεσμία παραλαβής των προσφορών που ορίζεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1, όταν αποδέχεται την υποβολή προσφορών με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 και την παράγραφο 5 του άρθρου 22 και το άρθρο 37 του ν. 4412/2016⁹⁶.

Στη δημοσιότητα και διαφάνεια της σχετικής διαδικασίας αποβλέπουν και οι διατάξεις του άρθρου 67 του ν. 4412/2016 για την ηλεκτρονική διάθεση των εγγράφων της σύμβασης στους ενδιαφερόμενους μόνο στις δημόσιες συμβάσεις άνω των ορίων (βλ. παράγραφο 3 του άρθρου 67 ν. 4412/2016). Οι αναθέτουσες αρχές προσφέρουν ελεύθερη, πλήρη, άμεση και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα της σύμβασης από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης/γνωστοποίησης ή την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος. Το κείμενο της προκήρυξης γνωστοποίησης ή της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος προσδιορίζει τη διεύθυνση διαδικτύου στην οποία διατίθενται τα έγγραφα της σύμβασης. Όταν είναι αδύνατο να παρασχεθεί ελεύθερη, πλήρης, άμεση και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση σε ορισμένα έγγραφα της σύμβασης για έναν από τους λόγους που αναφέρονται στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 22 του ν. 4412/2016, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναφέρουν στην προκήρυξη/γνωστοποίηση ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος ότι τα σχετικά έγγραφα της σύμβασης θα διαβιβαστούν με μέσα άλλα πλην των ηλεκτρονικών. Στην περίπτωση αυτή, η προθεσμία υποβολής προσφορών παρατείνεται κατά πέντε ημέρες.

⁹⁵ Βλ. σχετικά Δ.Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, 2017, σ. 369

⁹⁶ (βλ. άρθρ. 27 παρ. 4 και 28 παρ. 6 ν. 4412/2016).

Περαιτέρω, εφόσον έχουν ζητηθεί εγκαίρως, οι αναθέτουσες αρχές παρέχουν σε όλους τους προσφέροντες που συμμετέχουν στη διαδικασία σύναψης σύμβασης συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τις προδιαγραφές και οποιαδήποτε σχετικά δικαιολογητικά, το αργότερο έξι ημέρες πριν από τη λήξη της προθεσμίας που έχει οριστεί για την παραλαβή των προσφορών. Σε περίπτωση επισπευσμένης διαδικασίας, όπως αναφέρεται στην παρ. 3 του άρθρου 27 και στην παρ. 7 του άρθρου 28 του ν. 4412/2016, η προθεσμία ανέρχεται σε τέσσερις (4) ημέρες⁹⁷.

5.3. Υποδιαίρεση των συμβάσεων σε τμήματα

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 59 του ν. 4412/2016 η αναθέτουσες αρχές μπορούν να υποδιαιρέσουν τις συμβάσεις σε τμήματα, με στόχο τη διευκόλυνση της πρόσβασης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στις δημόσιες συμβάσεις⁹⁸

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποφασίζουν να αναθέτουν μια σύμβαση υπό τη μορφή χωριστών τμημάτων και μπορούν να προσδιορίζουν το μέγεθος και το αντικείμενο των τμημάτων αυτών. Εξαιρουμένων των συμβάσεων οι οποίες έχουν διαιρεθεί υποχρεωτικά, σύμφωνα με την παρ. 4, οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν τους βασικούς λόγους της απόφασής τους να μην διαιρέσουν μία σύμβαση σε τμήματα, στοιχείο που περιλαμβάνεται στα έγγραφα της σύμβασης ή στην ειδική έκθεση του άρθρου 341.

Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν στην προκήρυξη σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος, αν οι προσφορές υποβάλλονται για ένα, περισσότερα ή για όλα τα τμήματα.

Οι αναθέτουσες αρχές δύνανται, ακόμη και εάν οι προσφορές είναι δυνατόν να υποβάλλονται για πολλά ή για όλα τα τμήματα, **να περιορίζουν τον αριθμό των τμημάτων που μπορούν να ανατεθούν σε έναν προσφέροντα**, υπό την προϋπόθεση ότι ο μέγιστος αριθμός των τμημάτων ανά προσφέροντα ορίζεται στην προκήρυξη της σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος. Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν στα έγγραφα της σύμβασης τα αντικειμενικά και χωρίς διακρίσεις κριτήρια ή τους κανόνες που προτίθενται να εφαρμόσουν για τον προσδιορισμό των τμημάτων που ανατίθενται, στην περίπτωση που η εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης θα είχε ως

⁹⁷ Βλ. σχετικά Δ.Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, 2017, σ. 352

⁹⁸ Βλ. σχετικά την Αιτιολογική Έκθεση στο σχέδιο νόμου «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» κεφ. Γ παρ. 5 αναρτημένο στο διαδικτυακό τόπο http://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/2f026f42-950c-4efc-b950-340c4fb76a24/%20d-ergopro-eis-aitiologiki_XPress_Hamster_temp.qxp.pdf ημερομηνία ανάκτησης 15/3/17

αποτέλεσμα την ανάθεση σε έναν προσφέροντα τμημάτων που υπερβαίνουν τον μέγιστο αριθμό.

Αν είναι δυνατή η ανάθεση περισσότερων του ενός τμημάτων στον ίδιο προσφέροντα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν συμβάσεις συνδυάζοντας πολλά ή όλα τα τμήματα, στην περίπτωση που έχουν ορίσει στην προκήρυξη της σύμβασης ή στην πρόσκληση για επιβεβαίωση ενδιαφέροντος ότι διατηρούν το δικαίωμα αυτό και αναφέρουν τον τρόπο συνδυασμού των τμημάτων ή ομάδων τμημάτων.

Οι ΚΑΑ διαιρούν υποχρεωτικά τις συμβάσεις που αναθέτουν σε χωριστά τμήματα, καθορίζουσες το μέγεθος και το αντικείμενο των τμημάτων αυτών. Στην περίπτωση αυτή, εφαρμόζονται επίσης το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 και, κατά περίπτωση, η παράγραφος 3. Παρά τα προβλεπόμενα στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, επιτρέπεται η ανάθεση συγκεκριμένης σύμβασης από ΚΑΑ μη διαιρούμενης σε χωριστά τμήματα.

5.4 Τα κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων

Με την επιφύλαξη των εθνικών διατάξεων νόμου, οι αναθέτουσες αρχές βασίζουν την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων **στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά** (αρθρ. 86 παρ.1 ν.4412/2016).

Το εν λόγω κριτήριο ανάθεσης εξειδικεύεται στην παρ. 2 του αρ. 86 ν.4412/2016. Έτσι, προβλέπεται ως ιδιαίτερο κριτήριο ανάθεσης η «πλέον συμφέρουσα οικονομική προσφορά βάσει τιμής» κατ' επιλογή της αναθέτουσας αρχής (δηλαδή το έως σήμερα ισχύον κριτήριο της μειοδοσίας). Άρα ανήκει στην επιλογή της αναθέτουσας αρχής να επιλέξει ως κριτήριο ανάθεσης την μειοδοσία.

Στην ίδια παράγραφο γίνεται αναφορά στο κριτήριο **της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει της βέλτιστης σχέσης ποιότητας- τιμής** η οποία εκτιμάται βάσει ποιοτικών/ περιβαλλοντικών ή / και κοινωνικών πτυχών κριτηρίων, τα οποία αναλύονται στο ίδιο άρθρο.

Περαιτέρω, ο νόμος εισάγει ένα νέο κριτήριο ανάθεσης, **την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει της κοστολόγησης του κύκλου ζωής** (αρθρ. 87 ν. 4412/2016).

Ο ορισμός του γίνεται στην παρ. 1 « *Η κοστολόγηση του κύκλου ζωής καλύπτει στον προσηκόντα βαθμό μέρος ή το σύνολο των ακόλουθων ειδών κόστους κατά τη διάρκεια*

του κόστους ζωής ενός έργου : **α)** το κόστος που βαρύνει την αναθέτουσα αρχή (**αα.** κόστος κτήσης, **αβ.** κόστος χρήσης, **αγ.** κόστος συντήρησης) **β)** το κόστος που οφείλεται σε εξωτερικούς περιβαλλοντικούς παράγοντες που συνδέονται με το έργο».

5.5 Τα όργανα του διαγωνισμού

Ο διαγωνισμός διενεργείται από τις αρμόδιες Επιτροπές, για τη συγκρότηση, σύνθεση και λειτουργία των οποίων τυγχάνουν εφαρμογής, πέραν των ειδικών διατάξεων της αντίστοιχης νομοθεσίας, και οι οικείες διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν.2690/1999 ΦΕΚ Α' 45, βλ. άρθρο 221 παρ. 6 ν.4412/2016), καθώς και οι γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου για τα ανακλύπτοντα σχετικά ζητήματα⁹⁹.

Ο ισχύον νόμος 4412/2016 περιέχει στο άρθρο 221 ειδικές διατάξεις για τα όργανα διενέργειας διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων, διακρίνει δε μεταξύ αποφαινομένων και γνωμοδοτικών οργάνων¹⁰⁰. Η επιλογή των μελών των επιτροπών αυτών **μπορεί** να γίνει με κλήρωση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 26 του ν. 4024/2011. Επιπρόσθετα, η συγκρότηση των επιτροπών αυτών γίνεται είτε σε ετήσια βάση είτε *ad hoc* για συγκεκριμένη ή συγκεκριμένες συμβάσεις¹⁰¹.

Κατά την κρατούσα άποψη η αρμοδιότητα για την συγκρότηση των Επιτροπών για την διενέργεια των διαγωνισμών των φορέων υγείας είναι αρμοδιότητα του Διοικητή του Νοσοκομείου, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 8 περ. 21 ν. 3329/2005¹⁰².

Οι αρμοδιότητες της επιτροπής διενέργειας του διαγωνισμού ως γνωμοδοτικού οργάνου παρατίθενται αναλυτικά στην παρ. 1 του άρθρ. 221 ν. 4412/2016¹⁰³.

⁹⁹ Βλ. σχετικά Δ.Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, 2017, σ. 396

¹⁰⁰ Για τις επιτροπές των δημόσιων συμβάσεων έργων εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 10 του άρθρου 221 ν.4412/2016. Ενώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και γενικών υπηρεσιών οι διατάξεις 1 έως και 7 και οι διατάξεις της παρ. 11 του άρθρου 221 ν.4412/2016.

¹⁰¹ Στο στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης ως γνωμοδοτικά όργανα μπορούν να ορίζονται και οργανικές μονάδες ενταγμένες στη διοικητική δομή της αναθέτουσας αρχής. Σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 221 ν. 4412/2016 στη σύνθεση των γνωμοδοτικών οργάνων μετέχει υποχρεωτικά ένα μέλος του Μη.Π.Υ.Δη.Συ. του άρθρου 344. Υπάρχει αναβολή της εν λόγω υποχρέωσης μέχρι τη λειτουργία του εν λόγω μητρώου.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 11 του ν.4412/2016 στις συμβάσεις προμηθειών και γενικών υπηρεσιών συγκροτούνται:

i) Επιτροπή αξιολόγησης Ενστάσεων - προσφυγών (τριμελής ή πενταμελής) η οποία είναι διαφορετική από την Επιτροπή Αξιολόγησης Προσφορών και

ii. Επιτροπή παρακολούθησης και παραλαβής (τριμελής ή πενταμελής)

Με Υ.Α. του Υπουργού Ανάπτυξης, Οικονομίας και Τουρισμού μπορεί να καθορίζονται οι όροι για τη συγκρότηση και τη σύνθεση των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων Επιτροπών Παραλαβής.

¹⁰² Άρθρο 9 ν. 3329/05 « 8. Ο Διοικητής του Νοσοκομείου έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:..... Συγκροτεί ομάδες εργασίας ή επιτροπές για το σχεδιασμό και διαχείριση διαφόρων προγραμμάτων δράσης του Νοσοκομείου».

5.6 Κριτήρια επιλογής

Στο αρ 75 αναφέρονται τα γενικά κριτήρια επιλογής τα οποία μπορεί να αφορούν :

- α) καταλληλόλητα για άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας
- β) οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια
- γ) τεχνική και επαγγελματική ικανότητα
- Εγγραφή σε Μητρώα (ΜΕΕΠ)¹⁰⁴

Στην παρ. 2 θεσμοθετείται ότι **οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να είναι εγγεγραμμένοι σε ένα από τα επαγγελματικά ή εμπορικά μητρώα που τηρούνται στο κράτος μέλος εγκατάστασής τους**, όπως περιγράφεται στο παράρτημα XI του Προσαρτήματος Α ή να συμμορφώνονται με οποιαδήποτε άλλη απαίτηση ορίζεται στο παράρτημα αυτό.

Στην παρ.3 του ίδιου άρθρου αναφέρεται ότι: « Όσον αφορά την **οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια**, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να διασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν την αναγκαία οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα για την εκτέλεση της σύμβασης. Για τον σκοπό αυτό, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς, ιδίως να έχουν έναν ορισμένο **ελάχιστο ετήσιο κύκλο εργασιών**, συμπεριλαμβανομένου ορισμένου ελάχιστου κύκλου εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων που αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης. Ο ελάχιστος ετήσιος κύκλος εργασιών που απαιτείται να έχουν οι οικονομικοί φορείς **δεν υπερβαίνει το διπλάσιο** της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες

¹⁰³ Στο πλαίσιο των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων, τα όργανα που γνωμοδοτούν προς τα αποφαινόμενα όργανα («γνωμοδοτικά όργανα») έχουν ιδίως τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α) αξιολογούν τις προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής των προσφερόντων ή υποψηφίων,
- β) ελέγχουν την καταλληλότητα των προσφερόντων ή υποψηφίων για τη συμμετοχή τους στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης,
- γ) ελέγχουν και αξιολογούν τις προσφορές,
- δ) στο πλαίσιο ανταγωνιστική διαδικασίας με διαπραγμάτευση, ανταγωνιστικού διαλόγου ή σύμπραξης καινοτομίας, διαπραγματεύονται με τους προσφέροντες ή υποψηφίους,
- ε) εισηγούνται τον αποκλεισμό των προσφερόντων ή υποψηφίων από τη διαδικασία, την απόρριψη των προσφορών, την κατακύρωση των αποτελεσμάτων, την αποδέσμευση των εγγυήσεων, τη ματαίωση της διαδικασίας,
- στ) γνωμοδοτούν για κάθε άλλο θέμα που ανακύπτει κατά τη διαδικασία ανάθεσης,
- ζ) στο στάδιο της εκτέλεσης γνωμοδοτούν για κάθε θέμα που ανακύπτει από τη σύμβαση και ιδίως επί της παράτασης του συμβατικού χρόνου, κάθε άλλης τροποποίησης της σύμβασης και της έκπτωσης του αναδόχου και
- η) γνωμοδοτούν για τις προβλεπόμενες στον παρόντα νόμο ενστάσεις και προσφυγές που υποβάλλονται ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ή της Προϊσταμένης Αρχής.

¹⁰⁴ Χωρίς ακόμα τη νομοθετική ρύθμιση περί Μητρώων

περιπτώσεις, όπως σχετικά με τους ειδικούς κινδύνους που αφορούν τη φύση των έργων, των υπηρεσιών ή των αγαθών. Η αναθέτουσα αρχή αναφέρει τους βασικούς λόγους για την απαίτηση αυτή στα έγγραφα της σύμβασης ή στη χωριστή έκθεση που προβλέπεται στο άρθρο . Όταν μια σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα, το παρόν άρθρο εφαρμόζεται σε σχέση με κάθε επιμέρους τμήμα. Εντούτοις, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καθορίζει τον ελάχιστο ετήσιο κύκλο εργασιών που πρέπει να έχουν οι οικονομικοί φορείς ανά ομάδες τμημάτων, σε περίπτωση που ανατεθούν στον ανάδοχο περισσότερα τμήματα που πρέπει να εκτελεστούν ταυτοχρόνως.»¹⁰⁵

Ο προσδιορισμός περιορισμού των απαιτήσεων οικονομικής επιφάνειας για την υποβολή προσφοράς προωθεί τη διευκόλυνση της πρόσβασης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στις δημόσιες συμβάσεις¹⁰⁶

5.7 Η υποβολή προσφορών των υποψήφιων αναδόχων

Στην ενότητα 8 του ν.4412/2016 με τίτλο «Προσφορές και Αιτήσεις Συμμετοχής» ορίζεται αναλυτικά η υποβολή των προσφορών εκ μέρους των οικονομικών φορέων. Στα άρθρα 92 και 93 ορίζονται ποια θα είναι τα βασικά δικαιολογητικά συμμετοχής (είναι στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής να ζητήσει επιπλέον δικαιολογητικά) και η διαδικασία υποβολής τους. Καινοτομία του νέου αυτού νόμου αποτελούν τα ενιαία έντυπα υπεύθυνης δήλωσης είτε για συμβάσεις άνω των ορίων είτε για συμβάσεις κάτω των ορίων (ΕΕΕΣ και ΤΕΥΔ αντίστοιχα) αναλυτική παρουσίαση των οποίων θα γίνει παρακάτω.

Στα άρθρα 94 και 95 του ν. 4412/2016 ρυθμίζονται αναλυτικά θέματα που αφορούν στο περιεχόμενο του φακέλου Τεχνικής Προσφοράς καθώς και στον τρόπο σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών. Επιπρόσθετα το άρθρο 100 περιγράφει τη διαδικασία αποσφράγισης και αξιολόγησης προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών.

5.7.1 Χρόνος ισχύος προσφορών

Σύμφωνα με το άρθρο 97 στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών, οι προσφορές ισχύουν και δεσμεύουν τους

¹⁰⁵ Στο άρθρο 76 εξειδικεύονται τα κριτήρια (πέραν της παρ . 2 του αρ. 75) για τους διαγωνισμούς των δημοσίων έργων.

¹⁰⁶ Βλ. σχετικά την Αιτιολογική Έκθεση στο σχέδιο νόμου «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» κεφ. Γ παρ. 5 αναρτημένο στο διαδικτυακό τόπο http://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/2f026f42-950c-4efc-b950-340c4fb76a24/%20d-ergopro-eis-aitiologiki_XPress_Hamster_temp.qxp.pdf ημερομηνία ανάκτησης 15/3/17

οικονομικούς φορείς για διάστημα που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης και δεν μπορεί να υπερβαίνει τους **δώδεκα (12) μήνες** από την επόμενη της διενέργειας της διαδικασίας ανάθεσης. Η παράταση της ισχύος της προσφοράς μπορεί να λαμβάνει χώρα κατ' ανώτατο όριο για χρονικό διάστημα ίσο με την προβλεπόμενη από τα έγγραφα της σύμβασης αρχική διάρκεια ισχύος της προσφοράς. Μετά τη λήξη και του παραπάνω ανώτατου ορίου χρόνου παράτασης ισχύος της προσφοράς, τα αποτελέσματα της διαδικασίας ανάθεσης ματαιώνονται, εκτός αν η αναθέτουσα αρχή κρίνει, κατά περίπτωση, αιτιολογημένα, ότι η συνέχιση της διαδικασίας εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, οπότε οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία μπορούν να επιλέξουν είτε να παρατείνουν την προσφορά τους, εφόσον τους ζητηθεί πριν την πάροδο του ανωτέρω ανώτατου ορίου παράτασης της προσφοράς τους είτε όχι. Στην τελευταία περίπτωση, η διαδικασία συνεχίζεται με όσους παρέτειναν τις προσφορές τους και αποκλείονται οι λοιποί οικονομικοί φορείς¹⁰⁷.

Προσφορά που ορίζει χρόνο ισχύος μικρότερο από αυτόν που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

5.7.2 Λόγοι αποκλεισμού οικονομικού φορέα από τη συμμετοχή του στον διαγωνισμό

Το άρθρο 73 του ν. 4412/2016 περιγράφει τους λόγους αποκλεισμού ενός οικονομικού φορέα σε διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης.

Σημειώνεται μια ουσιώδης διαφορά μεταξύ των λόγων της παρ. 4 όπου αναφέρεται ότι οι αναθέτουσες αρχές «μπορούν να αποκλείουν...» σε αντίθεση με τις παρ. 1 & 2 όπου «οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν ...». Συνάγεται δηλαδή ότι είναι δυνητικοί, για την αναθέτουσα αρχή οι λόγοι αποκλεισμού της παρ.4, οι οποίοι και αναφέρονται κυρίως σε σοβαρά επαγγελματικά παραπτώματα, σε οικονομική κατάσταση (πτώχευση, εξυγίανση κλπ) και στην επιχειρηματική συμπεριφορά του οικονομικού φορέα όπως : στρέβλωση του ανταγωνισμού, μη θεραπεύσιμη σύγκρουση συμφερόντων , πρότερη αθέτηση συμβατικών υποχρεώσεων κλπ. Δεν δίδονται λεπτομέρειες για την εφαρμογή αυτών των κριτηρίων αποκλεισμού. Προβλέπεται όμως μια διαδικασία θεραπείας /

¹⁰⁷ Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι προσφορές ισχύουν και δεσμεύουν τους οικονομικούς φορείς για χρονικό διάστημα που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης και ανέρχεται κατ' ελάχιστον σε έξι (6) μήνες, μέσα στο οποίο πρέπει να συναφθεί η σύμβαση. Όταν στο διαγωνισμό υποβάλλονται και τεχνικές προσφορές, ο χρόνος ισχύος των προσφορών ανέρχεται κατ' ελάχιστον σε δέκα (10) μήνες. Ειδικότερα, στους διαγωνισμούς που υπόκεινται στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο ως άνω χρόνος ισχύος των προσφορών προσαυξάνεται κατά τρεις (3) επιπλέον μήνες αντίστοιχα. Στις περιπτώσεις των συμβάσεων του άρθρου 50, ο χρόνος ισχύος της προσφοράς ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης.

αντίκρουσης κατά των λόγων αποκλεισμού ενώπιον ειδικής επιτροπής που θα συσταθεί με ΥΑ των συναρμόδιων Υπουργείων.

Το άρθρο 74 του ν. 4412/2016 προχωρεί σε μια ρύθμιση , που δεν υπήρχε στο προ ισχύον καθεστώς, και αφορά στις συνέπειες αποκλεισμού οικονομικού φορέα, για τους λόγους του άρθρου 73. Σύμφωνα με την παρ. 1 μπορεί να επιβληθεί σε βάρος του αποκλεισμός από την συμμετοχή του σε εν εξελίξει και μελλοντικές διαδικασίες σύναψης συμβάσεων για εύλογο χρονικό διάστημα. Ο αποκλεισμός δεν δύναται να υπερβεί το χρονικό διάστημα των πέντε (5) ετών από την ημερομηνία της καταδίκης με τελεσίδικη απόφαση στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 73 και τριών (3) ετών από την ημερομηνία του σχετικού γεγονότος στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παρ. 4 του άρθρου 73 (παρ. 2). Ο αποκλεισμός επιβάλλεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας Ανάπτυξης και Τουρισμού, Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αρμοδίου για θέματα καταπολέμησης διαφθοράς, καθώς και Υποδομών μεταφορών και Δικτύων, που εκδίδεται μετά από αιτιολογημένη εισήγηση της αναθέτουσας αρχής που διαπιστώνει την συνδρομή των λόγων αποκλεισμού.

5.7.3 Η προκαταρκτική απόδειξη των λόγων αποκλεισμού

Μια καινοτομία που εισάγει ο ν. 4412/2016 είναι το γεγονός ότι οι λόγοι αποκλεισμού προ-αποδεικνύονται και μόνο ο οικονομικός φορέας στον οποίο πρόκειται να κατακυρωθεί ο διαγωνισμός προσκομίζει τα προβλεπόμενα στη διακήρυξη έγγραφα για να αποδείξει ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπο του οι προαναφερόμενοι λόγοι αποκλεισμού. Σημειώνουμε, πάντως, ότι η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας (άρθρο 79 παρ. 5 ν. 4412/2016)

5.7.3.1 Δημόσιες συμβάσεις άνω των ορίων.

Με το άρθρο 79 «Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης» (ΕΕΕΣ) του νόμου 4412/2016 , ενσωματώθηκε το άρθρο 59 της οδηγίας 2014/24/ ΕΕ.

Το ΕΕΕΣ αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση με τις συνέπειες του ν. 1599/1986, η οποία υποβάλλεται από τους οικονομικούς φορείς και συνιστά προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις, που ορίζει η παρ. 2 του άρθρου 79 του νόμου 4412/2016 :

Α) Ότι δεν βρίσκεται σε μια από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 του ν. 4412/2016, λόγω της οποίας αποκλείεται ή μπορεί να αποκλειστεί από διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης .

Β) Ότι πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77 του ν.4412/2016

Γ) Ότι κατά περίπτωση τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και τα κριτήρια που έχουν καθοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 84 για τον περιορισμό του αριθμού των πληρούντων τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων που θα κληθούν να συμμετάσχουν

Δ) Εφόσον η εκτιμώμενη αξία της υπό ανάθεση σύμβασης υπερβαίνει το 1.000.000 ευρώ, εκτός ΦΠΑ, ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3310/2005.

Δηλαδή οι οικονομικοί φορείς για την συμμετοχή τους στους διαγωνισμούς δημοσίων έργων θα κρίνονται βάσει αυτών των εγγράφων, τα οποία ισοδυναμούν με υπεύθυνες δηλώσεις των διαγωνιζομένων

Να σημειωθεί ότι σύμφωνα με το άρθρο 83 «Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων και πιστοποίηση από Οργανισμούς δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου», οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτουν σχετική πιστοποίηση από οργανισμούς δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ΜΠΟΡΟΥΝ όσον αφορά τις πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με τα μέρη III έως V (του ΕΕΕΣ), να υποβάλλουν στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα το πιστοποιητικό εγγραφής που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης.

5.7.3.2. Δημόσιες συμβάσεις κάτω των ορίων

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 79 παρ. 4 ν. 4412/16 η ΕΑΑΔΗΣΥ προχώρησε στην κατάρτιση του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ), κατά πιστή αντιγραφή του «Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 5/1/2016 για την καθιέρωση του τυποποιημένου εντύπου για το «Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας» και του Παραρτήματος 2 του κανονισμού. Στόχος του ΤΕΥΔ είναι η μείωση του διοικητικού φόρτου που απορρέει από την απαίτηση προσκόμισης

σημαντικού αριθμού πιστοποιητικών ή άλλων εγγράφων που σχετίζονται με τα κριτήρια αποκλεισμού και τα κριτήρια επιλογής.¹⁰⁸

5.7.4 e - Certis

Τέλος εισάγεται με το νόμο το ΕΠΙΓΡΑΜΜΙΚΟ ΑΠΟΘΕΤΗΡΙΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ (e - Certis), το οποίο στο μέλλον θα αποτελέσει μια πανευρωπαϊκή βάση δεδομένων, με δεδομένα για όλους τους οικονομικούς φορείς, που συμμετέχουν σε διαγωνισμούς δημοσίων συμβάσεων, και όπου οι αναθέτουσες αρχές θα αναζητούν τα αντίστοιχα πιστοποιητικά.¹⁰⁹

5.7.5 Οι εγγυήσεις

Σύμφωνα με το άρθρο 72 και το άρθρο 302 οι αναθέτουσες αρχές ζητούν από τους προσφέροντες να παράσχουν, κατά περίπτωση, τα ακόλουθα είδη εγγυήσεων:

i. «Εγγύηση συμμετοχής», το ύψος της οποίας καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης σε συγκεκριμένο χρηματικό ποσό, αριθμητικώς και ολογράφως σε ευρώ, και δεν μπορεί να υπερβαίνει το 2% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης εκτός ΦΠΑ, με ανάλογη στρογγυλοποίηση.

Δεν απαιτείται εγγύηση συμμετοχής για τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης συμφωνιών-πλαίσιο, δυναμικού συστήματος αγοράς, σε συνοπτικό διαγωνισμό, σε διαδικασίες απευθείας ανάθεσης ή σε διαδικασία επιλογής από κατάλογο, εκτός αν άλλως ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης.

ii. «Εγγύηση καλής εκτέλεσης», το ύψος της οποίας καθορίζεται σε ποσοστό 5% επί της αξίας της σύμβασης εκτός ΦΠΑ και κατατίθεται πριν ή κατά την υπογραφή της σύμβασης.

Δεν απαιτείται εγγύηση καλής εκτέλεσης για συμβάσεις αξίας ίσης ή κατώτερης από το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, εκτός αν άλλως ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης.

iii. «Εγγύηση καλής εκτέλεσης συμφωνίας-πλαίσιο», το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό 0,5% επί της συνολικής αξίας της συμφωνίας-πλαίσιο ή του τμήματος της συμφωνίας πλαίσιο, εκτός ΦΠΑ, η οποία θα αποδεσμεύεται ισόποσα και αναλόγως, κατ' έτος, σε σχέση με το χρόνο συνολικής διάρκειας της συμφωνίας-πλαίσιο. Προκειμένου να υπογραφεί η σύμβαση που βασίζεται στη συμφωνία-πλαίσιο,

¹⁰⁸ Απόφαση ΕΑΑΔΗΣΥ Αρ. 158/2016 Έγκριση Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4 του Ν. 4412/2016 (Α' 147), για διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης κάτω των ορίων των οδηγιών. (ΦΕΚ τεύχος Β 3698/16.11.2016) Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο

¹⁰⁹ Αναβολή χρήσης έως 18/4/2017

ο οικονομικός φορέας μπορεί να υποχρεωθεί να καταθέσει εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης αυτής.

iii. «Εγγύηση προκαταβολής» στην περίπτωση χορήγησης προκαταβολής, ισόποση με την προκαταβολή. Η προκαταβολή είναι έντοκη από της καταβολής, επιβαρυνόμενη με το ύψος επιτοκίου που καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Όταν, σύμφωνα με τα έγγραφα της σύμβασης, προσκομίζεται και εγγύηση καλής εκτέλεσης, η τελευταία καλύπτει και την παροχή ισόποσης προκαταβολής προς τον ανάδοχο, χωρίς να απαιτείται η κατάθεση εγγύησης προκαταβολής. Αν από τα έγγραφα της σύμβασης προβλέπεται μεγαλύτερο ύψος προκαταβολής, αυτή λαμβάνεται με την κατάθεση από τον ανάδοχο εγγύησης προκαταβολής που θα καλύπτει τη διαφορά μεταξύ του ποσού της εγγύησης καλής εκτέλεσης και του ποσού της καταβαλλομένης προκαταβολής.

iv. «Εγγύηση καλής λειτουργίας» για την αποκατάσταση των ελαττωμάτων που ανακύπτουν ή των ζημιών που προκαλούνται από δυσλειτουργία των έργων ή των αγαθών κατά την περίοδο εγγύησης καλής λειτουργίας, εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Το ύψος της εγγύησης καλής λειτουργίας καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης σε συγκεκριμένο χρηματικό ποσό.¹¹⁰

Στα άρθρα αυτά ρυθμίζονται και θέματα διαχείρισης των εγγυήσεων (επιστροφή, οδηγίες έκδοσης κ.α.).

5.7.6 Η Τεχνική και οικονομική προσφορά

Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς περιέχει ιδίως τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την τεχνική επάρκεια, χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των προσφορών και περιγράφονται στα έγγραφα της σύμβασης (άρθρο 94 παρ. 4 ν. 4412/16). Σημειώνεται, ότι η τεχνική προσφορά δεν μπορεί να περιέχει κανένα οικονομικό στοιχείο.

Αντίστοιχα, στο άρθρο 95 ν. 4412/2016 ορίζεται ο τρόπος σύνταξης της οικονομικής προσφοράς, η οποία δίνεται σε ευρώ (παρ.1). Όσον αφορά στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών η τιμή του προς προμήθεια υλικού ή της παρεχόμενης υπηρεσίας δίνεται ανά μονάδα, όπως καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. Στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για παράδοση του υλικού ή της παρεχόμενης υπηρεσίας

¹¹⁰Στις παραγράφους 6 και 7 των άρθρων 72 και 302 ρυθμίζονται επιπλέον θέματα εγγυήσεων για τα δημόσια έργα και μελέτες.

στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης προμηθειών με κριτήριο την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αποκλειστικά βάσει της τιμής, η τελευταία μπορεί να προκύπτει κατά την προσφερόμενη έκπτωση επί τοις εκατό στην τιμή του είδους, βάσει τιμών αναφοράς, όπως αυτές προσδιορίζονται από την κείμενη νομοθεσία (παρ. 6).

5.8 Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής

Η επιτροπή διενέργειας του διαγωνισμού προβαίνει στην έναρξη της διαδικασίας αποσφράγισης των προσφορών την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται από τα έγγραφα της σύμβασης ή από τη σχετική πρόσκληση. Η αποσφράγιση διενεργείται δημόσια, παρουσία των προσφερόντων/συμμετεχόντων ή των νομίμως εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων τους, οι οποίοι λαμβάνουν γνώση των λοιπών συμμετεχόντων στη διαδικασία και των στοιχείων που υποβλήθηκαν από αυτούς, όπως ειδικότερα ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. Η αποσφράγιση διενεργείται δημόσια¹¹¹.

Στην περίπτωση διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων του παρόντος νόμου, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ, οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. σε όλα τα στάδια της¹¹². Κατά συνέπεια στην περίπτωση αυτή η διαδικασία διενεργείται εξ ολοκλήρου με ηλεκτρονικό τρόπο και όσον αφορά την αποσφράγιση μέσω του ΕΣΗΔΗΣ εφαρμόζονται οι εκάστοτε υπουργικές αποφάσεις.

Όταν οι εν λόγω διαδικασίες δεν διενεργούνται με ηλεκτρονικό τρόπο, η διαδικασία αποσφράγισης περιγράφεται αναλυτικά στο άρθρο 100 παρ. 2 επ, ανάλογα με το είδος του διαγωνισμού που διενεργείται.

Και στις δύο περιπτώσεις αποσφραγίζεται αρχικά ο κυρίως φάκελος προσφοράς, ο φάκελος των δικαιολογητικών συμμετοχής καθώς και ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς. Οι φάκελοι των οικονομικών προσφορών δεν αποσφραγίζονται. Στη συνέχεια το αρμόδιο όργανο προβαίνει στην αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς, σύμφωνα με τους όρους των εγγράφων της σύμβασης και συντάσσει πρακτικό για την απόρριψη των τεχνικών προσφορών που δεν γίνονται αποδεκτές και την αποδοχή ή/και βαθμολόγηση των τεχνικών προσφορών με βάση το κριτήριο ανάθεσης των εγγράφων της σύμβασης.

¹¹¹ Άρθρο 100 παρ. 1 ν. 4412/2016

¹¹² Άρθρο 36 παρ. 1 ν. 4412/2016

Οι οικονομικές προσφορές των τεχνικά κατάλληλων συμμετεχόντων

Η οικονομική προσφορά αποσφραγίζονται κατά την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται από τα έγγραφα της σύμβασης ή την ειδική πρόσκληση και ακολουθεί σχετική ανακοίνωση τιμών. Για όσες προσφορές δεν κρίθηκαν αποδεκτές κατά τα προηγούμενα ως άνω στάδια οι φάκελοι της οικονομικής προσφοράς δεν αποσφραγίζονται, αλλά επιστρέφονται.

Τα αποτελέσματα των ανωτέρω σταδίων επικυρώνονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του φορέα υγείας αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής, η οποία κοινοποιείται με επιμέλεια αυτής στους προσφέροντες ή στους συμμετέχοντες¹¹³.

5.9 Διευκρινήσεις και συμπλήρωση των προσφορών

Μία ακόμα καινοτομία του νέου νόμου προμηθειών είναι η δυνατότητα που δίνει στους οικονομικούς φορείς να καταθέσουν διευκρινήσεις για τις προσφορές τους ή να συμπληρώσουν κάποια δικαιολογητικά εφόσον τους ζητηθεί. Η διαδικασία ρυθμίζεται αναλυτικά στο άρθρο 102 ν. 4412/2016.

Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη.

Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, ιδίως δε παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελής σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α΄ 74), μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων,

¹¹³ Άρθρο 100 παρ. 2

διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί.

Η διευκρίνιση ή η συμπλήρωση δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα στη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης.

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης, το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, αν περιέχει ασάφειες ή σσωνος σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη συγκεκριμένη προσφορά σε σχέση με τις λοιπές.

Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς.

5.10 Πρόσκληση για υποβολή δικαιολογητικών

Στο άρθρο 103 Ν. 4412/2016 περιγράφεται αναλυτικά η διαδικασία ολοκλήρωσης του διαγωνισμού, με την πρόσκληση προς τον μειοδότη για υποβολή δικαιολογητικών κατακύρωσης.

Μετά την αξιολόγηση των προσφορών η αναθέτουσα αρχή ειδοποιεί εγγράφως τον «προσωρινό ανάδοχο» να προσκομίσει τα πρωτότυπα ή αντίγραφα δικαιολογητικά, σε σφραγισμένο φάκελο εντός προθεσμίας 10 έως 20 ημερών(**παρ. 1**).

Εάν τα δικαιολογητικά δεν προσκομιστούν ή εάν είναι ελλιπή, δίδεται προθεσμία πέντε (5) έως δεκαπέντε (15) ημερών στον προσωρινό ανάδοχο να τα προσκομίσει. Η προθεσμία εκκινεί από την κοινοποίηση σχετικής έγγραφης ειδοποίησης στον προσωρινό ανάδοχο (**παρ. 2**)

Σε περίπτωση υποβολής ψευδών δικαιολογητικών ή μη εμπρόθεσμης προσκόμισης δικαιολογητικών, επιβάλλονται στον προσωρινό ανάδοχο η κήρυξη του ως έκπτωτου και η κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής. Η σύμβαση σε αυτή την περίπτωση κατακυρώνεται υπέρ του επομένου στη σειρά διαγωνιζόμενου. (παρ. 3,4,5).

Η διαδικασία ολοκληρώνεται με την σύνταξη πρακτικού από την επιτροπή διενέργειας και την διαβίβαση του φακέλου στο Διοικητικό Συμβούλιο του φορέα υγείας, για την λήψη απόφασης είτε για κήρυξη έκπτωτου του προσωρινού αναδόχου είτε για κατακύρωση της σύμβασης είτε για ματαίωση της διαδικασίας (παρ. 6)

5.11 Η κατακύρωση του διαγωνισμού

Στο άρθρο 105 περιγράφεται αναλυτικά η διαδικασία κατακύρωσης του διαγωνισμού και η σύναψη σύμβασης.

Η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί την απόφαση κατακύρωσης, μαζί με αντίγραφα πρακτικών της διαδικασίας σε κάθε διαγωνιζόμενο, εκτός από τον προσωρινό ανάδοχο, με κάθε πρόσφορο τρόπο επί αποδείξει. (παρ. 2) .

Τα έννομα αποτελέσματα της απόφασης κατακύρωσης και ιδίως της σύναψης σύμβασης επέρχονται εφόσον **σφωρευτικά** συντρέξουν τα εξής :

α) άπρακτη πάροδος των προθεσμιών άσκησης των προβλεπόμενων στις κείμενες διατάξεις βοηθημάτων και μέσων στο στάδιο της προδικαστικής και δικαστικής προστασία και από τις αποφάσεις αναστολών επί αυτών

β) ολοκλήρωση του προσυμβατικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο σύμφωνα με τα αρ. 35 & 36 του ν. 4129/2013, εφόσον απαιτείται

γ) κοινοποίηση της απόφασης κατακύρωσης στον προσωρινό ανάδοχο εφόσον ο τελευταίος υποβάλλει επικαιροποιημένα τα δικαιολογητικά του άρθρου 80, σε συνέχεια σχετικής πρόσκλησης (παρ. 3)

Μετά την επέλευση των έννομων αποτελεσμάτων της απόφασης κατακύρωσης, η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί τον ανάδοχο να προσέλθει για την υπογραφή του συμφωνητικού , εντός είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση σχετικής έγγραφης ειδικής πρόσκλησης.

Η υπογραφή του συμφωνητικού έχει αποδεικτικό χαρακτήρα. Εάν ο ανάδοχος δεν προσέλθει να υπογράψει το συμφωνητικό, μέσα στην προθεσμία που ορίζει η ειδική πρόσκληση, τότε κηρύσσεται έκπτωτος , καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του, και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλλε την αμέσως πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Εάν κανένας από

τους προσφέροντες δεν προσέλθει για την υπογραφή του συμφωνητικού, η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται, σύμφωνα με την περίπτωση δ' της παρ. 2 του άρθρου 106.

5.12 Η ματαίωση του διαγωνισμού

Ο φορέας υγείας έχει δικαίωμα, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του¹¹⁴ να ματαιώσει τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης¹¹⁵:

α) εφόσον η διαδικασία απέβη άγονη είτε λόγω μη υποβολής προσφοράς είτε λόγω απόρριψης όλων των προσφορών ή αιτήσεων ή αποκλεισμού όλων των προσφερόντων ή συμμετεχόντων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος βιβλίου και τα έγγραφα της σύμβασης ή β) στην περίπτωση που ο ανάδοχος δεν προσέλθει στην προθεσμία που θα του τεθεί να υπογράψει την οικεία σύμβαση.

Επιπρόσθετα, μετά από γνώμη της Επιτροπής Αξιολόγησης, ο φορέας υγείας έχει το δικαίωμα ματαίωσης της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, στις ακόλουθες περιπτώσεις¹¹⁶: α) λόγω παράτυπης διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης, β) αν οι οικονομικές και τεχνικές παράμετροι που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης άλλαξαν ουσιωδώς και η εκτέλεση του συμβατικού αντικειμένου δεν ενδιαφέρει πλέον την αναθέτουσα αρχή ή τον φορέα για τον οποίο προορίζεται το υπό ανάθεση αντικείμενο, γ) αν λόγω ανωτέρας βίας, δεν είναι δυνατή η κανονική εκτέλεση της σύμβασης, δ) αν η επιλεγείσα προσφορά κριθεί ως μη συμφέρουσα από οικονομική άποψη, ε) στην περίπτωση λήξης των προσφορών των συμμετεχόντων, στ) για άλλους επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος όπως ιδίως δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος.

Αν διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή μπορεί, μετά από γνώμη της επιτροπής διενέργειας να ακυρώσει μερικώς τη διαδικασία ή να αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμα της ή να αποφασίσει την επανάληψή της από το σημείο που εμφίλοχώρησε το σφάλμα ή η παράλειψη.¹¹⁷

¹¹⁴ Ή του Διοικητή αυτού στην περίπτωση των ΥΠΕ

¹¹⁵ Άρθρο 106 παρ. 1

¹¹⁶ Άρθρο 106 παρ. 2

¹¹⁷ Άρθρο 106 παρ. 3

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Η έννομη προστασία κατά την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων υπό το καθεστώς του ν. 4412/2016

6.1 Εισαγωγή

Έχουμε επανειλημμένως τονίσει, ότι για την ολοκλήρωση της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς τέθηκε ως προϋπόθεση και η απελευθέρωση της αγοράς των δημοσίων συμβάσεων. Ο κοινοτικός νομοθέτης, συνειδητοποίησε εξ αρχής ότι το άνοιγμα των δημοσίων συμβάσεων στον κοινοτικό ανταγωνισμό και η εφαρμογή των θεμελιωδών αρχών της διαφάνειας και της μη διάκρισης, προϋποθέτουν την ύπαρξη γρήγορης και αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας των οικονομικών φορέων. Έτσι, θεώρησε αναγκαίο να προβεί σε ρυθμίσεις προκειμένου να καθιερώσει για τα κράτη μέλη κοινά και επαρκή μέσα, τόσο σε επίπεδο έννομης προστασίας, όσο σε επίπεδο ελέγχου των πράξεων της αναθέτουσας αρχής¹¹⁸.

Όπως προαναφέραμε, αναλύοντας τη δομή του ν. 4412/2016, τα άρθρα 345-375 αυτού (Βιβλίο IV) θεσπίζουν κανόνες για τις διαφορές που προκύπτουν κατά τη διαδικασία ανάθεσης συμβάσεων του ν 4412/2016, καθώς και τροποποίησης αυτών, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ και ανεξάρτητα από τη φύση τους. Η ισχύς των διατάξεων αυτών αρχίζει στις 1-6-2017¹¹⁹

6.2 Έννομη προστασία για προμήθειες μέχρι 60.000 Ευρώ

Σύμφωνα με το άρθρο 127 ν. 4412/2016

1. Για δημόσιες συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία κάτω των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ (χωρίς Φ.Π.Α.), σε περίπτωση ένστασης κατά πράξης της αναθέτουσας αρχής, η προθεσμία άσκησης της είναι πέντε (5) ημέρες από την κοινοποίηση της

¹¹⁸ Ε. Πρεβεδούρου, Οι ενδικοφανείς προσφυγές ως μέσον επιτάχυνσης της διοικητικής δίκης, ΘΠΔΔ 2013, σελ. 193 επ., Δ. Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, 2017, σελ. 113 επ.

¹¹⁹ Με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 34 Ν.4456/17 τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν οι διατάξεις της παρ. 11 του άρθρου 379 Ν.4412/16, **με συνέπεια την παράταση της ισχύος του Ν.3886/10¹¹⁹ μέχρι 31.3.2017.** Ήδη Με τροπολογία στο σχέδιο νόμου με τίτλο : «Ενσωμάτωση στην Εθνική Νομοθεσία της Οδηγίας 2014/92/Ε.Ε του Ε.Κ και του Συμβουλίου της 23^{ης} Ιουλίου 2014 για την συγκρισιμότητα των τελών που συνδέονται με λογαριασμούς πληρωμών, την αλλαγή λογαριασμού πληρωμών και τη πρόσβαση σε λογαριασμούς πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά και άλλες διατάξεις» **παρατείνεται η ισχύς των διατάξεων του Ν.3886/10 μέχρι 31.5.2017 και η ισχύς των διατάξεων του Βιβλίου IV (άρθρα 345-373) αρχίζει 1.6.2017**

προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα. Για την άσκηση ένστασης κατά της διακήρυξης ή της πρόσκλησης, η ένσταση υποβάλλεται μέχρι πέντε (5) ημέρες πριν από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών.

2. Η ένσταση υποβάλλεται ενώπιον της αναθέτουσας αρχής, η οποία αποφασίζει, σύμφωνα με τα οριζόμενα και στο άρθρο 221, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών, μετά την άπρακτη πάροδο της οποίας τεκμαίρεται η απόρριψη της ένστασης. Για το παραδεκτό της άσκησης ένστασης, απαιτείται, με την κατάθεση της ένστασης, η καταβολή παραβόλου υπέρ του Δημοσίου ποσού ίσου με το ένα τοις εκατό (1%) επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Το παράβολο αυτό αποτελεί δημόσιο έσοδο. Το παράβολο επιστρέφεται με πράξη της αναθέτουσας αρχής, αν η ένσταση γίνει δεκτή από το αποφασίζον διοικητικό όργανο. Στις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών επιστημονικών υπηρεσιών, για την ένσταση κατά της διακήρυξης ή της πρόσκλησης γνωμοδοτεί το αρμόδιο τεχνικό συμβούλιο.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Οικονομικών και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων μπορεί να αναπροσαρμόζεται το ύψος του ανωτέρω παραβόλου.

6.3 Έννομη προστασία για προμήθειες από 60.000 Ευρώ και άνω

Ο νόμος προχώρησε σε ριζική αναμόρφωση της έννομης προστασίας, σε όλα το πεδίο εφαρμογής του, δηλαδή άνω και κάτω των ορίων, κατά το προσυμβατικό στάδιο, με την σύσταση νέας (προδικαστικής) αρχής με την επωνυμία Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ). (άρθρο 347).

Η Αρχή έχει ως έργο την επίλυση των διαφορών που προκύπτουν κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων (πεδίο εφαρμογής άνω και κάτω των ορίων). Η αναλυτική συγκρότηση της ΑΕΠΠ προβλέπεται στο άρθρο 348.

Σε ότι αφορά την οικονομική αυτοτέλεια της ΑΕΠΠ προβλέπεται στο νόμο κράτησης 0.06% εφ' όλων των δημόσιων συμβάσεων που υπάγονται στο νόμο (άρθρο. 350 παρ. 3)

Το πεδίο εφαρμογής για άσκηση προδικαστικής προσφυγής ενώπιον της ΑΕΠΠ αφορά διαφορές που ανακύπτουν κατά την διαδικασία ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων καθώς και τροποποιήσεις αυτών με εκτιμώμενη αξία **ανώτερη των 60.000 ευρώ**, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, ανεξαρτήτως της φύσης τους. (άρθρο 345 παρ. 1)

Το άρθρο 361 διακρίνει την προθεσμία σε 10 ή 15 ημέρες ανάλογα των κάτωθι περιπτώσεων :

Α) **10ημέρες** από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα εάν η πράξη κοινοποιήθηκε με ηλεκτρονικό μέσο ή τηλεομοιοτυπία

Β) **15ημέρες** από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα εάν χρησιμοποιήθηκαν άλλα μέσα επικοινωνίας

Γ) **10ημέρες** από την πλήρη, πραγματική ή τεκμαιρόμενη γνώση της πράξης που βλάπτει τα συμφέροντα του ενδιαφερόμενου οικονομικού φορέα. Ειδικά για την άσκηση προσφυγής κατά **προκήρυξης**, η πλήρης γνώση αυτής τεκμαίρεται μετά την πάροδο 15 ημερών από τη δημοσίευση στο ΚΗΜΔΗΣ

Δ) Σε περίπτωση **παράλειψης** η προθεσμία για άσκηση προδικαστικής προσφυγής είναι 15ημέρες από την επόμενη της συντέλεσης της προσβαλλόμενης παράλειψης.

Η προδικαστική προσφυγή κατατίθεται ηλεκτρονικά. (άρθρο 362)

Υπάρχει περίπτωση να προβλέπεται (Κανονισμός παρ. 7 αρ. 365) ότι η προσφυγή υποβάλλεται υποχρεωτικά με την χρήση τυποποιημένου εντύπου , που θα κατατίθεται και αυτό ηλεκτρονικά.

Κάθε ενδιαφερόμενος του οποίου επηρεάζονται τα συμφέροντα δικαιούται να ασκήσει εντός αποκλειστικής προθεσμίας 10 ημερών από την κοινοποίηση σε αυτόν της προσφυγής, **παρέμβαση** ενώπιον της ΑΕΠΠ, για την διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης, προσκομίζοντας όλα τα κρίσιμα έγγραφα που έχει στην διάθεσή του.

Η διαδικασία **ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ** περιγράφεται αναλυτικά στο άρθρο 365 του νόμου. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ημερομηνία συζήτησης της προσφυγής ενώπιον της ΑΕΠΠ δεν μπορεί να απέχει περισσότερο από 40 ημέρες από την ημερομηνία κατάθεσης της.

Το παράβολο για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής ορίζεται στο **0,50 % της προσυπολογιζόμενης αξίας της σύμβασης χωρίς ΦΠΑ με ανώτατο όριο τα 15.000 ευρώ και κατώτατο όριο τα 600 ευρώ** (άρθρο. 363 παρ. 1).

Στο άρθρο 367 παρ. 1-3 ορίζονται τα σχετικά με την έκδοση της απόφασης επί της προδικαστικής προσφυγής.

Η απόφαση εκδίδεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία **20 ημερών** από την ημέρα εξέτασης της προσφυγής.

Οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να συμμορφώνονται με τις αποφάσεις της ΑΕΠΠ.

Κατά των αποφάσεων της ΑΕΠΠ χωρεί αίτηση ακύρωσης και αίτηση αναστολής, ενώπιον των αρμόδιων Διοικητικών Εφετειών (και εκ μέρους των αναθετουσών αρχών).

Η αίτηση αναστολής εκδικάζεται βάσει του άρθρου 52 του πδ 18/89, χωρίς να απαιτείται προηγούμενη κατάθεση αιτήσεως ακυρώσεως για το παραδεκτό της.

Εξαιρούνται συγκεκριμένες συμβάσεις που υπάγονται στο Συμβούλιο της Επικρατείας.

Το παράβολο για την άσκηση της αίτησης αναστολής ανέρχεται **0,1 της χιλιάδας** της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και δεν μπορεί να είναι κατώτερο των **500 ευρώ** και ανώτερο των **5.000 ευρώ**. Το ½ του ποσού του παραβόλου καταβάλλεται κατά την κατάθεση της αιτήσεως αναστολής και αν η αίτηση απορριφθεί ο αιτών καταδικάζεται στην καταβολή του υπολοίπου ½ με απόφαση του δικαστηρίου.

6.4 Μεταβατικές διατάξεις

Η ισχύς των διατάξεων του ΒΙΒΛΙΟΥ IV (αρ. 345 έως 374) με τίτλο «ENNOMH ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΝΑΨΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ» αρχίζουν να εφαρμόζονται από την 1-6-2017.¹²⁰

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 376 παρ. 12, 100 παρ. 4 και 127 προκύπτει ότι μέχρι να τεθεί σε ισχύ το Βιβλίο IV η προβλεπόμενη διαδικασία ένστασης του άρθρου 127 ν. 4412/2016 εφαρμόζεται σε όλες τις συμβάσεις των περιπτώσεων της παρ. 2 του αρ. 1 ΚΑΤΩ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ.¹²¹

Αντίστοιχα, από τα συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 377 περ.27 και 379 περ.11 προκύπτει ότι μέχρι να τεθεί σε ισχύ το Βιβλίο IV εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 3886/2010 σε όλες τις συμβάσεις άνω των ορίων¹²².

¹²⁰ Με τις § 1κ2 του άρθρου 34 Ν.4456/17 τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν οι διατάξεις της § 11 του άρθρου 379 Ν.4412/16 ,με συνέπεια την παράταση της ισχύος του Ν.3886/10 αρχικά μέχρι 31.3.2017 . Με τροπολογία στο σχέδιο νόμου με τίτλο : «Ενσωμάτωση στην Εθνική Νομοθεσία της Οδηγίας 2014/92/Ε.Ε του Ε.Κ και του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 2014 για την συγκρισιμότητα των τελών που συνδέονται με λογαριασμούς πληρωμών ,την αλλαγή λογαριασμού πληρωμών και τη πρόσβαση σε λογαριασμούς πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά και άλλες διατάξεις »παρατείνεται η ισχύς των διατάξεων του Ν.3886/10 μέχρι 31.5.2017 και η ισχύς των διατάξεων του Βιβλίου IV (άρθρα 345-373) αρχίζει 1.6.2017

¹²¹ βλ. αντί άλλων ΠΑΙΚΟΣ, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, 2017, σελ. 712, ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, Πρακτικός οδηγός ν. 4412/2016, αναρτημένο στο διαδικτυακό τόπο http://portal.tee.gr/portal/page/portal/TEE_HOME/TEE_HOME_NEW/anakoinwseis/%CD_4412_2016_%D0%D1%C1%CA%D4%C9%CA%CF%D3%20%CF%C4%C7%C3%CF%D3.pdf , ημερομηνία ανάκτησης 20/3/2017

¹²² Ν. 3886/10 «Δικαστική προστασία κατά τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων – Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 89/665/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1989 (L 395) και

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Βασικές καινοτομίες του ν. 4412/2016

7.1 Εισαγωγή

Πέραν της όποιας κριτικής μπορεί να ασκηθεί στον τρόπο που ο ν. 4412/2016 επιχειρεί να ενσωματώσει το ευρωπαϊκό δίκαιο, το γεγονός παραμένει ότι το νομοθέτημα αυτό περιλαμβάνει αρκετές καινοτόμες διατάξεις. Εξάλλου, ο ν. 4412/2016 έχει ως σκοπό την απλούστευση και την ευελιξία των κανόνων και

διαδικασιών, την επέκταση και, σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα την γενίκευση των ηλεκτρονικών διαδικασιών και γενικότερα των εκσυγχρονισμό των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων.

Στο κεφάλαιο αυτό θα αναλύσουμε τις διατάξεις εκείνες, που κατά τη γνώμη μας αποτελούν τις βασικές καινοτομίες του ν. 4412/2016

7.2 Κεντρικές Αρχές Αγορών (Κ.Α.Α.)

Δημιουργούνται **Κεντρικές Αρχές Αγορών**, με στόχο της επίτευξη οικονομίων κλίμακας και τη μείωση του κόστους συναλλαγής καθώς επίσης και **Εθνικές Κεντρικές Αρχές Αγορών**, με αρμοδιότητα τον σχεδιασμό, τον προγραμματισμό, το συντονισμό, καθώς και την παροχή συγκεντρωτικών και επικουρικών δραστηριοτήτων αγορών όλων των λοιπών ΚΑΑ. Οι ΕΚΑΑ που δημιουργήθηκαν είναι τρεις:

➤ η **Επιτροπή Προμηθειών Υγείας του Υπουργείου Υγείας**, με αρμοδιότητα σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και λοιπών υπηρεσιών στο τομέα της υγείας,

➤ η **Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων & Προμηθειών της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου & Προστασίας του Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας Ανάπτυξης & Τουρισμού**, με αρμοδιότητα σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και λοιπών υπηρεσιών,

➤ η **Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων** με αρμοδιότητα σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και τεχνικών υπηρεσιών.

την Οδηγία 92/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 1992 (L 76), όπως τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2007/66/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2007 (L 335)» ΦΕΚ 173/ τ. Α/30 Σεπτεμβρίου 2010

Ενισχύεται η σύναψη συμφωνιών-πλαίσιο η διάρκεια των οποίων δεν υπερβαίνει τα 4 έτη, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων, δεόντως δικαιολογημένων, ιδίως λόγω του αντικειμένου τους.

Ενθαρρύνεται και προκρίνεται η διαίρεση των μεγάλων δημοσίων συμβάσεων σε τμήματα με σκοπό την ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Ειδικότερα, οι Κεντρικές Αρχές Αγορών διαιρούν υποχρεωτικά τις συμβάσεις που αναθέτουν σε χωριστά τμήματα, καθορίζοντας το μέγεθος και το αντικείμενο των τμημάτων αυτών

7.3 Διευκόλυνση πρόσβασης των μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Προκειμένου να διευκολυνθούν οι επιχειρήσεις να συμμετέχουν και ως εκ τούτου να ενισχυθεί ο ανταγωνισμός, **θεσπίζεται για πρώτη φορά η δυνατότητα μη αποκλεισμού από τη διαγωνιστική διαδικασία οικονομικού φορέα, όταν ο αποκλεισμός θα ήταν σαφώς δυσανάλογος, ιδίως όταν μόνο μικρά ποσά των φόρων ή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης δεν έχουν καταβληθεί, ή όταν ο οικονομικός φορέας ενημερώθηκε με το ακριβές ποσό που οφείλεται, σε χρόνο κατά τον οποίο δεν είχε τη δυνατότητα να λάβει μέτρα, πριν από την εκπνοή της προθεσμίας υποβολής προσφοράς.** Ο οικονομικός φορέας που έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης δεν αποκλείεται από τη διαγωνιστική διαδικασία είτε καταβάλλοντας τους φόρους ή τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που οφείλει, είτε υπαγόμενος σε δεσμευτικό διακανονισμό για την καταβολή τους.

Η πρόσβαση θα διευκολυνθεί και θα ενταθεί με μέτρα με τα οποία μειώνονται οι επιβαρύνσεις και με ισχυρά κίνητρα για την υποδιαίρεση σε τμήματα, τον περιορισμό των απαιτήσεων οικονομικής επιφάνειας για την υποβολή προσφοράς και την πρόβλεψη δυνατότητας για την άμεση πληρωμή υπεργολάβων¹²³.

7.4 Ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις

Χρησιμοποιούνται ευρέως ηλεκτρονικά μέσα πληροφορικής και επικοινωνιών που απλουστεύουν σε μεγάλο βαθμό τη δημοσίευση των δημοσίων συμβάσεων και ενισχύουν την αποτελεσματικότητα και διαφάνεια των διαδικασιών ανάθεσης και

¹²³ Μιχαλοπούλου Στ., Χρονοπούλου Κ. Ενιαίο Κανονιστικό και Θεσμικό Πλαίσιο σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Ν.4412/16, δημοσιευμένο σε <http://www.e-dimos.gr/epimeleia-ylhs/>

εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων. Ειδικότερα, ενισχύονται περαιτέρω οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις καθώς το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ), που σήμερα λειτουργεί για τους διαγωνισμούς των δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών, προβλέπεται ότι ως ενιαία ηλεκτρονική πλατφόρμα θα υποστηρίξει το σύνολο των δημοσίων συμβάσεων άνω των 60,000 ευρώ, δηλαδή και των έργων και των μελετών από την Άνοιξη του 2017. Παράλληλα αναπτύσσεται περαιτέρω η Διαλειτουργικότητα του συστήματος με άλλα ηλεκτρονικά / πληροφοριακά συστήματα (ΔΙΑΥΓΕΙΑ) με σκοπό την επιτάχυνση και απλοποίηση των διαδικασιών και τη μείωση των διοικητικών βαρών.

7.5 Ανεξάρτητο όργανο προσφυγών

Εξορθολογίζεται και βελτιστοποιείται το σύστημα παροχής έννομης προστασίας κατά το στάδιο ανάθεσης με την πρόβλεψη της εκδίκασης των διοικητικών προσφυγών από ανεξάρτητο όργανο εξοπλισμένο με αυξημένες εγγυήσεις ανεξαρτησίας και αμεροληψίας.

7.6 Απλοποίηση διαδικασιών ανάθεσης

Μειώνεται ο διοικητικός φόρτος που απορρέει από την ανάγκη προσκόμισης σημαντικού αριθμού πιστοποιητικών ή άλλων εγγράφων που σχετίζονται με τα κριτήρια αποκλεισμού και τα κριτήρια επιλογής, με τη χρήση του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελεί επικαιροποιημένη υπεύθυνη δήλωση, ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη προς όφελος τόσο των αναθετουσών αρχών όσο και των οικονομικών φορέων και καθίσταται υποχρεωτική η χρήση του e-certis ηλεκτρονικού συστήματος σκοπός του οποίου είναι η διευκόλυνση της ανταλλαγής πιστοποιητικών και άλλων αποδεικτικών εγγράφων.

7.7 Νέα εργαλεία αύξησης του ανταγωνισμού

Υιοθετούνται νέοι τρόποι ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων μέσω του **ανταγωνιστικού διαλόγου** και της **ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση**.

Εισάγεται το δυναμικό σύστημα αγορών ως μια εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία μέσω της οποίας επιτρέπεται στις Αναθέτουσες Αρχές να έχουν στη διάθεσή

τους ένα ιδιαίτερα ευρύ φάσμα προσφορών και συνεπώς, να εξασφαλίζουν την καλύτερη δυνατή χρησιμοποίηση των δημοσίων πόρων, αυξάνοντας τον ανταγωνισμό.

Θεσμοθετείται η διαδικασία για ανάθεση δημοσίων συμβάσεων μέσω των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, στους οποίους παρουσιάζονται νέες, μειωμένες τιμές και/ή νέες αξίες όσον αφορά ορισμένα στοιχεία των προσφορών και αναπτύσσονται νέες ηλεκτρονικές τεχνικές αγορών, όπως είναι οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι, οι οποίοι συμβάλλουν στην ενίσχυση το ανταγωνισμού και στον εξορθολογισμό των δημοσίων συμβάσεων, ιδίως εξοικονομώντας χρόνο και χρήματα.

Ρυθμίζεται η κατάρτιση τεχνικών προδιαγραφών ούτως ώστε να διασφαλιστεί το δημόσιο συμφέρον μέσω της θέσπισης διαφανών και ποιοτικών κριτηρίων.

7.8 Τροποποίηση σύμβασης

Αποσαφηνίζονται οι προϋποθέσεις από τις οποίες για τυχόν τροποποιήσεις μιας σύμβασης κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής της, απαιτείται η διεξαγωγή νέας διαδικασίας ανάθεσης (άρθρο 132)

7.9 Πιστοποιήσεις στελεχών δημοσίων συμβάσεων

Προβλέπεται η πιστοποίηση των υπαλλήλων των αναθετουσών αρχών που εμπλέκονται στις διαδικασίες ωρίμανσης, ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων μέσω ειδικών προγραμμάτων που θα σχεδιάζει και θα εκτελεί το ΙΝ.ΕΠ. σε συνεργασία με την ΕΑΑΔΗΣΥ (άρθρο 344)

7.10 Ενίσχυση κοινωνικής πολιτικής

Παρέχεται η δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να παραχωρούν κατ' αποκλειστικότητα, υπό ειδικότερους όρους, το δικαίωμα συμμετοχής σε διαδικασίες σύναψης δημοσίας σύμβασης σε:

- Προστατευμένα Παραγωγικά Εργαστήρια
- Κοινωνικούς Συνεταιρισμούς Περιορισμένης Ευθύνης
- Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Ένταξης
- Κάθε άλλο οικονομικό φορέα που έχει ως κύριο σκοπό, δυνάμει του καταστατικού του, την επαγγελματική και κοινωνική ένταξη ατόμων με αναπηρία ή μειονεκτούντων προσώπων.

Υιοθετείται ειδικό πλαίσιο για τις κοινωνικές, υγειονομικές και εκπαιδευτικές υπηρεσίες.

Εντάσσονται περιβαλλοντικές, κοινωνικές και εργατικές απαιτήσεις στις διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης. Ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου διενεργείται στα ενδεδειγμένα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης κατά την εφαρμογή των κριτηρίων αποκλεισμού.

Επίσης κατά την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται να τηρούν τις ισχύουσες υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Έρευνα

8.1 Εισαγωγή

Η μεθοδολογία της έρευνας στηρίχθηκε και σε ερωτηματολόγιο κλειστού τύπου το οποίο απαντήθηκε από υπαλλήλους των γραφείων προμηθειών τόσο της Κεντρικής Υπηρεσίας όσο και των Νοσοκομείων αρμοδιότητας της 2^{ης} Υ.Πε. Πειραιώς και Αιγαίου. Το ερωτηματολόγιο αποτελείτο από 20 ερωτήσεις κλειστού τύπου κλίμακας Likert πέντε επιλογών, στις οποίες είχαν δυνατότητα οι ερωτώμενοι να απαντήσουν. Η αλληλουχία των ερωτημάτων στο ερωτηματολόγιο εννοιολογικά στηρίχθηκε στο να μπορούν να απαντηθούν ερωτήματα τα οποία προέρχονταν από τα ζητούμενα της όλης φιλοσοφίας του νόμου 4412/2016.¹²⁴ Σκοπός της έρευνας ήταν μέσα από την ανάλυση και την επεξεργασία των απαντήσεων να αναδειχθούν τα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά της βελτίωσης των διαδικασιών και τελικά της αποτελεσματικότητας που αποσκοπούσαν οι καινούργιες διατάξεις του ν.4412/2016 στο κομμάτι των δημοσίων προμηθειών φορέων υγείας.

8.2 Η 2^η ΥΠΕ Πειραιώς και Αιγαίου

Η 2^η Υγειονομική Περιφέρεια Πειραιώς και Αιγαίου, αποτελεί Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.3527 / ΦΕΚ25Α 9-2-07). Σκοπός της η ενιαία διοίκηση, ο συντονισμός, η εποπτεία και ο έλεγχος της λειτουργίας όλων των Φορέων Παροχής Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης στα γεωγραφικά όρια της Δυτικής Αττικής και του Πειραιά, καθώς και των Περιφερειών Βορείου και Νοτίου Αιγαίου.

Η 2^η ΥΠΕ Πειραιώς και Αιγαίου φέρει σήμερα την ευθύνη για τον συντονισμό και εξειδίκευση της πολιτικής Υγείας στην περιοχή αναφοράς της και ταυτόχρονα ασκεί την εποπτεία, τον συντονισμό και τον έλεγχο της λειτουργίας είκοσι δύο (22) Νοσοκομείων, τριάντα δύο (32) Κέντρων Υγείας και εκατόν τριάντα επτά (137) Περιφερειακών Ιατρείων. Παράλληλα στη 2η ΥΠΕ εντάσσονται ψυχιατρικές δομές, καθώς και δομές κοινωνικής φροντίδας.

Η 2^η Υγειονομική Περιφέρεια, έχει την ευθύνη για το 11% του πληθυσμού της χώρας και περιλαμβάνει το 15,3% των νοσοκομείων, το 12,7% των Κέντρων Υγείας και το 9,55% των Περιφερειακών Ιατρείων της ελληνικής επικράτειας.

¹²⁴ Το σώμα του ερωτηματολογίου παρατίθεται στο Παράρτημα

Η 2^η ΥΠΕ, συγκριτικά με τις υπόλοιπες ΥΠΕ, λόγω της γεωγραφικής ιδιομορφίας της, διαθέτει τον 3^ο μεγαλύτερο αριθμό νοσοκομείων, με σχετικά χαμηλό πληθυσμό ευθύνης (5^{ος}). Ο δείκτης πληθυσμός/νοσοκομείο προσεγγίζει τα 61.281 άτομα που αποτελεί τη 3^η χαμηλότερη τιμή μετά την 3^η ΥΠΕ (41.581) και την 6^η ΥΠΕ (61.162).¹²⁵

Πίνακας 8.1
Χαρακτηριστικά 2ης ΥΠΕ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ 2^η ΥΠΕ ΠΕΙΡΑΙΩΣ & ΑΙΓΑΙΟΥ	
Βασικά στοιχεία ΥΠΕ	Σύνολο ΥΠΕ
Έκταση:	11.055,27 τ.χλμ
Πληθυσμός (2005):	1.225.616
Νοσοκομεία:	22
Κέντρα Υγείας:	32
Περιφερειακά Ιατρεία:	137
Πολυδύναμα Ιατρεία:	34
Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας:	16

Πηγή: www.2dype.gr

Η πλειοψηφία των νοσοκομειακών μονάδων είναι εγκατεστημένη στις Νομαρχίες Πειραιά και Δυτικής Αθήνας, καθώς και στις πρωτεύουσες των νομών των νησιωτικών περιοχών. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι η γεωγραφική ασυνέχεια και ο νησιώτικος χαρακτήρας σε συνδυασμό με την σημαντική διασπορά του πληθυσμού και των μονάδων ευθύνης της 2^{ης} ΥΠΕ (Νομαρχίες Πειραιά και Δυτ. Αττικής, καθώς και τις Περιφέρειες Β. και Ν. Αιγαίου), δημιουργεί πρόσθετες δυσκολίες διοίκησης και συντονισμού της των μονάδων αναφοράς (αυξημένο κόστος μετακινήσεων, πρόσθετος χρόνος διεκπεραίωσης διοικητικών διαδικασιών, κ.λπ.).¹²⁶

¹²⁵ Βλ. Πίνακα 9.1

¹²⁶ Βλ. Ταυτότητα & Γενικά στοιχεία 2ης Υγειονομικής Περιφέρειας διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο, <http://www.2dype.gr/tautothta/armodiotes> ημερομηνία ανάκτησης 20/03/2017

8.3 Σκοπός

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η εξαγωγή συμπερασμάτων από την εφαρμογή του νέου νόμου προμηθειών από την οπτική ενός υπαλλήλου γραφείου προμηθειών, σχετικά με τη μείωση της γραφειοκρατίας και του χρόνου διεκπεραίωσης των προμηθειών στον ευαίσθητο χώρο της υγείας και της διευκόλυνσης συμμετοχής στις διαδικασίες προμηθειών όλων των επιχειρήσεων που επιθυμούν να συμμετάσχουν. Το αντικείμενο της παρούσας ερευνητικής μελέτης είναι να αναδειχθούν τα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά της βελτίωσης των διαδικασιών και τελικά της αποτελεσματικότητας που αποσκοπούσαν οι καινούργιες διατάξεις του ν.4412/2016 στο κομμάτι των δημοσίων προμηθειών φορέων υγείας..

8.4 Υλικό και μέθοδος

8.4.1 Σχεδιασμός της Μελέτης

Για τη διεξαγωγή της μελέτης αυτής, όπως ήδη έχει αναφερθεί, χρησιμοποιήθηκε έρευνα με ερωτηματολόγιο. Το ερωτηματολόγιο αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο σε κάθε δειγματοληπτική έρευνα. Είναι το πιο διαδεδομένο είδος έρευνας στις επιστήμες διοίκησης και οικονομίας και στις κοινωνικές επιστήμες, οι οποίες εφαρμόζονται σε όλους τους σχετικούς ερευνητικούς τομείς και διακρίνονται τόσο για την ευκολία της ανάλυσης των δεδομένων που προκύπτουν όσο και για την ευκολία εξαγωγής συμπερασμάτων.¹²⁷

8.4.2 Πληθυσμός και Δείγμα

Το μελετώμενο Πληθυσμό (Study Population) αποτελούν υπάλληλοι των γραφείων προμηθειών της Κεντρικής Υπηρεσίας της 2^{ης} Υγειονομικής Περιφέρειας Πειραιώς και Αιγαίου και των υπαλλήλων των γραφείων προμηθειών των Νοσοκομείων ευθύνης της, και αποτελούν τη λεγόμενη **αξιόπιστη πηγή** για τη λήψη της πληροφορίας. Το Δείγμα (Sample) της έρευνας αποτελούν συνολικά 98 υπάλληλοι των γραφείων προμηθειών, ανεξαρτήτως σχέσης εργασίας, ειδικότητας και φύλου.

8.4.3 Ερευνητικά Εργαλεία και Διαδικασία συλλογής των δεδομένων.

Η συλλογή της πρωτογενούς πληροφορίας της έρευνας έγινε με ειδικό, ανώνυμο και αυτοσυμπληρούμενο ερωτηματολόγιο. Το ερωτηματολόγιο απαρτίζεται από δύο μέρη.

¹²⁷ Βλ. Μ. Χαλικιάς, Α. Μανωλέσσου, Π. Λάλλου Μεθοδολογία έρευνας και εισαγωγή στη στατιστική ανάλυση δεδομένων με IBM SPSS STATISTICS, p.56

Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει ερωτήσεις για προσωπικά στοιχεία (φύλο, ηλικία , σπουδές και προϋπηρεσία).

Το δεύτερο μέρος περιλαμβάνει ερωτηματολόγιο για τη βελτίωση των διαδικασιών και τελικά της αποτελεσματικότητας που αποσκοπούσαν οι καινούργιες διατάξεις του ν.4412/2016 στο κομμάτι των δημοσίων προμηθειών φορέων υγείας. Οι ερωτήσεις ήταν κλίμακας Likert με πέντε πιθανές απαντήσεις. Τα πλεονεκτήματα αυτής της μορφής ερωτήσεων είναι ότι χρησιμοποιείται επικοινωνητικά και αποτελεσματικά ο χώρος και είναι γρήγορη η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου.¹²⁸

Η αποστολή του ερωτηματολογίου έγινε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε όλα τα γραφεία προμηθειών της 2^{ης} ΥΠΕ με την παράκληση να απαντηθεί από όλους τους υπαλλήλους των συγκεκριμένων γραφείων. Η συμμετοχή των υπαλλήλων ήταν εθελοντική και ανώνυμη διασφαλίζοντας τους κανόνες ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας. Υπήρχε η δυνατότητα το ερωτηματολόγιο να απαντηθεί είτε διαδικτυακά μέσω της εφαρμογής της Google είτε χειρόγραφα. Η αποστολή των χειρόγραφων απαντήσεων έγινε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Η όλη διαδικασία συλλογής δεδομένων πραγματοποιήθηκε από 27 Μαρτίου έως 7 Απριλίου του 2017.

8.5 Αποτελέσματα

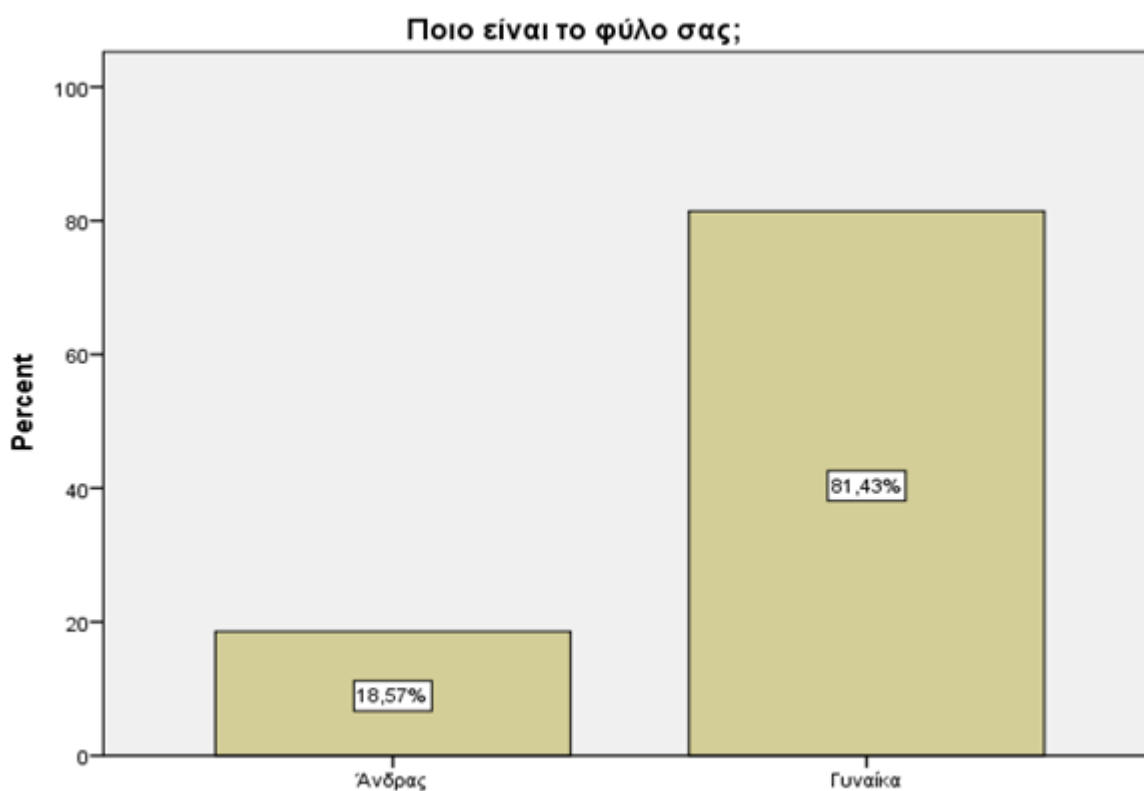
Συλλέγοντας απαντήσεις από το διαδικτυακό και μη ερωτηματολόγιο, δημιουργήθηκε δείγμα μεγέθους 70 παρατηρήσεων για 20 συνολικά ερωτήσεις εκ των οποίων οι 4 αρχικές ερωτήσεις αφορούν προσωπικά ατομικά στοιχεία (φύλο, ηλικία, εκπαίδευση, κλπ) ενώ οι επόμενες ερωτήσεις αφορούν την άποψη των ερωτηθέντων με βάση την βαθμωτή κλίμακα Likert - κλίμακα εκτίμησης απόψεων ή συμπεριφοράς. Για τις ερωτήσεις αυτές παρουσιάζονται πίνακες με ποσοστά κατανομής για την κάθε απάντηση όπως και αντίστοιχα διαγράμματα.

¹²⁸ Βλ. Μ. Χαλικιάς, Α. Μανωλέσσου, Π. Λάλλου Μεθοδολογία έρευνας και εισαγωγή στη στατιστική ανάλυση δεδομένων με IBM SPSS STATISTICS, p. 58

Στην ερώτηση που αφορά το φύλο των ερωτηθέντων στον παρακάτω πίνακα και το αντίστοιχο διάγραμμα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα όπου 18,57% ήταν Άνδρες ενώ 81,43% ήταν γυναίκες. Το ποσοστό της αποτύπωσης καταδεικνύει ότι στη συντριπτική τους πλειοψηφία οι υπηρετούντες στα γραφεία προμηθειών είναι γυναίκες.

Πίνακας 8.2
Ποιο είναι το φύλο σας;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Άνδρας	13	18,6	18,6	18,6
Γυναίκα	57	81,4	81,4	100,0
Total	70	100,0	100,0	

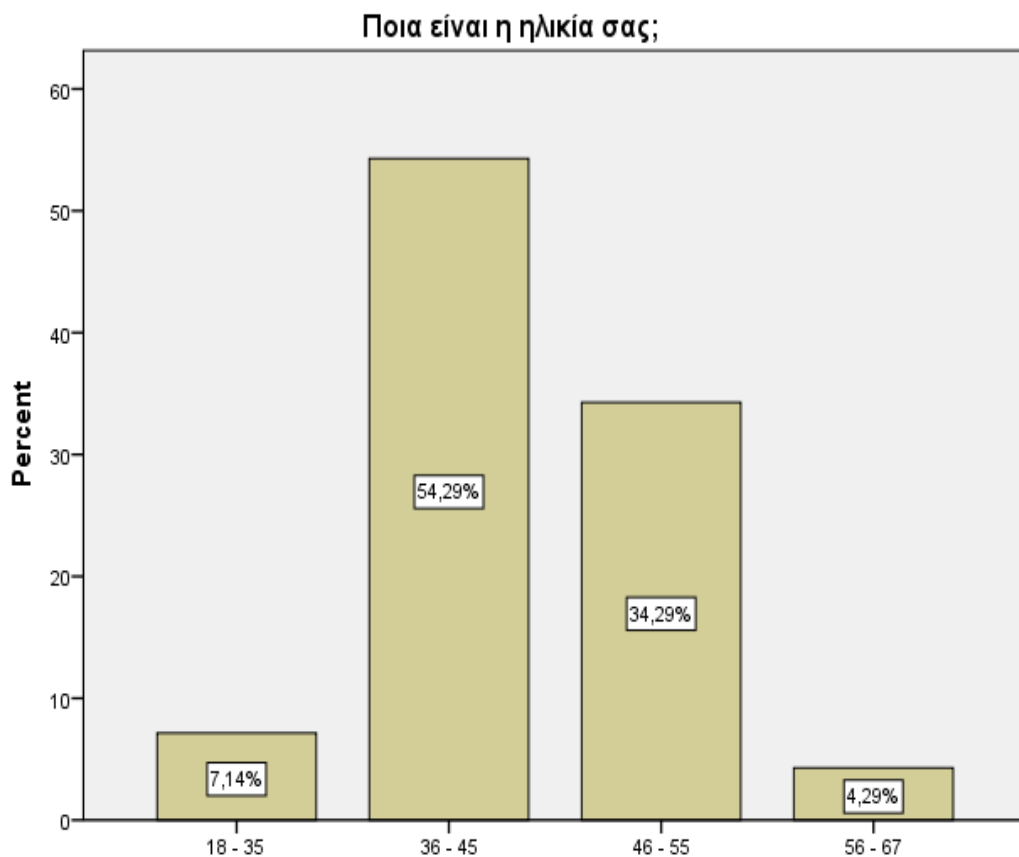

Γράφημα 8.1

Στην ερώτηση που αφορά την ηλικιακή ομάδα που ανήκουν οι ερωτηθείς στον παρακάτω πίνακα και το αντίστοιχο διάγραμμα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα όπου 7,14% ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 18 – 35 ετών, 54,29% ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 36 – 45 ετών, 34,29% ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 46 – 55 ετών, ενώ 4,29% ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 56 – 67 ετών. Το ποσοστό καταδεικνύει ότι η παραγωγική ηλικία των 36 – 45 υπηρετεί κατά πλειοψηφία στο γραφείο προμηθειών.

Πίνακας 8.3
Ποια είναι η ηλικία σας;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	18 - 35	5	7,1	7,1	7,1
	36 - 45	38	54,3	54,3	61,4
	46 - 55	24	34,3	34,3	95,7
	56 - 67	3	4,3	4,3	100,0
	Total	70	100,0	100,0	

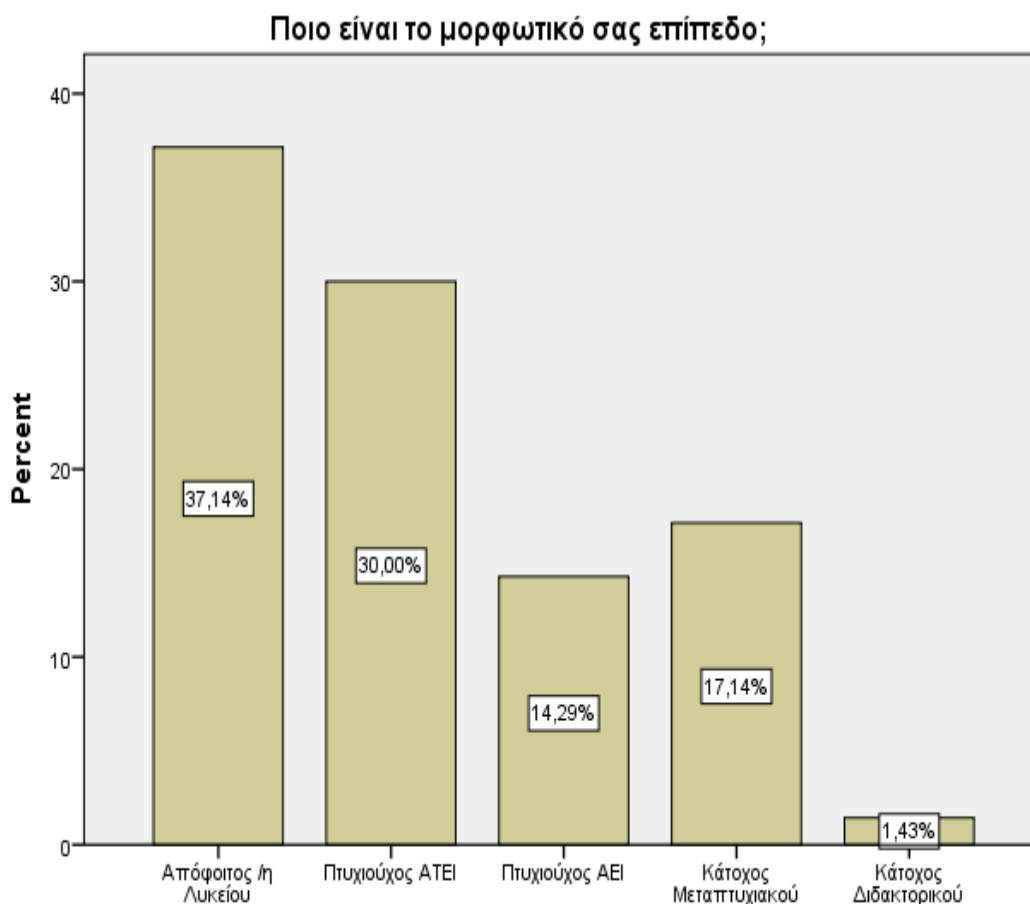

Γράφημα 8.2

Στην ερώτηση που αφορά το μορφωτικό επίπεδο που ανήκουν οι ερωτηθείς στον παρακάτω πίνακα και το αντίστοιχο διάγραμμα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα όπου 37,14% είναι απόφοιτοι Λυκείου, 30% είναι πτυχιούχοι ΑΤΕΙ, 14,29% είναι απόφοιτοι ΑΕΙ, 17,14% είναι κάτοχοι Μεταπτυχιακού, ενώ 1,43% είναι κάτοχοι διδακτορικού.

Πίνακας 8.4
Ποιο είναι το μορφωτικό σας επίπεδο;

		Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
id	Val Απόφοιτος /η Λυκείου	26	37,1	37,1	37,1
	Πτυχιούχος ΑΤΕΙ	21	30,0	30,0	67,1
	Πτυχιούχος ΑΕΙ	10	14,3	14,3	81,4
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού	12	17,1	17,1	98,6
	Κάτοχος Διδακτορικού	1	1,4	1,4	100,0
	Total	70	100,0	100,0	

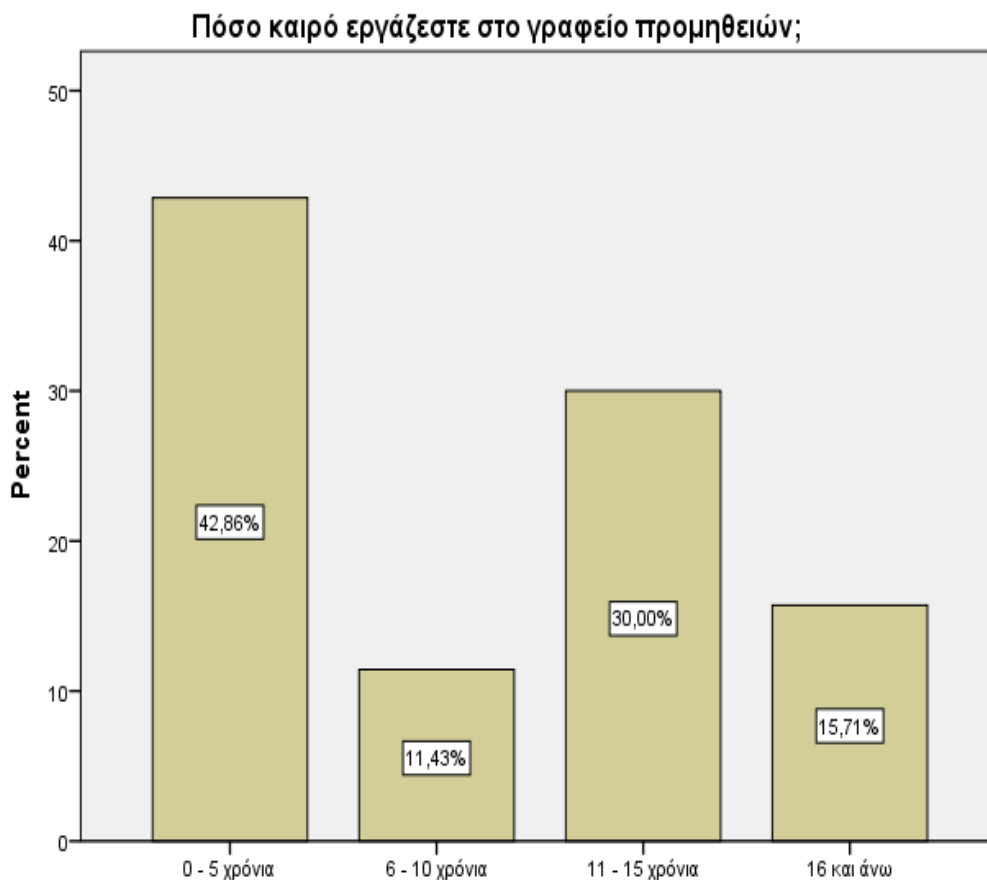

Γράφημα 8.3

Στην ερώτηση που αφορά το διάστημα προϋπηρεσίας των ερωτηθέντων στο γραφείο προμηθειών στον παρακάτω πίνακα και το αντίστοιχο διάγραμμα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα όπου 42,9% εργάζονται 0 – 5 χρόνια, 11,43% εργάζονται 6 – 10 χρόνια, 30% εργάζονται 11 – 15 χρόνια, ενώ 15,71% εργάζονται 16 χρόνια και άνω.

Πίνακας 8.5
Πόσο καιρό εργάζεστε στο γραφείο προμηθειών;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 0 - 5 χρόνια	30	42,9	42,9	42,9
6 - 10 χρόνια	8	11,4	11,4	54,3
11 - 15 χρόνια	21	30,0	30,0	84,3
16 και άνω	11	15,7	15,7	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Γράφημα 8.4

Στην συνέχεια παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των ερωτήσεων που αφορούν την βαθμωτή κλίμακα Likert - κλίμακα εκτίμησης απόψεων ή συμπεριφοράς. Η κλίμακα ανήκει στην επτάβαθμη κατηγορία και λαμβάνει τιμές από Διαφωνώ πλήρως (0), Διαφωνώ πολύ (1), Διαφωνώ λίγο (2), Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ (3), Συμφωνώ λίγο (4), Συμφωνώ πολύ (5) και Συμφωνώ πλήρως (6).

Στην ερώτηση που αφορά την έναρξη εφαρμογής του νέου νόμου προμηθειών στις 08/08/2016 και εάν είχατε εκπαιδευτεί επαρκώς για την εφαρμογή του, 90% Διαφωνεί πλήρως, 5,71% Διαφωνεί πολύ, 2,86% διαφωνεί λίγο ενώ 1,43% συμφωνεί λίγο.

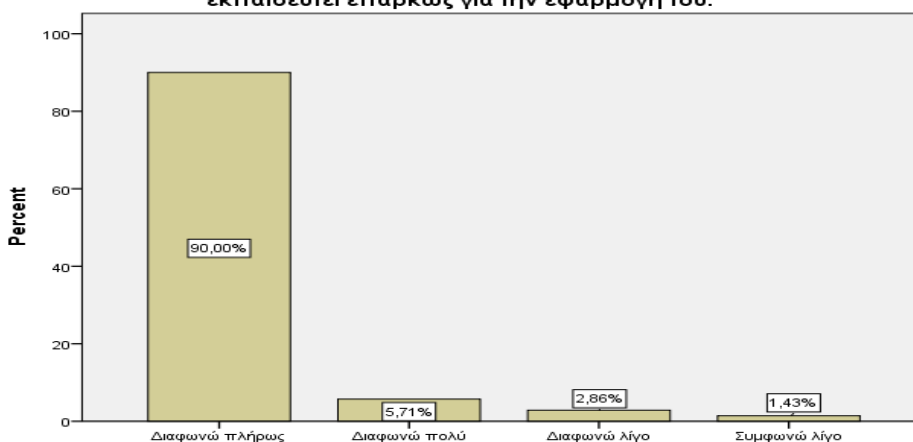
Από τις απαντήσεις καταδεικνύεται ότι η άμεση εφαρμογή το νόμου από την ημερομηνία δημοσίευσής του, χωρίς προηγουμένως να υπάρξει ένα διάστημα εκπαίδευσης και προσαρμογής, δημιούργησε πιθανά προβλήματα γιατί οι υπάλληλοι των γραφείων προμηθειών έπρεπε ξαφνικά να εφαρμόσουν ένα νόμο περίπου 330 σελίδων.

Πίνακας 8.6

Κατά την έναρξη εφαρμογής του νέου νόμου προμηθειών στις 08/08/2016 είχατε εκπαιδευτεί επαρκώς για την εφαρμογή του.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ πλήρως	63	90,0	90,0	90,0
	Διαφωνώ πολύ	4	5,7	5,7	95,7
	Διαφωνώ λίγο	2	2,9	2,9	98,6
	Συμφωνώ λίγο	1	1,4	1,4	100,0
	Total	70	100,0	100,0	

Κατά την έναρξη εφαρμογής του νέου νόμου προμηθειών στις 08/08/2016 είχατε εκπαιδευτεί επαρκώς για την εφαρμογή του.

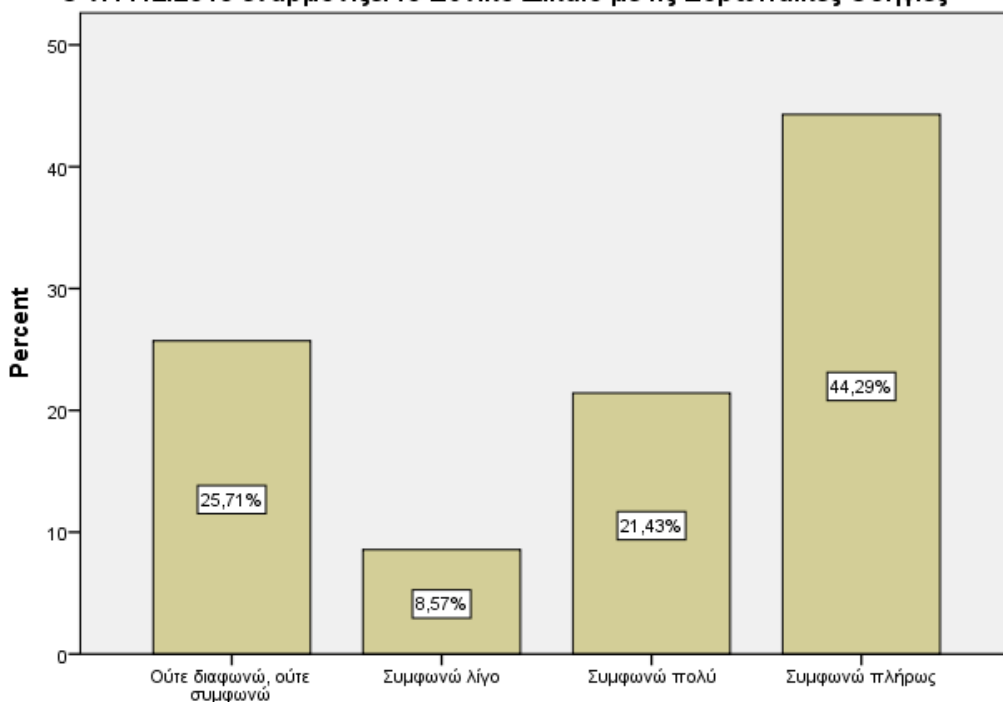
Γράφημα 8.5

Στην ερώτηση που αφορά εάν ο ν.4412/2016 εναρμονίζει το Εθνικό Δίκαιο με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες, 25,7% Ούτε διαφωνεί, ούτε συμφωνεί, 8,6% Συμφωνώ λίγο, 21,4% Συμφωνεί πολύ ενώ 44,3% συμφωνεί πλήρως. Από τις απαντήσεις καταδεικνύεται ότι το ¼ τον ερωτηθέντων δεν γνώριζαν ότι ο ν. 4412/2016 εναρμονίζει το Εθνικό Δίκαιο με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες γεγονός το οποίο εμφανίζεται και στον τίτλο του νόμου δεδομένου ότι η ευρωπαϊκή οδηγία είχε εκδοθεί το 2014.

Πίνακας 8.7
Ο ν.4412/2016 εναρμονίζει το Εθνικό Δίκαιο με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	18	25,7	25,7	25,7
Συμφωνώ λίγο	6	8,6	8,6	34,3
Συμφωνώ πολύ	15	21,4	21,4	55,7
Συμφωνώ πλήρως	31	44,3	44,3	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Ο ν.4412/2016 εναρμονίζει το Εθνικό Δίκαιο με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες

Γράφημα 8.6

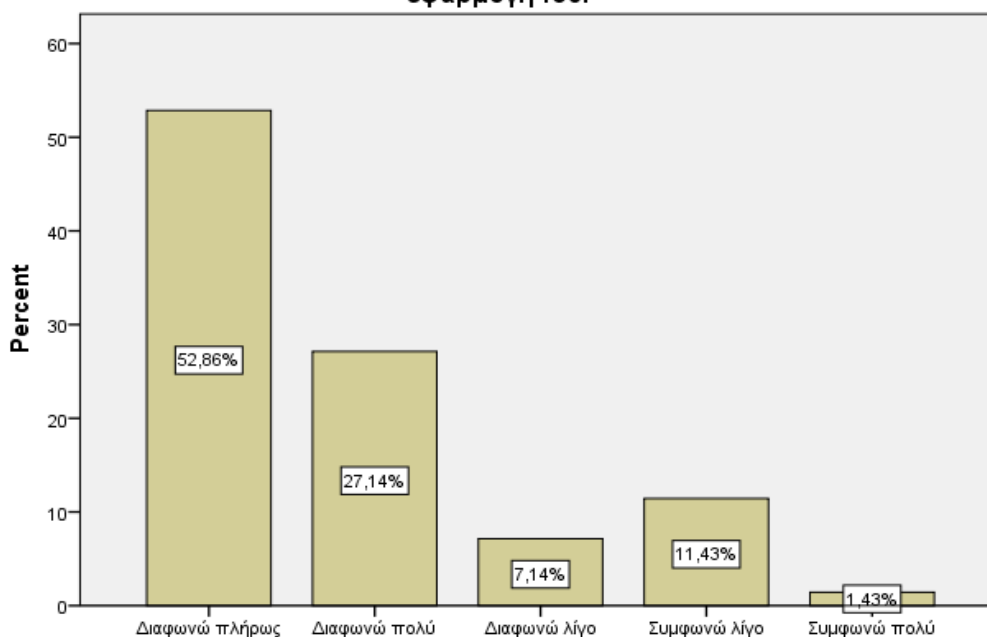
Στην ερώτηση που αφορά εάν μέχρι σήμερα, 8 μήνες μετά την έναρξη εφαρμογής του ν.4412/2016, έχουν απαντηθεί όλα τα ερωτήματα και οι απορίες που είχατε σχετικά με την ορθή εφαρμογή του, 52,9% Διαφωνεί πλήρως, 27,1% Διαφωνεί πολύ, 7,1% Διαφωνεί λίγο, 11,4% Συμφωνεί λίγο ενώ 1,4% συμφωνεί πολύ. Όπως καταδεικνύεται από τις απαντήσεις μόνο το 9% συμφωνεί σε κάποιο βαθμό, συνεπώς οι άμεση εφαρμογή του νόμου από την ημερομηνία δημοσίευσης του ΦΕΚ, οι γενικές και αόριστες διατάξεις του έχουν προκαλέσει σύγχυση στους υπαλλήλους.

Πίνακας 8.8

Μέχρι σήμερα, 8 μήνες μετά την έναρξη εφαρμογής του ν.4412/2016, έχουν απαντηθεί όλα τα ερωτήματα και οι απορίες που είχατε σχετικά με την ορθή εφαρμογή του.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ πλήρως	37	52,9	52,9	52,9
	Διαφωνώ πολύ	19	27,1	27,1	80,0
	Διαφωνώ λίγο	5	7,1	7,1	87,1
	Συμφωνώ λίγο	8	11,4	11,4	98,6
	Συμφωνώ πολύ	1	1,4	1,4	100,0
	Total	70	100,0	100,0	

Μέχρι σήμερα, 8 μήνες μετά την έναρξη εφαρμογής του ν.4412/2016, έχουν απαντηθεί όλα τα ερωτήματα και οι απορίες που είχατε σχετικά με την ορθή εφαρμογή του.

Γράφημα 8.7

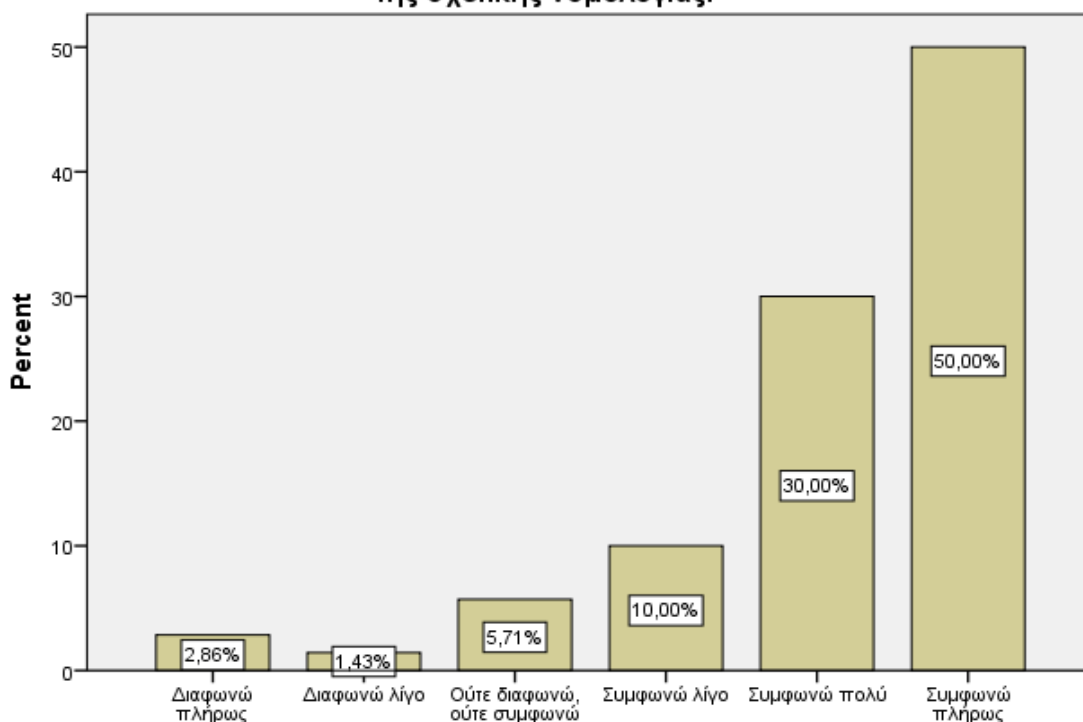
Στην ερώτηση που αφορά εάν η κατανόηση και η εφαρμογή του ν.4412/2016 είναι απαραίτητη η μελέτη της σχετικής νομολογίας, 2,9% Διαφωνεί πλήρως, 1,4% Διαφωνεί λίγο, 5,7% Ούτε διαφωνεί, ούτε συμφωνεί, 10% Συμφωνεί λίγο, 30% Συμφωνεί πολύ, ενώ 50% συμφωνεί πλήρως. Από τις απαντήσεις καταδεικνύεται ότι υπάρχει έντονη ανάγκη της μελέτης της νομολογίας και φυσικά του γενικότερου νομοθετικού πλαισίου.

Πίνακας 8.9

Για την κατανόηση και την εφαρμογή του ν.4412/2016 είναι απαραίτητη η μελέτη της σχετικής νομολογίας.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Διαφωνώ πλήρως	2	2,9	2,9	2,9
Διαφωνώ λίγο	1	1,4	1,4	4,3
Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	4	5,7	5,7	10,0
Συμφωνώ λίγο	7	10,0	10,0	20,0
Συμφωνώ πολύ	21	30,0	30,0	50,0
Συμφωνώ πλήρως	35	50,0	50,0	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Για την κατανόηση και την εφαρμογή του ν.4412/2016 είναι απαραίτητη η μελέτη της σχετικής νομολογίας.

Γράφημα 8.8

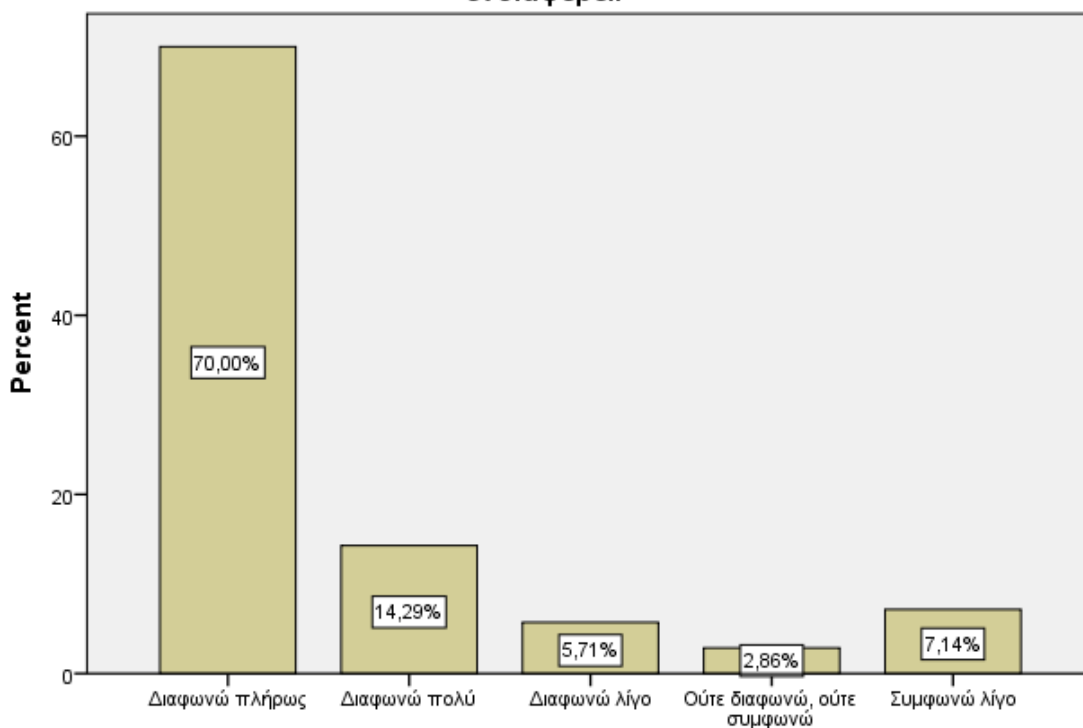
Στην ερώτηση που αφορά εάν ο τρόπος με τον οποίο έχει συνταχθεί ο ν.4412/2016 είναι φιλικός και κατανοητός για τον αναγνώστη και εύκολα μπορεί να ανατρέξει κάποιος στο άρθρο που τον ενδιαφέρει, 70% Διαφωνεί πλήρως, 14,3% Διαφωνεί πολύ, 5,7% διαφωνεί λίγο, 2,9% Ούτε διαφωνεί, ούτε συμφωνεί, ενώ 7,1% Συμφωνεί λίγο. Από τις απαντήσεις καταδεικνύεται ότι ο νέος νόμος χρήζει βελτίωσης.

Πίνακας 8.10

Ο τρόπος με τον οποίο έχει συνταχθεί ο ν.4412/2016 είναι φιλικός και κατανοητός για τον αναγνώστη και εύκολα μπορεί να ανατρέξει κάποιος στο άρθρο που τον ενδιαφέρει.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Διαφωνώ πλήρως	49	70,0	70,0	70,0
Διαφωνώ πολύ	10	14,3	14,3	84,3
Διαφωνώ λίγο	4	5,7	5,7	90,0
Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	2	2,9	2,9	92,9
Συμφωνώ λίγο	5	7,1	7,1	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Ο τρόπος με τον οποίο έχει συνταχθεί ο ν.4412/2016 είναι φιλικός και κατανοητός για τον αναγνώστη και εύκολα μπορεί να ανατρέξει κάποιος στο άρθρο που τον ενδιαφέρει.

Γράφημα 8.9

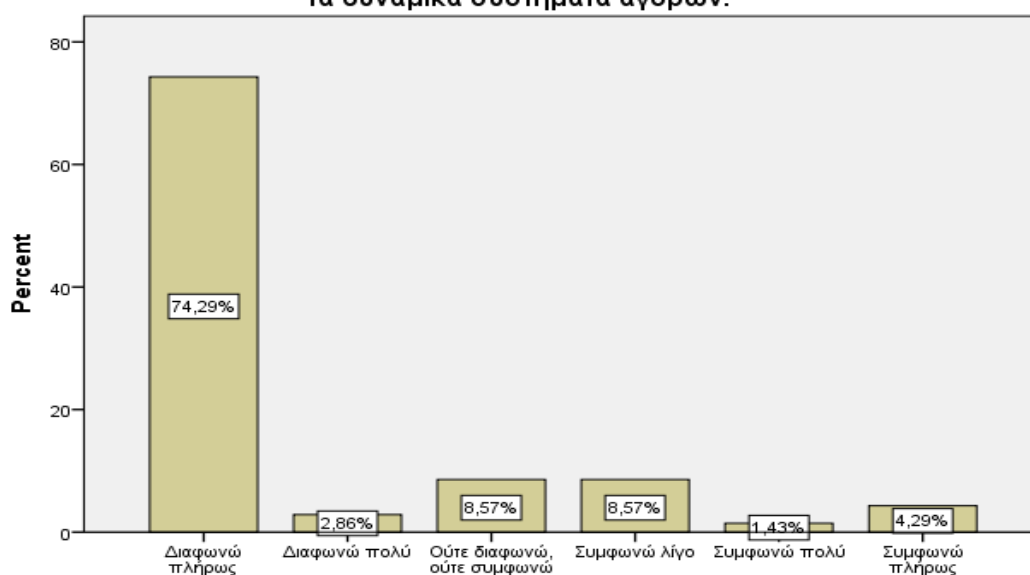
Στην ερώτηση που αφορά εάν έχετε χρησιμοποιήσει τουλάχιστον μία φορά μέχρι σήμερα τις νέες διαδικασίες διαγωνισμών και πιο συγκεκριμένα τη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου ή τα δυναμικά συστήματα αγορών, 74,3% Διαφωνεί πλήρως, 2,9% Διαφωνεί πολύ, 8,6% Ούτε διαφωνεί, ούτε συμφωνεί, ακόμα 8,6% Συμφωνεί λίγο, 1,4% Συμφωνεί πολύ, ενώ 4,3% Συμφωνεί πλήρως. Όπως καταδεικνύεται από τις απαντήσεις μέχρι σήμερα δεν έχουν χρησιμοποιηθεί αυτά τα νέα ευέλικτα εργαλεία διαγωνισμών που εισήχθησαν με τη νέα νομοθεσία, κάτι το οποίο δείχνει και έλλειψη σωστής εκπαίδευσης.

Πίνακας 8.11

Έχετε χρησιμοποιήσει τουλάχιστον μία φορά μέχρι σήμερα τις νέες διαδικασίες διαγωνισμών και πιο συγκεκριμένα τη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου ή τα δυναμικά συστήματα αγορών.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ πλήρως	52	74,3	74,3	74,3
	Διαφωνώ πολύ	2	2,9	2,9	77,1
	Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	6	8,6	8,6	85,7
	Συμφωνώ λίγο	6	8,6	8,6	94,3
	Συμφωνώ πολύ	1	1,4	1,4	95,7
	Συμφωνώ πλήρως	3	4,3	4,3	100,0
	Total	70	100,0	100,0	

Έχετε χρησιμοποιήσει τουλάχιστον μία φορά μέχρι σήμερα τις νέες διαδικασίες διαγωνισμών και πιο συγκεκριμένα τη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου ή τα δυναμικά συστήματα αγορών.

Γράφημα 8.10

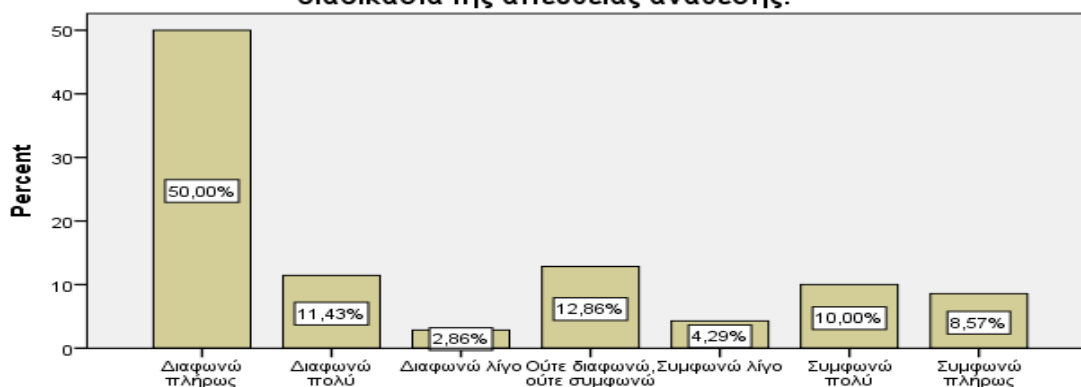
Στην ερώτηση που αφορά εάν η εφαρμογή του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των προμηθειών με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης, 50% Διαφωνεί πλήρως, 11,4% Διαφωνεί πολύ, 2,9% διαφωνεί λίγο, 12,9% Ούτε διαφωνεί, ούτε συμφωνώ, 4,3% Συμφωνεί λίγο, 10% Συμφωνεί πολύ, ενώ 8,6% Συμφωνεί πλήρως. Το πλειοψηφικό αιτιολογείτε από τις αλλαγές που επέφερε στην απευθείας αναθέσεις το νέο νομοθετικό πλαίσιο οι οποίες είναι η δυνατότητα κατακύρωσης με μία μόνο προσφορά και η υποχρέωση του μειοδότη για κατάθεση δικαιολογητικών κατακύρωσης.

Πίνακας 8.12

Η εφαρμογή του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των προμηθειών με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Διαφωνώ πλήρως	35	50,0	50,0	50,0
Διαφωνώ πολύ	8	11,4	11,4	61,4
Διαφωνώ λίγο	2	2,9	2,9	64,3
Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	9	12,9	12,9	77,1
Συμφωνώ λίγο	3	4,3	4,3	81,4
Συμφωνώ πολύ	7	10,0	10,0	91,4
Συμφωνώ πλήρως	6	8,6	8,6	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Η εφαρμογή του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των προμηθειών με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης.

Γράφημα 8.11

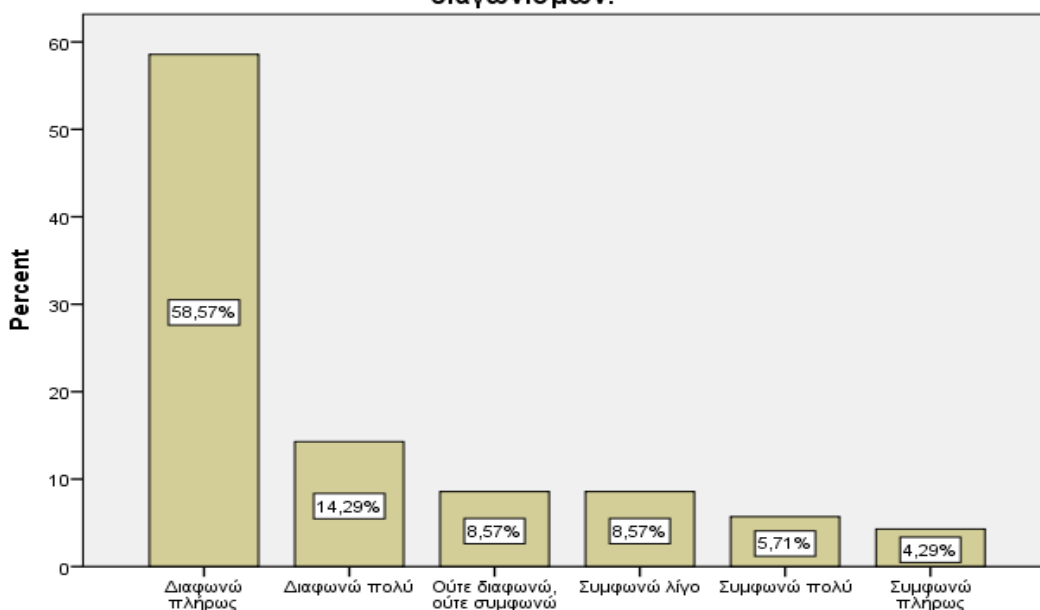
Στην ερώτηση που αφορά εάν η εφαρμογή του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των συνοπτικών διαγωνισμών, 58,6% Διαφωνεί πλήρως, 14,3% Διαφωνεί πολύ, 8,6% Ούτε διαφωνεί, ούτε συμφωνεί, ακόμα 8,6% Συμφωνεί λίγο, 5,7% Συμφωνεί πολύ, ενώ 4,3% Συμφωνεί πλήρως. Από τις απαντήσεις καταδεικνύεται ότι η αύξηση, με το νέο νομικό πλαίσιο, του διαστήματος διενέργειας το πρόχειρο διαγωνισμού και το επιπλέον στάδιο που προστέθηκε για τα δικαιολογητικά κατακύρωσης έχει οδηγήσει σε αύξηση του χρόνου διενέργειας του συνοπτικού διαγωνισμού.

Πίνακας 8.13

Η εφαρμογή του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των συνοπτικών διαγωνισμών.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Διαφωνώ πλήρως	41	58,6	58,6	58,6
Διαφωνώ πολύ	10	14,3	14,3	72,9
Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	6	8,6	8,6	81,4
Συμφωνώ λίγο	6	8,6	8,6	90,0
Συμφωνώ πολύ	4	5,7	5,7	95,7
Συμφωνώ πλήρως	3	4,3	4,3	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Η εφαρμογή του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των συνοπτικών διαγωνισμών.

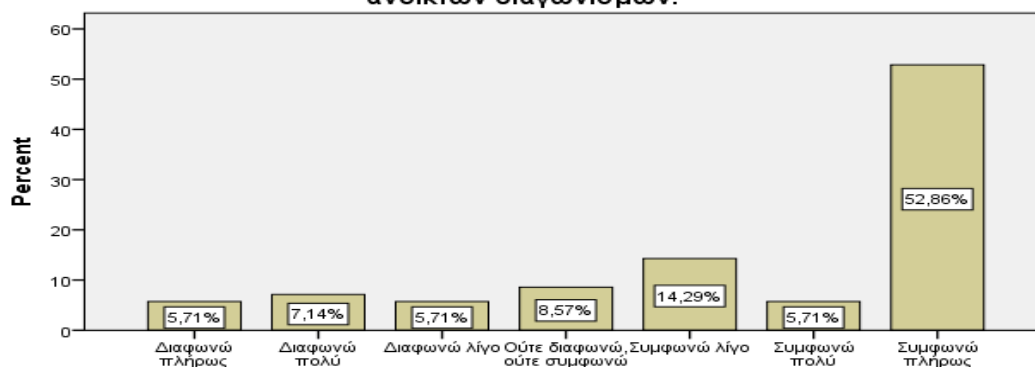
Γράφημα 8.12

Στην ερώτηση που αφορά εάν η εφαρμογή του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των δημόσιων ανοικτών διαγωνισμών, 5,7% Διαφωνεί πλήρως, 7,1% Διαφωνεί πολύ, 5,7% διαφωνεί λίγο, 8,6% Ούτε διαφωνεί, ούτε συμφωνεί, 14,3% Συμφωνεί λίγο, 5,7% Συμφωνεί πολύ, ενώ 52,9% Συμφωνεί πλήρως. Από τις απαντήσεις καταδεικνύεται ότι η σημαντική μείωση της προθεσμίας δημοσίευσης του ανοικτού διαγωνισμού μείωσε και το χρόνο διενέργειάς του. Μία παράμετρος που μπορεί να ληφθεί υπόψη είναι ότι οι μειωμένοι προϋπολογισμοί σε συσχετισμό με τις πραγματικές ανάγκες -ζήτηση στα επαρχιακά νοσοκομεία είναι περιορισμένες.

Πίνακας 8.14
Η εφαρμογή του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των δημόσιων
ανοικτών διαγωνισμών.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Διαφωνώ πλήρως	4	5,7	5,7	5,7
Διαφωνώ πολύ	5	7,1	7,1	12,9
Διαφωνώ λίγο	4	5,7	5,7	18,6
Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	6	8,6	8,6	27,1
Συμφωνώ λίγο	10	14,3	14,3	41,4
Συμφωνώ πολύ	4	5,7	5,7	47,1
Συμφωνώ πλήρως	37	52,9	52,9	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Η εφαρμογή του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των δημόσιων
ανοικτών διαγωνισμών.

Γράφημα 8.13

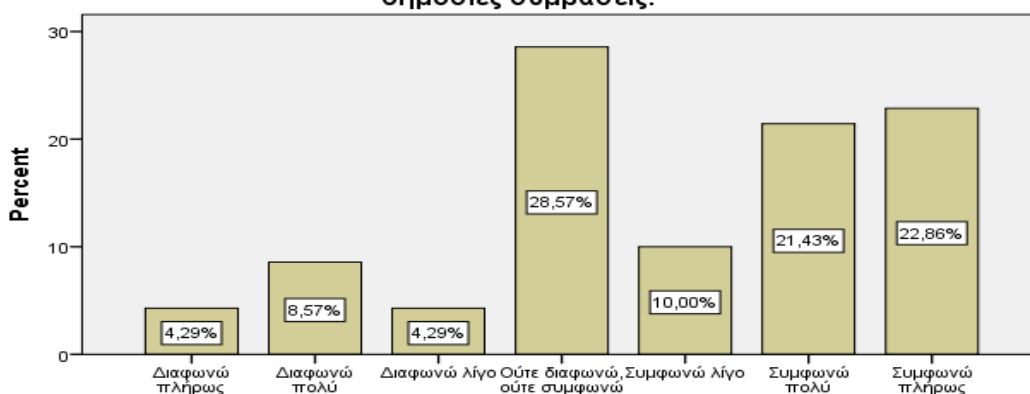
Στην ερώτηση που αφορά εάν ο ν.4412/2016 οδηγεί στη διαμόρφωση ενός ευέλικτου θεσμικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις, 4,3% Διαφωνεί πλήρως, 8,6% Διαφωνεί πολύ, 4,3% διαφωνεί λίγο, 28,6% Ούτε διαφωνεί, ούτε συμφωνεί, 10% Συμφωνεί λίγο, 21,4% Συμφωνεί πολύ, ενώ 22,9% Συμφωνεί πλήρως. Αξιοπρόσεκτο είναι το ποσοστό 28,6% στην απάντηση ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί που αν το ερωτηματολόγιο επεκτεινόταν και σε άλλες ερωτήσεις θα μπορούσαμε να εξάγουμε συμπεράσματα για το κατά πόσο τελικά βλέπουν οι υπάλληλοι των γραφείων προμηθειών σε γενικευμένη θεώρηση τη νομοθεσία των δημοσίων συμβάσεων.

Πίνακας 8.15

Ο ν.4412/2016 οδηγεί στη διαμόρφωση ενός ευέλικτου θεσμικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Διαφωνώ πλήρως	3	4,3	4,3	4,3
Διαφωνώ πολύ	6	8,6	8,6	12,9
Διαφωνώ λίγο	3	4,3	4,3	17,1
Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	20	28,6	28,6	45,7
Συμφωνώ λίγο	7	10,0	10,0	55,7
Συμφωνώ πολύ	15	21,4	21,4	77,1
Συμφωνώ πλήρως	16	22,9	22,9	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Ο ν.4412/2016 οδηγεί στη διαμόρφωση ενός ευέλικτου θεσμικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις.

Γράφημα 8.14

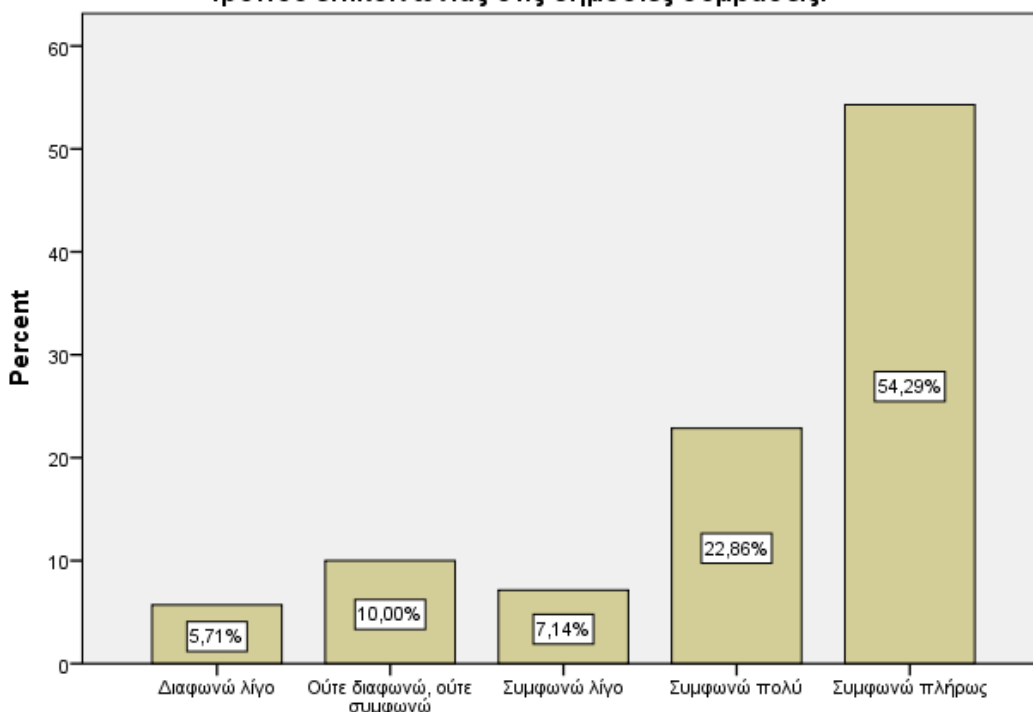
Στην ερώτηση που αφορά εάν το νέο νομοθετικό πλαίσιο προωθεί τη χρήση των ηλεκτρονικών μέσων ως τρόπου επικοινωνίας στις δημόσιες συμβάσεις, 5,7% Διαφωνεί λίγο, 10% Ούτε διαφωνεί, ούτε συμφωνεί, 7,1% Συμφωνεί λίγο, 22,9% Συμφωνεί πολύ, ενώ 54,3% Συμφωνεί πλήρως. Από τις απαντήσεις καταδεικνύεται ότι η πλειοψηφία έχει αντιληφθεί ότι το νέο νομοθετικό πλαίσιο προωθεί τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων και κατά ένα τρόπο αποδέχεται και αξιοποιεί τις δυνατότητες που δίνει η τεχνολογία.

Πίνακας 8.16

Το νέο νομοθετικό πλαίσιο προωθεί τη χρήση των ηλεκτρονικών μέσων ως τρόπον επικοινωνίας στις δημόσιες συμβάσεις.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Διαφωνώ λίγο	4	5,7	5,7	5,7
	Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	7	10,0	10,0	15,7
	Συμφωνώ λίγο	5	7,1	7,1	22,9
	Συμφωνώ πολύ	16	22,9	22,9	45,7
	Συμφωνώ πλήρως	38	54,3	54,3	100,0
	Total	70	100,0	100,0	

Το νέο νομοθετικό πλαίσιο προωθεί τη χρήση των ηλεκτρονικών μέσων ως τρόπον επικοινωνίας στις δημόσιες συμβάσεις.

Γράφημα 8.15

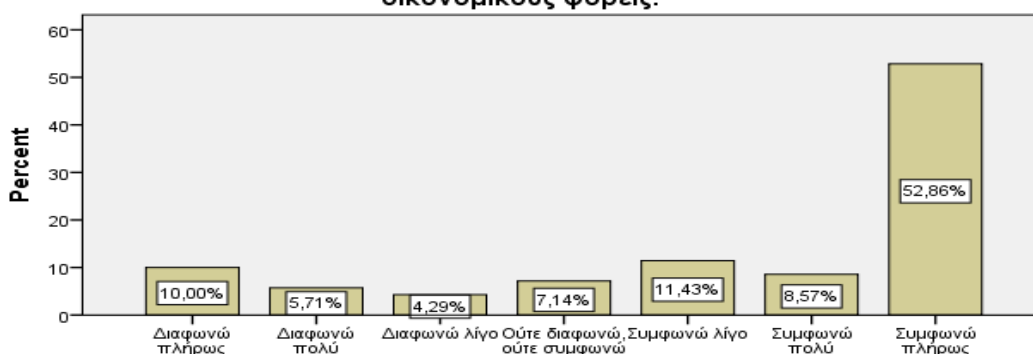
Στην ερώτηση που αφορά εάν η χρήση του ΤΕΥΔ στους διαγωνισμούς κάτω των ορίων και του ΕΕΕΣ στους διαγωνισμούς άνω των ορίων οδήγησαν στη δραστική περικοπή του διοικητικού φόρτου λόγω μείωσης των απαιτούμενων δικαιολογητικών συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς, 10% Διαφωνεί πλήρως, 5,7% Διαφωνεί πολύ, 4,3% διαφωνεί λίγο, 7,1% Ούτε διαφωνεί, ούτε συμφωνεί, 11,4% Συμφωνεί λίγο, 8,6% Συμφωνεί πολύ, ενώ 52,9% Συμφωνεί πλήρως.

Πίνακας 8.17

Η χρήση του ΤΕΥΔ στους διαγωνισμούς κάτω των ορίων και του ΕΕΕΣ στους διαγωνισμούς άνω των ορίων οδήγησαν στη δραστική περικοπή του διοικητικού φόρτου λόγω μείωσης των απαιτούμενων δικαιολογητικών συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Διαφωνώ πλήρως	7	10,0	10,0	10,0
Διαφωνώ πολύ	4	5,7	5,7	15,7
Διαφωνώ λίγο	3	4,3	4,3	20,0
Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	5	7,1	7,1	27,1
Συμφωνώ λίγο	8	11,4	11,4	38,6
Συμφωνώ πολύ	6	8,6	8,6	47,1
Συμφωνώ πλήρως	37	52,9	52,9	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Η χρήση του ΤΕΥΔ στους διαγωνισμούς κάτω των ορίων και του ΕΕΕΣ στους διαγωνισμούς άνω των ορίων οδήγησαν στη δραστική περικοπή του διοικητικού φόρτου λόγω μείωσης των απαιτούμενων δικαιολογητικών συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς.

Γράφημα 8.16

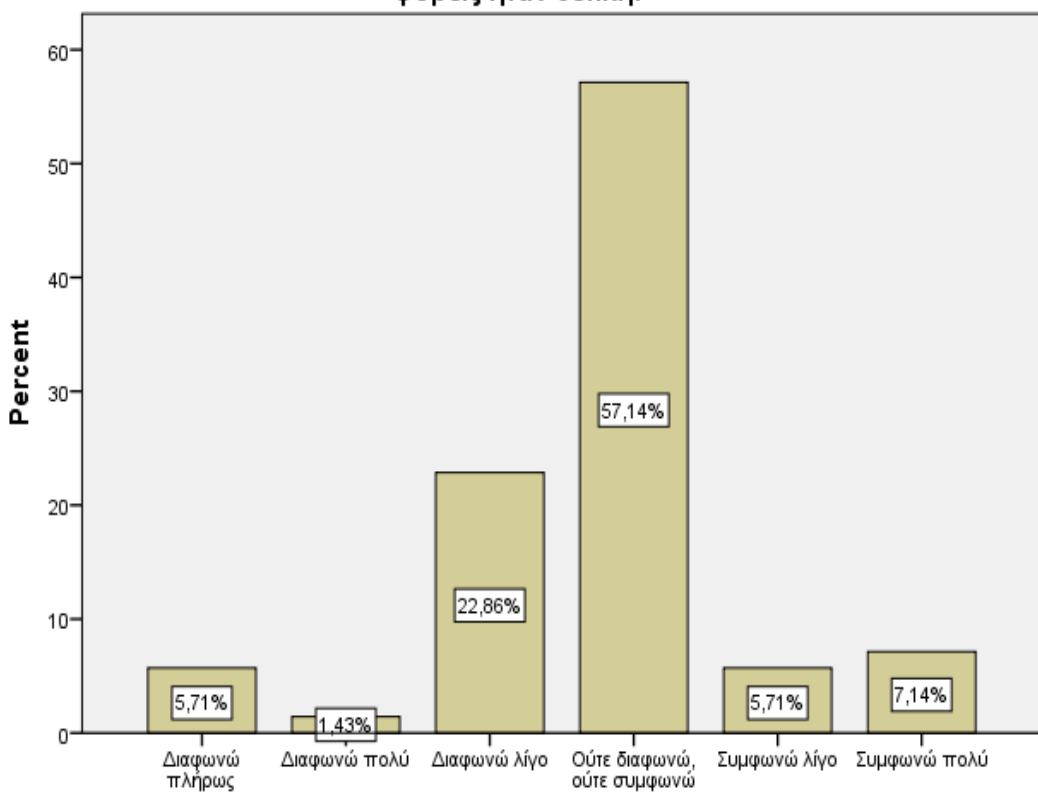
Στην ερώτηση που αφορά εάν η αποδοχή του νέου νομοθετικού πλαισίου ν.4412/2016 από τους οικονομικούς φορείς ήταν θετική, 5,7% Διαφωνεί πλήρως, 1,4% Διαφωνεί πολύ, 22,9% διαφωνεί λίγο, 57,1% Ούτε διαφωνεί, ούτε συμφωνεί, 5,7% Συμφωνεί λίγο, ενώ 7,1% Συμφωνεί πολύ.

Πίνακας 8.18

Η αποδοχή του νέου νομοθετικού πλαισίου ν.4412/2016 από τους οικονομικούς φορείς ήταν θετική.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Διαφωνώ πλήρως	4	5,7	5,7	5,7
Διαφωνώ πολύ	1	1,4	1,4	7,1
Διαφωνώ λίγο	16	22,9	22,9	30,0
Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	40	57,1	57,1	87,1
Συμφωνώ λίγο	4	5,7	5,7	92,9
Συμφωνώ πολύ	5	7,1	7,1	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Η αποδοχή του νέου νομοθετικού πλαισίου ν.4412/2016 από τους οικονομικούς φορείς ήταν θετική.

Γράφημα 8.17

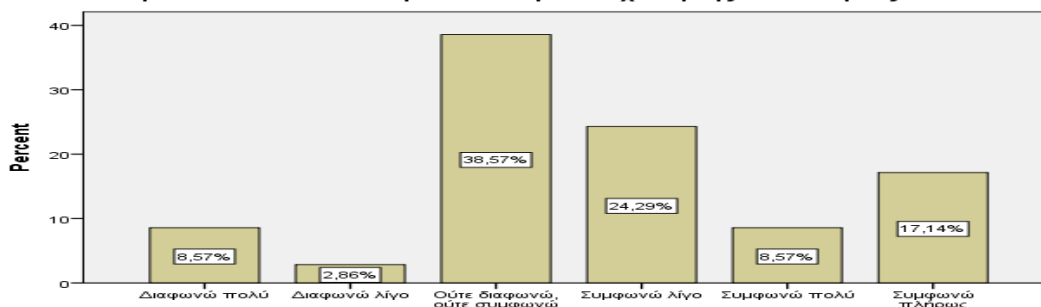
Στην ερώτηση που αφορά εάν η εφαρμογή του νέου νόμου 4412/2016 είχε ως αποτέλεσμα τη διευκόλυνση μιας καλύτερης ποιοτικής και στρατηγικής χρήσης των δημόσιων συμβάσεων με τη βελτίωση της συνεκτίμησης κοινωνικών και περιβαλλοντικών κριτηρίων, είτε πρόκειται για το κόστος του κύκλου ζωής είτε για την ένταξη ευάλωτων και μειονεκτούντων ατόμων και την ενίσχυση της καινοτομίας, 8,6% Διαφωνεί πολύ, 2,9% διαφωνεί λίγο, 38,6% Ούτε διαφωνεί, ούτε συμφωνεί, 24,3% Συμφωνεί λίγο, 8,6% Συμφωνεί πολύ, ενώ 17,1% Συμφωνεί πλήρως. Από τις απαντήσεις καταδεικνύεται ότι οι υπάλληλοι είναι διχασμένοι και δεν έχουν βγάλει ακόμα τα συμπεράσματά τους 8 μήνες μετά την εφαρμογή του νόμου η ολιγοχρονη χρήση του νόμου σε συνδυασμό με τα προαναφερόμενα προβλήματα δεν έδωσαν το περιθώριο να διαπιστώσουν την επίδραση του ν.4412/2016 στην καινοτομία σημείο το οποίο ήταν βασικό για την υλοποίηση σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση του νόμου.

Πίνακας 8.19

Η εφαρμογή του νέου νόμου 4412/2016 είχε ως αποτέλεσμα τη διευκόλυνση μιας καλύτερης ποιοτικής και στρατηγικής χρήσης των δημόσιων συμβάσεων με τη βελτίωση της συνεκτίμησης κοινωνικών και περιβαλλοντικών κριτηρίων, είτε πρόκειται για το κόστος του κύκλου είτε για την ένταξη ευάλωτων και μειονεκτούντων ατόμων και την ενίσχυση της καινοτομίας.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Διαφωνώ πολύ	6	8,6	8,6	8,6
Διαφωνώ λίγο	2	2,9	2,9	11,4
Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	27	38,6	38,6	50,0
Συμφωνώ λίγο	17	24,3	24,3	74,3
Συμφωνώ πολύ	6	8,6	8,6	82,9
Συμφωνώ πλήρως	12	17,1	17,1	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Η εφαρμογή του νέου νόμου 4412/2016 είχε ως αποτέλεσμα τη διευκόλυνση μιας καλύτερης ποιοτικής και στρατηγικής χρήσης των δημόσιων συμβάσεων με τη βελτίωση της συνεκτίμησης κοινωνικών και περιβαλλοντικών κριτηρίων, είτε πρόκειται για το κόστος του κύκλου ζωής είτε για την ένταξη ευάλωτων και μειονεκτούντων ατόμων και την ενίσχυση της καινοτομίας.

Γράφημα 8.18

Στην ερώτηση που αφορά εάν η κατάργηση του άρθρου 27 του ν.3867/2010, με βάση την παράγραφο 11 του οποίου οι διοικήσεις των φορέων υγείας είχαν την αρμοδιότητα να αποφασίσουν χωρίς προηγούμενη έγκριση σκοπιμότητας από άλλα όργανα για προμήθεια ιατροτεχνολογικού, ξενοδοχειακού εξοπλισμού και ιατροτεχνολογικών προϊόντων και την ανάθεση υπηρεσιών μέχρι του ποσού των 45.000,00€ , δεν δημιούργησε πρόβλημα στη λειτουργία των Νοσοκομείων και των φορέων υγείας, 74,3% Διαφωνεί πλήρως, 7,1% Διαφωνεί πολύ, 2,9% διαφωνεί λίγο, 10% Ούτε διαφωνεί, ούτε συμφωνεί, 2,9% Συμφωνεί λίγο, 1,4% Συμφωνεί πολύ, όπως και 1,4% Συμφωνεί πλήρως.

Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι ήδη το Υπουργείο Υγείας έχει προωθήσει διάταξη για τη διευθέτηση του προβλήματος που φαίνεται ότι έχει δημιουργηθεί μέσα στο σχέδιο νόμου «Ίδρυση της Εθνικής Κεντρικής Αρχής Προμηθειών Υγείας για την Κεντροποίηση Προμηθειών των εποπτευόμενων από το Υπουργείο Υγείας Φορέων» το οποίο τέθηκε σε ηλεκτρονική δημόσια διαβούλευση από τις 10/04/2017 έως και τις 25/04/2017.¹²⁹

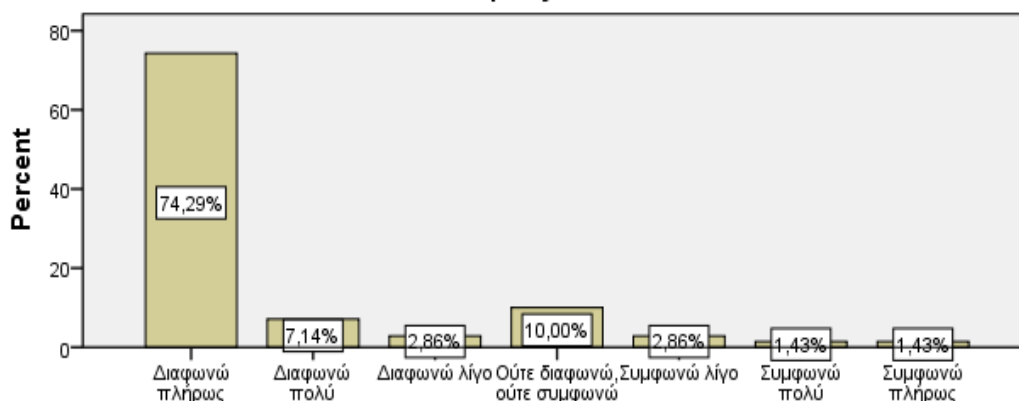
¹²⁹ Βλ. Δημόσια Διαβούλευση για σχέδιο νόμου του Υπουργείου Υγείας «Ίδρυση της Εθνικής Κεντρικής Αρχής Προμηθειών Υγείας για την Κεντροποίηση Προμηθειών των εποπτευόμενων από το Υπουργείο Υγείας Φορέων», διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο <http://www.opengov.gr/yyka/?p=1996> , ημερομηνία ανάκτησης 13/04/2017

Πίνακας 8.20

Η κατάργηση του άρθρου 27 του ν.3867/2010, με βάση την παράγραφο 11 του οποίου οι διοικήσεις των φορέων υγείας είχαν την αρμοδιότητα να αποφασίσουν χωρίς προηγούμενη έγκριση σκοπιμότητας από άλλα όργανα για προμήθεια ιατροτεχνολογικού, ξενοδοχειακού εξοπλισμού και ιατροτεχνολογικών προϊόντων και την ανάθεση υπηρεσιών μέχρι το ποσό των 45.000,00€, δεν δημιούργησε πρόβλημα στη λειτουργία των Νοσοκομείων και των φορέων.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Διαφωνώ πλήρως	52	74,3	74,3	74,3
Διαφωνώ πολύ	5	7,1	7,1	81,4
Διαφωνώ λίγο	2	2,9	2,9	84,3
Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	7	10,0	10,0	94,3
Συμφωνώ λίγο	2	2,9	2,9	97,1
Συμφωνώ πολύ	1	1,4	1,4	98,6
Συμφωνώ πλήρως	1	1,4	1,4	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Η κατάργηση του άρθρου 27 του ν.3867/2010, με βάση την παράγραφο 11 του οποίου οι διοικήσεις των φορέων υγείας είχαν την αρμοδιότητα να αποφασίσουν χωρίς προηγούμενη έγκριση σκοπιμότητας από άλλα όργανα για προμήθεια ιατροτεχνολογικού, ξενοδοχειακού εξοπλισμού και ιατροτεχνολογικών προϊόντων και την ανάθεση υπηρεσιών μέχρι του ποσού των 45.000,00€, δεν δημιούργησε πρόβλημα στη λειτουργία των Νοσοκομείων και των φορέων υγείας.

Γράφημα 8.19

Στην συνέχεια της παρουσίασης των αρχικών αποτελεσμάτων ελέγχουμε με βάση το κριτήριο του Pearson την όποια πιθανή συσχέτιση μεταξύ των 16 βαθμωτών μεταβλητών. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται όλοι οι συνδυασμοί ελέγχων για την όποια πιθανή ύπαρξη συσχέτισης μεταξύ των 16 αυτών μεταβλητών. Η λειτουργία του παρακάτω πίνακα ορίζεται σε δυο επίπεδα. Στο 1^ο επίπεδο ελέγχουμε το κατά πόσο είναι στατιστικά σημαντική η όποια συσχέτιση και αυτό εμφανίζεται από την τιμή του p-value (παρουσιάζεται ως sig. στον πίνακα) όπου η τιμή αυτή πρέπει να είναι πολύ κοντά στον μηδέν. Σημειώνουμε λοιπόν με χρώμα κίτρινο τις όποιες στατιστικά σημαντικές σημαντικές συσχετίσεις. Σε 2^ο επίπεδο ελέγχουμε την τιμή του συντελεστή του Pearson (εμφανίζεται ως Pearson correlation στον πίνακα) όπου αυτή με βάση την θεωρία εντοπίζεται μεταξύ του διαστήματος (-1,1) αλλά δεν μπορεί να λάβει τις τιμές αυτές. Όσο πιο κοντά στα άκρα του διαστήματος βρίσκεται η τιμή του συντελεστή αυτό συνεπάγεται και ισχυρή συσχέτιση μεταξύ των δυο μεταβλητών που ελέγχονται. Έτσι πχ εάν η τιμή βρίσκεται κοντά στο -1 σημαίνει πως οι τιμές των 2 μεταβλητών κινούνται αντίρροπα ενώ εάν θα βρισκόταν πολύ κοντά στο 1 οι τιμές θα μεταβάλλονταν ομόρροπα.

Πίνακας 8.21
Πίνακας συσχέτισης των μεταβλητών

		Like rt 1	Like rt 2	Like rt 3	Like rt 4	Like rt 5	Like rt 6	Like rt 7	Like rt 8	Like rt 9	Like rt 10	Like rt 11	Like rt 12	Like rt 13	Like rt 14	Likert 15	Like rt 16
Like rt 1	Pearson Correlation	1	-,078	,357	,033	-,469	,152	,219	,304	-,248	-,020	-,213	-,134	-,118	-,051	-,113	,348
	Sig. (2-tailed)		,521	,002	,788	,000	,209	,068	,011	,038	,872	,076	,268	,332	,677	,353	,003
	N	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Like rt 2	Pearson Correlation	-,078	1	,020	,180	-,355	-,269	-,155	-,370	-,456	-,541	-,432	-,527	-,543	-,271	-,551	-,427
	Sig. (2-tailed)	,521		,869	,136	,003	,024	,201	,002	,000	,000	,000	,000	,000	,023	,000	,000
	N	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Like rt 3	Pearson Correlation	,357	,020	1	-,135	-,183	-,371	-,185	-,211	-,140	-,051	-,175	-,142	-,112	-,059	-,074	,135
	Sig. (2-tailed)	,002	,869		,265	,128	,002	,124	,080	,247	,674	,146	,241	,355	,625	,542	,266
	N	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Like rt 4	Pearson Correlation	,033	,180	-,135	1	,043	-,073	,092	,175	,225	,363	,228	,281	,294	-,079	,252	,017
	Sig. (2-tailed)	,788	,136	,265		,721	,548	,450	,147	,061	,002	,058	,018	,014	,518	,035	,890
	N	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Like rt 5	Pearson Correlation	-,469	-,355	-,183	-,043	1	-,020	-,421	-,516	-,297	-,254	-,261	-,280	-,206	-,106	-,200	-,458
	Sig. (2-tailed)	,000	,003	,128	,721		,871	,000	,000	,012	,034	,029	,019	,087	,384	,097	,000
	N	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70

Like rt 6	Pearson Correlat ion	,15 2	- ,26 9	,37 1	- ,07 3	,02 0	1	- ,07 4	,00 8	- ,29 9	- ,20 1	- ,29 8	- ,30 2	- ,18 9	- ,36 7	-,073	,20 3
	Sig. (2- tailed)	,20 9	,02 4	,00 2	,54 8	,87 1		,54 3	,94 8	,01 2	,09 6	,01 2	,01 1	,11 6	,00 2	,546	,09 1
	N	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Like rt 7	Pearson Correlat ion	,21 9	- ,15 5	,18 5	,09 2	,42 1	- ,07 4	1	,58 5	- ,08 7	- ,05 1	- ,00 6	- ,02 4	,04 8	,34 9	-,042	,24 7
	Sig. (2- tailed)	,06 8	,20 1	,12 4	,45 0	,00 0	,54 3		,00 0	,47 5	,67 6	,95 8	,84 4	,69 2	,00 3	,729	,03 9
	N	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Like rt 8	Pearson Correlat ion	,30 4	- ,37 0	,21 1	,17 5	,51 6	,00 8	,58 5	1	- ,23 3	- ,09 7	- ,23 2	- ,15 9	,11 9		-,100	,64 6
	Sig. (2- tailed)	,01 1	,00 2	,08 0	,14 7	,00 0	,94 8	,00 0		,05 3	,42 4	,05 3	,18 8	,32 8	,32 5	,412	,00 0
	N	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Like rt 9	Pearson Correlat ion	- ,24 8	,45 6	- ,14 0	,22 5	- ,29 7	- ,29 9	- ,08 7	- ,23 3	1	,66 9	,76 3	,83 2	,77 9	,38 2	,505	- ,15 9
	Sig. (2- tailed)	,03 8	,00 0	,04 7	,06 1	,01 2	,01 2	,47 5	,05 3		,00 0	,00 0	,00 0	,00 0	,00 1	,000	,19 0
	N	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Like rt 10	Pearson Correlat ion	- ,02 0	,54 1	,05 1	,36 3	- ,25 4	- ,20 1	- ,05 1	- ,09 7	,66 9	1	,67 2	,69 3	,72 1	,20 4	,507	- ,22 3
	Sig. (2- tailed)	,87 2	,00 0	,67 4	,00 2	,03 4	,09 6	,67 6	,42 4	,00 0		,00 0	,00 0	,00 0	,09 0	,000	,06 3
	N	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Like rt 11	Pearson Correlat ion	- ,21 3	,43 2	- ,17 5	,22 8	- ,26 1	- ,29 8	- ,00 6	- ,23 2	,76 3	,67 2	1	,74 2	,73 1	,39 5	,503	- ,29 2
	Sig. (2- tailed)	,07 6	,00 0	,14 6	,05 8	,02 9	,01 2	,95 8	,05 3	,00 0	,00 0		,00 0	,00 1	,00 1	,000	,01 4
	N	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Like rt 12	Pearson Correlat ion	- ,13 4	,52 7	- ,14 2	,28 1	- ,28 0	- ,30 2	- ,02 4	- ,15 9	,83 2	,69 3	,74 2	1	,83 2	,30 5	,636	- ,13 9
	Sig. (2- tailed)	,26 8	,00 0	,24 1	,01 8	,01 9	,01 1	,84 4	,18 8	,00 0	,00 0	,00 0		,00 0	,01 0	,000	,25 1
	N	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Like rt 13	Pearson Correlat ion	- ,11 8	,54 3	- ,11 2	,29 4	- ,20 6	- ,18 9	,04 8	- ,11 9	,77 9	,72 1	,73 1	,83 2	1	,36 2	,622	- ,04 8
	Sig. (2- tailed)	,33 2	,00 0	,35 5	,01 4	,08 7	,11 6	,69 2	,32 8	,00 0	,00 0	,00 0	,00 0		,00 2	,000	,69 4
	N	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Like rt 14	Pearson Correlat ion	- ,05 1	,27 1	- ,05 9	- ,07 9	,10 6	- ,36 7	,34 9	,11 9	,38 2	,20 4	,39 5	,30 5	,36 2	1	,192	,06 1
	Sig. (2- tailed)	,67 7	,02 3	,62 5	,51 8	,38 4	,00 2	,00 3	,32 5	,00 1	,09 0	,00 1	,01 0	,00 2		,112	,61 5
	N	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Like rt 15	Pearson Correlat ion	- ,11 3	,55 1	,07 4	,25 2	- ,20 0	- ,07 3	- ,04 2	- ,10 0	,50 5	,50 7	,50 3	,63 6	,62 2	,19 2	1	- ,13 7
	Sig. (2- tailed)	,35 3	,00 0	,54 2	,03 5	,09 7	,54 6	,72 9	,41 2	,00 0	,00 0	,00 0	,00 0	,00 0	,11 2		,25 7
	N	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Like rt 16	Pearson Correlat ion	,34 8	- ,42 7	,13 5	,01 7	,45 8	,20 3	,24 7	,64 6	- ,15 9	- ,22 3	- ,29 8	- ,13 9	- ,04 8	,06 1	-,137	1
	Sig. (2- tailed)	,00 3	,00 0	,26 6	,89 0	,00 0	,09 1	,03 9	,00 0	,19 0	,06 3	,01 4	,25 9	,69 4	,61 5	,257	
	N	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70

Με βάση τα αποτελέσματα του ανωτέρω πίνακα εμφανίζονται όλοι οι στατιστικά σημαντικοί συνδυασμοί συσχετίσεων για τις 16 μεταβλητές με βαθμωτή κλίμακα. Οι στατιστικά σημαντικοί συνδυασμοί είναι οι ακόλουθοι:

- Likert 1 Vs Likert 3
- Likert 1 Vs Likert 5
- Likert 1 Vs Likert 10
- Likert 2 Vs Likert 8
- Likert 2 Vs Likert 9
- Likert 2 Vs Likert 10
- Likert 2 Vs Likert 11
- Likert 2 Vs Likert 12
- Likert 2 Vs Likert 13
- Likert 2 Vs Likert 15
- Likert 2 Vs Likert 16
- Likert 3 Vs Likert 6
- Likert 4 Vs Likert 10
- Likert 5 Vs Likert 7
- Likert 5 Vs Likert 8
- Likert 5 Vs Likert 10
- Likert 6 Vs Likert 14
- Likert 7 Vs Likert 8
- Likert 7 Vs Likert 14
- Likert 8 Vs Likert 10
- Likert 9 Vs Likert 10
- Likert 9 Vs Likert 11
- Likert 9 Vs Likert 12
- Likert 9 Vs Likert 13
- Likert 9 Vs Likert 14
- Likert 9 Vs Likert 15
- Likert 10 Vs Likert 11
- Likert 10 Vs Likert 12
- Likert 10 Vs Likert 13
- Likert 10 Vs Likert 15
- Likert 11 Vs Likert 12
- Likert 11 Vs Likert 13
- Likert 11 Vs Likert 14
- Likert 11 Vs Likert 15
- Likert 12 Vs Likert 13
- Likert 12 Vs Likert 15
- Likert 13 Vs Likert 14
- Likert 13 Vs Likert 15

Στην συνέχεια των ελέγχων του 1^{ου} σταδίου πηγαίνουμε στο 2^ο βήμα που αφορά το εάν υπάρχει ή όχι ισχυρή συσχέτιση. Με βάση λοιπόν τα αποτελέσματα του ανωτέρω πίνακα κανένας συνδυασμός δεν εμφανίζει ισχυρή συσχέτιση. Ως εκ τούτου ελέγχουμε για πιθανές συσχετίσεις μεταξύ των 4^{ων} αρχικών ερωτήσεων και των 16 μεταβλητών βαθμωτής κλίμακας. Από τον έλεγχο αυτό εντοπίστηκαν 2 σημαντικές συσχετίσεις μεταξύ των μεταβλητών **μορφωτικού επιπέδου** και της **εφαρμογής του ν.4412/2016**

μείωσε το χρόνο διενέργειας των προμηθειών με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης αλλά και της προϋπηρεσίας σε γραφείο προμηθειών και της εφαρμογής του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των προμηθειών με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης.

Πίνακας 8.22
Συσχετίσεις – Correlations

		Ποιο είναι το μορφωτικό σας επίπεδο;	Η εφαρμογή του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των προμηθειών με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης.
Ποιο είναι το μορφωτικό σας επίπεδο;	Pearson Correlation	1	,313**
	Sig. (2-tailed)		,008
	N	70	70
Η εφαρμογή του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των προμηθειών με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης.	Pearson Correlation	,313**	1
	Sig. (2-tailed)	,008	
	N	70	70
**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).			

Σύμφωνα με τον ανωτέρω πίνακα εμφανίζεται στατιστικά σημαντικά συσχέτιση μεταξύ των δυο μεταβλητών μορφωτικού επιπέδου και της εφαρμογής του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των προμηθειών με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης με p-value= 0.008 αλλά και ομόρροπη μεταβολή των τιμών με τιμή του συντελεστή συσχέτισης του Pearson να είναι ίση με 0,313.

Πίνακας 8.23
Συσχετίσεις - Correlations

		Πόσο καιρό εργάζεστε στο γραφείο προμηθειών;	Η εφαρμογή του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των προμηθειών με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης.
Πόσο καιρό εργάζεστε στο γραφείο προμηθειών;	Pearson Correlation	1	-,426**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	70	70
Η εφαρμογή του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των προμηθειών με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης.	Pearson Correlation	-,426**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	70	70
**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).			

Σύμφωνα με τον ανωτέρω πίνακα εμφανίζεται στατιστικά σημαντικά συσχέτιση μεταξύ των δυο μεταβλητών προϋπηρεσίας σε γραφείο προμηθειών και της εφαρμογής του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των προμηθειών με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης με p-value= 0.000 αλλά και αντίρροπη μεταβολή των τιμών με τιμή του συντελεστή συσχέτισης του Pearson να είναι ίση με -0,426.

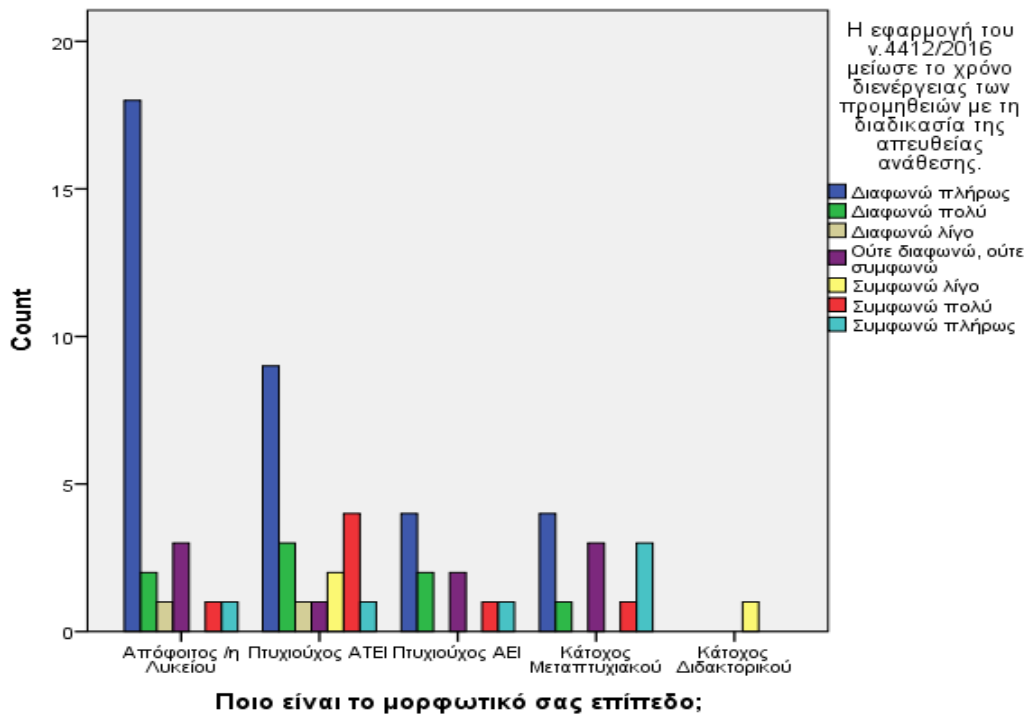
Σε συνέχεια των δυο ανωτέρω ευρημάτων παρουσιάζουμε τα αποτελέσματα του πίνακα Crosstabulation ο οποίος παρουσιάζει την κατανομή των απαντήσεων της μιας μεταβλητής σε σχέση με την άλλη. Τα αποτελέσματα αυτά παρουσιάζονται ακόμα και γραφικά στα ραβδογράμματα που έπονται.

Πίνακας 8.24

Ποιο είναι το μορφωτικό σας επίπεδο; * Η εφαρμογή του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των προμηθειών με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης. Crosstabulation

Count

		Η εφαρμογή του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των προμηθειών με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης.						Total
		Διαφωνώ πλήρως	Διαφωνώ λίγο	Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	Συμφωνώ λίγο	Συμφωνώ πολύ	Συμφωνώ πλήρως	
Ποιο είναι το μορφωτικό σας επίπεδο ;	Απόφοιτος /η Λυκείου	18	1	3	0	1	1	26
	Πτυχιούχος ΑΤΕΙ	9	1	1	2	4	1	21
	Πτυχιούχος ΑΕΙ	4	0	2	0	1	1	10
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού	4	0	3	0	1	3	12
	Κάτοχος Διδακτορικού	0	0	0	1	0	0	1
Total		35	2	9	3	7	6	70

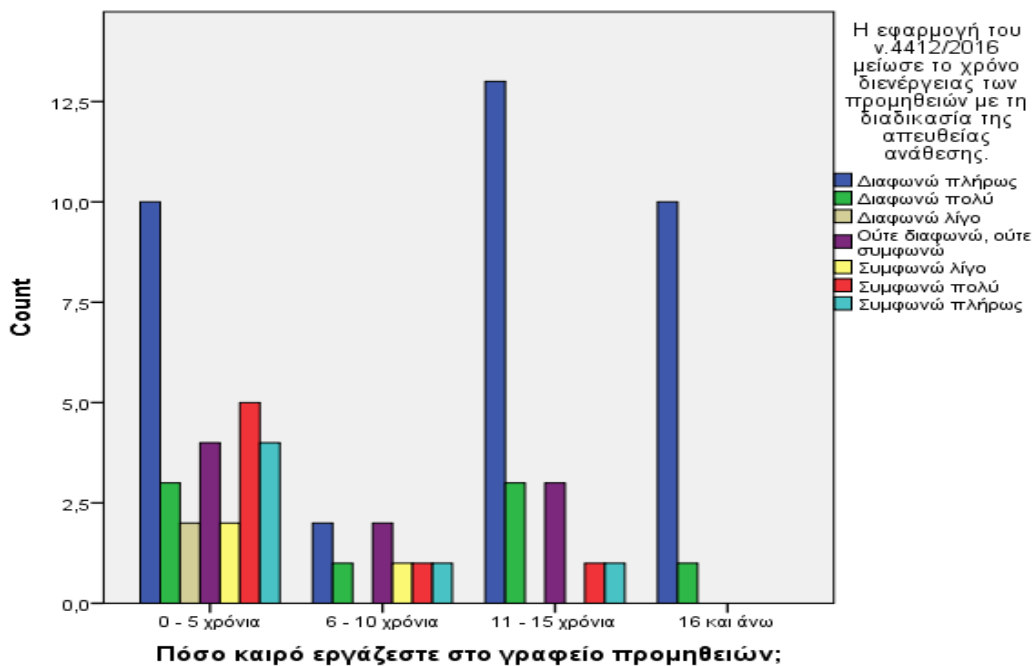
Γράφημα 8.20

Με βάση τα αποτελέσματα του ανωτέρω πίνακα και γραφήματος οι απαντήσεις των μεταβλητών μορφωτικού επιπέδου και εφαρμογής του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των προμηθειών με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης εμφανίζουν μεγάλη συγκέντρωση στην απάντηση Διαφωνώ πλήρως στην εφαρμογή του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των προμηθειών με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης και την κατηγορία αποφοίτων Λυκείου αλλά και την κατηγορία Πτυχιούχων ΑΤΕΙ. Τέλος μεγάλη συγκέντρωση εμφανίζεται στην απάντηση Συμφωνώ πολύ και την κατηγορία πτυχιούχων ΑΤΕΙ.

Πίνακα 8.25

Πόσο καιρό εργάζεστε στο γραφείο προμηθειών; * Η εφαρμογή του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των προμηθειών με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης. Crosstabulation

Count		Η εφαρμογή του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των προμηθειών με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης.							Total
		Διαφωνώ πλήρως	Διαφωνώ πολύ	Διαφωνώ λίγο	Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	Συμφωνώ λίγο	Συμφωνώ πολύ	Συμφωνώ πλήρως	
Πόσο καιρό εργάζεστε στο γραφείο προμηθειών;	0 - 5 χρόνια	10	3	2	4	2	5	4	30
	6 - 10 χρόνια	2	1	0	2	1	1	1	8
	11 - 15 χρόνια	13	3	0	3	0	1	1	21
	16 και άνω	10	1	0	0	0	0	0	11
Total		35	8	2	9	3	7	6	70

Γράφημα 8.21

Τέλος με βάση τα αποτελέσματα του ανωτέρω πίνακα και γραφήματος οι απαντήσεις των μεταβλητών προϋπηρεσίας σε γραφείο προμηθειών και της εφαρμογής του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των προμηθειών με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης εμφανίζουν μεγάλη συγκέντρωση στην απάντηση διαφωνώ πλήρως και την προϋπηρεσίας 0 – 5 χρόνια, 11 – 15 χρόνια αλλά και 16 και άνω ετών. Τέλος μεγάλη συγκέντρωση εμφανίζεται στην απάντηση ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ, συμφωνώ πολύ και συμφωνώ πλήρως και την προϋπηρεσία 0 – 5 χρόνια

Κάτι το οποίο είναι αναμενόμενο για κάποιο νέο υπάλληλο να μη γνωρίζει τις διαδικασίες.

8.6 Γενική εκτίμηση - Συμπέρασμα

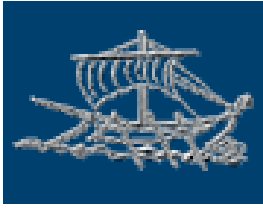
Η εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4412/2016 βελτιώνει ορισμένες πτυχές του συστήματος προμηθειών υγείας, ιδίως όσον αφορά την μείωση της γραφειοκρατίας και την ενίσχυση της συμμετοχής περισσότερων οικονομικών φορέων. Οι οικονομικοί φορείς σύμφωνα με το αποτέλεσμα της έρευνας δεν έχουν αντιδράσει ακόμα ούτε θετικά ούτε αρνητικά ίσως λόγω ανασφάλειας διότι είναι ακόμα σε περίοδο ενημέρωσης και προσαρμογής

Παρ' όλα αυτά οι γενικές και αόριστες διατάξεις του νόμου έχουν προκαλέσει υποκειμενικές ερμηνείες και αδυναμία ανταπόκρισης των Φορέων Υγείας, και καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση των διαγωνιστικών διαδικασιών.

Επιπλέον, η άμεση έναρξη ισχύος του καθώς και οι συνεχείς μέχρι σήμερα τροποποιήσεις του προφανώς δυσχεραίνει την ομαλή και ορθή εφαρμογή του.

Σαν συμπέρασμα της μελέτης του νομοθετικού πλαισίου και της έρευνας εξήχθη ότι καταφανώς χρειάζεται άμεση αναμόρφωση το νομοθετικό πλαίσιο, προκειμένου για την ομαλή μετάβαση στην εφαρμογή μέσω του εσωτερικού δικαίου της οδηγίας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»**

**N.4412/2016
Νέος Νόμος Προμηθειών και Εφαρμογή του στον Τομέα της Υγείας
Μελέτη Περίπτωσης
2^η Υγειονομική Περιφέρεια Πειραιώς & Αιγαίου**

Ερωτηματολόγιο έρευνας

Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Τα στοιχεία που θα συλλεχθούν από το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμα και θα χρησιμοποιηθούν μόνο ως εμπειρικά δεδομένα στο πλαίσιο της έρευνας που διεξάγεται με θέμα : «Ν.4412/2016 Νέος Νόμος Προμηθειών και εφαρμογή του στον τομέα της Υγείας», στο πλαίσιο διπλωματικής εργασίας για το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Δημόσια Οικονομική και Πολιτικής στο ΑΕΙ Πειραιά Τ.Τ.

Ο σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η εξαγωγή συμπερασμάτων από την εφαρμογή του νέου νόμου προμηθειών στην Κεντρική Υπηρεσία της 2^{ης} Υ.Πε. Πειραιώς & Αιγαίου και στα Νοσοκομεία αρμοδιότητάς της από την οπτική του υπαλλήλου του γραφείου προμηθειών, σχετικά με τη μείωση της γραφειοκρατίας και του χρόνου διεκπεραίωσης των προμηθειών στον ευαίσθητο χώρο της υγείας και της διευκόλυνσης συμμετοχής στις διαδικασίες προμηθειών όλων των επιχειρήσεων που επιθυμούν να συμμετάσχουν.

Τα στοιχεία κάθε ερωτηματολογίου είναι απόρρητα, ενώ τα αποτελέσματα της ανάλυσης θα είναι διαθέσιμα, εφόσον ζητηθούν, μετά την ολοκλήρωση της μελέτης.

Για οποιαδήποτε διευκρίνηση σχετικά με το ερωτηματολόγιο μη διστάσετε να επικοινωνήσετε με τη συντάξασα στην ηλεκτρονική διεύθυνση: d.tachmitzoglou@gmail.com

Η συμμετοχή σας είναι ιδιαίτερα πολύτιμη και σημαντική!

Σας ευχαριστώ θερμά εκ των προτέρων για την συμμετοχή, την βοήθειά σας και το χρόνο που διαθέσατε!

Με εκτίμηση,

Ταχμιτζόγλου Δήμητρα

Φοιτήτρια Μεταπτυχιακού Προγράμματος Δημόσιας Οικονομικής και Πολιτικής του Τμήματος Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής Α.Ε.Ι. Πειραιά Τ.Τ.

Υπάλληλος Τμήματος Προμηθειών 2ης Υ.Πε Πειραιώς & Αιγαίου

Επιβλέπων Καθηγητής

Σταυρουλάκης Δημήτριος

Καθηγητής, ΑΕΙ Πειραιά Τ.Τ. Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής Μεταπτυχιακού Προγράμματος Δημόσιας Οικονομικής και Πολιτικής

A. Προσωπικά Στοιχεία

1. Ποιο είναι το φύλο σας;

- ο Άνδρας
- ο Γυναίκα

2. Ποια είναι η ηλικία σας;

- ο 18 – 35
- ο 36 – 45
- ο 46 – 55
- ο 56 – 67

3. Ποιο είναι το μορφωτικό σας επίπεδο;

- ο Απόφοιτος/η Λυκείου
- ο Πτυχιούχος ΑΤΕΙ
- ο Πτυχιούχος ΑΕΙ
- ο Κάτοχος Μεταπτυχιακού
- ο Κάτοχος Διδακτορικού

4. Πόσο καιρό εργάζεστε στο γραφείο προμηθειών;

- ο 0 – 5 χρόνια
- ο 6 – 10 χρόνια
- ο 11 – 15 χρόνια
- ο 16 και άνω

B. Σημειώστε το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας στις κάτωθι προτάσεις:

5. Κατά την έναρξη εφαρμογής του νέου νόμου προμηθειών στις 08/08/2016 είχατε

εκπαιδευτεί επαρκώς για την εφαρμογή του.

- ο Διαφωνώ πλήρως
- ο Διαφωνώ πολύ
- ο Διαφωνώ λίγο
- ο Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ
- ο Συμφωνώ λίγο
- ο Συμφωνώ πολύ
- ο Συμφωνώ πλήρως

6. Ο ν.4412/2016 εναρμονίζει πλήρως το εθνικό δίκαιο με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες
- ο Διαφωνώ πλήρως
 - ο Διαφωνώ πολύ
 - ο Διαφωνώ λίγο
 - ο Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ
 - ο Συμφωνώ λίγο
 - ο Συμφωνώ πολύ
 - ο Συμφωνώ πλήρως
7. Μέχρι σήμερα, 8 μήνες μετά την έναρξη εφαρμογής του νόμου 4412/2016, έχουν απαντηθεί όλα τα ερωτήματα και οι απορίες που είχατε σχετικά με την ορθή εφαρμογή του.
- ο Διαφωνώ πλήρως
 - ο Διαφωνώ πολύ
 - ο Διαφωνώ λίγο
 - ο Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ
 - ο Συμφωνώ λίγο
 - ο Συμφωνώ πολύ
 - ο Συμφωνώ πλήρως
8. Για την κατανόηση και την εφαρμογή του ν.4412/2016 είναι απαραίτητη η μελέτη της σχετικής νομολογίας.
- ο Διαφωνώ πλήρως
 - ο Διαφωνώ πολύ
 - ο Διαφωνώ λίγο
 - ο Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ
 - ο Συμφωνώ λίγο
 - ο Συμφωνώ πολύ
 - ο Συμφωνώ πλήρως
9. Ο τρόπος με τον οποίο έχει συνταχθεί ο ν.4412/16 είναι φιλικός και κατανοητός για τον αναγνώστη και εύκολα μπορεί να ανατρέξει κάποιος στο άρθρο που τον ενδιαφέρει.
- ο Διαφωνώ πλήρως
 - ο Διαφωνώ πολύ
 - ο Διαφωνώ λίγο
 - ο Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ

- ο Συμφωνώ λίγο
- ο Συμφωνώ πολύ
- ο Συμφωνώ πλήρως

10. Έχετε χρησιμοποιήσει τουλάχιστον μία φορά μέχρι σήμερα τις νέες διαδικασίες διαγωνισμών και πιο συγκεκριμένα τη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου ή τα δυναμικά συστήματα αγορών.

- ο Διαφωνώ πλήρως
- ο Διαφωνώ πολύ
- ο Διαφωνώ λίγο
- ο Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ
- ο Συμφωνώ λίγο
- ο Συμφωνώ πολύ
- ο Συμφωνώ πλήρως

11. Η εφαρμογή του ν. 4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των προμηθειών με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης.

- ο Διαφωνώ πλήρως
- ο Διαφωνώ πολύ
- ο Διαφωνώ λίγο
- ο Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ
- ο Συμφωνώ λίγο
- ο Συμφωνώ πολύ
- ο Συμφωνώ πλήρως

12. Η εφαρμογή του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των συνοπτικών διαγωνισμών.

- ο Διαφωνώ πλήρως
- ο Διαφωνώ πολύ
- ο Διαφωνώ λίγο
- ο Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ
- ο Συμφωνώ λίγο
- ο Συμφωνώ πολύ
- ο Συμφωνώ πλήρως

13. Η εφαρμογή του ν.4412/2016 μείωσε το χρόνο διενέργειας των δημόσιων ανοικτών διαγωνισμών.

- ο Διαφωνώ πλήρως

- ο Διαφωνώ πολύ
- ο Διαφωνώ λίγο
- ο Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ
- ο Συμφωνώ λίγο
- ο Συμφωνώ πολύ
- ο Συμφωνώ πλήρως

14. Ο ν.4412/2016 οδηγεί στη διαμόρφωση ενός ευέλικτου θεσμικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις.

- ο Διαφωνώ πλήρως
- ο Διαφωνώ πολύ
- ο Διαφωνώ λίγο
- ο Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ
- ο Συμφωνώ λίγο
- ο Συμφωνώ πολύ
- ο Συμφωνώ πλήρως

15. Το νέο νομοθετικό πλαίσιο προωθεί τη χρήση των ηλεκτρονικών μέσων ως τρόπου επικοινωνίας στις δημόσιες συμβάσεις.

- ο Διαφωνώ πλήρως
- ο Διαφωνώ πολύ
- ο Διαφωνώ λίγο
- ο Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ
- ο Συμφωνώ λίγο
- ο Συμφωνώ πολύ
- ο Συμφωνώ πλήρως

16. Η χρήση του ΤΕΥΔ στους διαγωνισμούς κάτω των ορίων και του ΕΕΕΣ στους διαγωνισμούς άνω των ορίων οδήγησαν στη δραστική περικοπή του διοικητικού φόρτου λόγω της μείωσης των απαιτούμενων δικαιολογητικών συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς.

- ο Διαφωνώ πλήρως
- ο Διαφωνώ πολύ
- ο Διαφωνώ λίγο
- ο Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ

- ο Συμφωνώ λίγο
- ο Συμφωνώ πολύ
- ο Συμφωνώ πλήρως

17. Ο νέος νόμος 4412/16 διευκολύνει τη συμμετοχή μικρομεσαίων επιχειρήσεων στις δημόσιες συμβάσεις μεταξύ άλλων με την υποδιαίρεση των διαγωνισμών σε τμήματα και τον περιορισμό των απαιτήσεων οικονομικής επιφάνειας για την υποβολή προσφοράς .

- ο Διαφωνώ πλήρως
- ο Διαφωνώ πολύ
- ο Διαφωνώ λίγο
- ο Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ
- ο Συμφωνώ λίγο
- ο Συμφωνώ πολύ
- ο Συμφωνώ πλήρως

18. Η αποδοχή του νέου νομοθετικού πλαισίου ν.4412/2016 από τους οικονομικούς φορείς ήταν θετική.

- ο Διαφωνώ πλήρως
- ο Διαφωνώ πολύ
- ο Διαφωνώ λίγο
- ο Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ
- ο Συμφωνώ λίγο
- ο Συμφωνώ πολύ
- ο Συμφωνώ πλήρως

19. Η εφαρμογή του νέου νόμου 4412/16 είχε ως αποτέλεσμα τη διευκόλυνση μιας καλύτερης ποιοτικής και στρατηγικής χρήσης των δημόσιων συμβάσεων με τη βελτίωση της συνεκτίμησης κοινωνικών και περιβαλλοντικών κριτηρίων, είτε πρόκειται για το κόστος του κύκλου ζωής είτε για την ένταξη ευάλωτων και μειονεκτούντων ατόμων και την ενίσχυση της καινοτομίας.

- ο Διαφωνώ πλήρως

- ο Διαφωνώ πολύ
- ο Διαφωνώ λίγο
- ο Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ
- ο Συμφωνώ λίγο
- ο Συμφωνώ πολύ
- ο Συμφωνώ πλήρως

20. Η κατάργηση του άρθρου 27 του ν. 3867/2010, με βάση το οποίο οι φορείς υγείας διενεργούσαν πρόχειρους διαγωνισμούς έως 45.000,00€ για συγκεκριμένες επείγουσες ανάγκες, δεν δημιούργησε πρόβλημα στη λειτουργία των Νοσοκομείων και των φορέων υγείας.

- ο Διαφωνώ πλήρως
- ο Διαφωνώ πολύ
- ο Διαφωνώ λίγο
- ο Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ
- ο Συμφωνώ λίγο
- ο Συμφωνώ πολύ
- ο Συμφωνώ πλήρως

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

- Αναγνωστόπουλος , Ε. (2016), Νόμος 4412/2016 Πρακτικός Οδηγός, Διαθέσιμο στο Διαδίκτυο
- Αδαμαντίδου, Ε.(2005), Φως στα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων, ΔηΣΚΕ
- Γέροντας, Α. (2009), Δίκαιο Δημοσίων Έργων, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα
Θεσσαλονίκη
- Γέροντας, Α./Λύτρας ,Σ./Παυλόπουλος ,Π./ Σιούτη, Γ/Φλογαΐτης, Σ. Διοικητικό Δίκαιο, Εκδόσεις Σάκκουλα , Αθήνα Θεσσαλονίκη
- Κουλουμπίνη, Ε. (2012) Ο έλεγχος συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι το Δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο που εξομοιώνεται με το Δημόσιο από την άποψη αυτή , ΘΠΔΔ
- Μαρίνος, Μ. Θ. (2011) Δίκαιο Ανταγωνισμού, δίκαιο δημοσίων διαγωνισμών και προστασία επιχειρηματικών απορρήτων, ΘΠΔΔ
- Παπαθεοδώρου, Ι. (2008)Οι νομολογιακές αρχές που διέπουν τη διεξαγωγή των διαγωνισμών του Δημοσίου, ΘΠΔΔ
- Ράικος, Δ.(2006), Δημόσια Διοίκηση και Διαφθορά - από την οπτική του διοικητικού δικαίου, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα - Θεσσαλονίκη
- Ράικος, Δ.(2017), Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα – Θεσσαλονίκη
- Σπηλιωτόπουλος, Ε. (1996) Εγχειρίδιο διοικητικού δικαίου, εκδ.7η , εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή
- Χαλικιάς, Μ. / Μανωλέσσου, Α./Λάλου, Π. (2015), Μεθοδολογία Έρευνας και Εισαγωγή στη Στατιστική Ανάλυση Δεδομένων με το IBM SPSS STATISTICS, Εκδόσεις Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Ζωγράφου

Ξένη

- Arrowsmith, S. (2006) Dynamic Purchasing Systems under the new EC Procurement Directives, PPPLR
- Arrowsmith, S. (2011) EU Procurement law: an introduction.
- Arrowsmith, S. (2005) The law of Public and Utilities Procurement (2nd ed).
- Steinicke, M. (2001) Public Procurement and the Negotiated Procedure – a Lesson to

- learn from US law, 22European Competition Law Review
- Trepte, P. (2007) Public Procurement in the European UnionQ a practitioner's Guide, Oxford.
- Yukins, C. (2008) Are IDIQS Inefficient? Sharing Lessons with the European Framework Contracting, 37 Public Contract Law Journal 545

Διαδικτυακές Πηγές

<http://www.eaadhsy.gr/>

<http://www.ekapy.gr/>

<http://www.moh.gov.gr/>

<http://www.hellenicparliament.gr/>

<http://www.naftemporiki.gr>

<http://www.e-dimos.gr/epimeleia-ylhs/>

<http://www.opengov.gr>